

Iovu Roiban OROIANU
Am fost tanchist pe T-55
- povestiri din valiza cu amintiri -

„Ziua depunerii Jurământului Militar a constituit încă de la început un punct de referință în activitatea noastră, deoarece am dorit să ne prezentăm ca niște militari, bine instruiți și disciplinați”.

Prin acest pas „ne-am legat pe veci de țară”!

Iovu Roiban OROIANU

Am fost tanchist

pe T-55

-povestiri din valiza cu amintiri-

Editura Intermedia Group

Coperta: Iovu Roiban Oroianu
Pe coperta 1: Tancul T55, mars imagine InterNet
Pe coperta 4: Foto, „Pifanii” Companiei a II-a,
Tehnoredactare computerizată: Iovu Roiban Oroianu
Corectură: Dorina Sărmășan
Grafică: Marcel Claudiu Morariu
Tipografia Intermedia Group

Colectia: MEMORII

Descrierea CIP a Bibliotecii Nationale a României
Roiban Oroianu, Iovu
Am fost tanchist pe T55
sau Povestiri din valiza cu amintiri
Editura Intermedia Group
Târgu Mureș, 2024
ISBN

Prefată : Col. în rez. Octavian Chebuț

© Iovu Roiban Oroianu
Toate drepturile rezervate

Editura Intermedia Group Târgu Mureș, 2024
E-mail: intermediams@yahoo.com
Telefon: 0758080726
<http://www.intermediagroup.ro>

Cuprins

Argument.....	9
Prefață.....	13
<i>Capitolul I</i>	
De ce am făcut armată lungă, la trupă.....	19
1.1. Ultimul an de liceu (1973-1974). Asaltul final.....	21
1.2. Cum mi-am luat bacalaureatul la Luduș, în anul 1974.....	29
1.3. La Institutul Politehnic Timișoara, Facultatea de Electrotehnică și Telecomunicații: „primul examen high level în viață”.....	35
1.4. Munca la țară în vacanțe- practică la a doua spe- cializare și îndemnul la învățătură.....	41
<i>Capitolul II</i>	
Povestiri din valiza cu amintiri sau Tanchist la Regimentul de Tancuri.....	49
2.1. Cu valiza la gară. Drumul spre cazarmă.....	51
2.2. Prima zi în Unitate. Tuns și igienizat la standarde „Tratatul de la Varșovia!”.....	59
2.3. Deșteptarea. A coborât armata din pod.....	71
2.4. Instrucția pe timpul „perioadei”.....	83

Capitolul III

De vorbă cu Plutonier Ajutant, cu diagonală
și centură la ultima gaură.....99

- 3.1. „Liceul nu-i meserie”, apud Srg.-maj. Ioan A.....101
- 3.2 Trageri în Poligonul de Infanterie, cu armamentul
din dotare.....105
- 3.3. Jurământul militar.....113
- 3.4. Misiune special. Gardă permanentă la aeroportul
din Baia Mare- o gură de libertate.....119

Capitolul IV

Amintiri, aproape perfecte.....121

- 4.1 Butoiul cu bere, dealul Florilor și Piscina Figan.....125
- 4.2 Tuică bătrână, pentru băieți tineri. Dansând,
valsând cu mătura de Revelion 1976!.....129
- 4.3. Episodul Capul Midia- Corbu. Întâlnire cu
tărnul Mării Negre.....131
- 4.4. Epopeea examen la Pitești. Dilema A.P.V.
(armată pe viață).....135
- 4.5. Trageri cu Tanc 55-100. Aplicatie de luptă la Cincu!137

Capitolul V

Am fost tanchist la U.M. „Hotvon”.....143

- 5.1. La Popota ofiterilor ajutor de bucătar.
Am dansat cu o fată de colonel145
- 5.2. Corespondent la presa ostășească.....147
- 5.3. Păcurar cu liceu la bază. Și Permisie cu bilete de voie....151
- 5.4. La bere în cartierul țigănesc Hotvon!
Aventuri cu „hapy and”!161

Capitolul VI

A fost frumos...pentru că eram tineri!.....	165
6.1. Fata Morgana. Întâlnire surpriză la gară.....	167
6.2 Monica, fata cu ochi ca mura, sau iubirea dintr-un an de liceu.....	171
6.3. Foi de drum pentru Iași. Unica, singura care a putut da vietii mele sens	179
Cuvânt de încheiere, în loc de Postfată.....	201
Memento bio-bibliografic.....	205
Referinte bibliografice	211

Argument

*Se zice că atunci când se întâlnesc doi bărbați, la băutură, cu sigurantă ajung să vorbească despre armată, despre anii petrecuți la cătănie! Adevărul este, că oricât de greu ar fi fost, oricât am pățimit și am suferit, jurând pe tot ce aveam mai sfânt că odată scăpați de acolo ne vom răzbuna, acum, după atâția ani, totul a devenit doar amintiri plăcute. Mai dăunăzi, la petrecerea prilejuită de revederea colegilor de liceu din Luduș, la aniversarea a 50 de ani de la obtinerea diplomei de bacalaureat, inevitabil, printre altele, la o discuție cu prietenul Ion Roman, Profesor Universitar la Cluj, se plângea ce Cătănie grea au avut de suportat în cele nouă luni de militărie la T.R. (termen redus!) Dragul meu, i-am spus, la voi militaria a fost „pension” față de militaria ce am servit-o eu la trupă, la T.L, termen lung! Mai ales că după perioada de instructie, colegul Ion a primit sarcină de partid să gospodărească tot ce reprezenta serviciul de „Biblioteca a Unității militare” Și cu această ocazie, i-am promis că îmi pun la bătaie memoria și amintirile, să afle cu ce se mânca declarația „Servesc patria” la un an și patru luni. Cea mai bună sursă a fost Volumul prietenului Petru Istrate din Baia Mare, Petru Istrate, **În slujba patriei, Editura PIM, Iași, 2022**, multe dintre scenele de „căprărie” fiind parcă identice cu cele prin care am trecut și eu la Unitatea de tancuri din orașul maramureșean. (Petru Istrate, nu este altul decât nepotul țăranului Dumitru Iclânzan, cu care am colaborat atunci când am scris despre viața bunicului său, țăranul cu patru clase primare la Școala Călugărilor Franciscani din Târgu Mureș, ajuns Primar în satul Iclânzel și mai apoi Deputat*

Am fost tanchist pe T-55

în primul Parlament al României Reîntregite, în anul 1922) Așa cum vă spuneam mai devreme, acum parcă și cea mai dezumanizantă corvoadă pe care am fost obligați să o executăm, mi se pare ceva de ordinul povestirilor. Am creat un cont pe rețeaua de socializare Facebook, intitulat *Militari în Unitatea Militară 01300 Baia Mare*, în care am făcut apel la foștii camarazi de arme. Surpriză, am intrat în legătură cu un „băiat” din Onești, Costel, care la diferență de câțiva ani după mine, 1978-1980, a stat pe același scaun de ochitor, în același tanc. Am postat câteva „pastille”, povestiri din valiza cu amintiri...plantoane, instrucție de front, salt înainte și culcat, sub atacul furibund al aviației inamice la joasă înălțime... Cu fata Morgana văzută prin periscop:

- Hei Mări, mă ibăști?!
- Îhî!
- Jâb?!
- Uăăă!

În traducere liberă ar fi:

- Hei, Mărie, mă mai iubești?!
 - Da, te iubesc,
 - Tare?!
- Foarte tare!

Sunt Mărincuțele, fetele moroșence pe care le urmăream prin foița aburită a măștii de gaze, când treceam cu Plutonul pe lângă câmpuri, unde se lucra la fân. Moroșeni, în frumoase costume populare. Dar moroșencele cu codițe, cu ii, fote colorate și opincuțe, tare erau faine! Și dacă mai se nimerea câte un prunc, aista îi zicea mirat mamei:

- Ni mamă elefanții!

Amintirile ies la interval, în fuga cea mai mare. Dar sunt undeva prin gară la Deda sau Dej:

- Stai în rând. Nu mișca, răcanule. Alinierea!

Și alte îndemnuri dintr-astea, cazone, cu care nu eram obișnuiți. Mai ales eu, absolvent de liceu de cultură generală! Mai scăpa prin colțul gurii, unde permanent era o țigare fără filtru, înjurături oltenești, doar că nu erau etalate în ordine alfabetică:

- Tu-ți Dumnezeii și făcătura mă-tii, nu ți-am spus să nu te miști, mă?

Vezi bine, omul se apucase să-și numere bobocii de rață și nu-i venea la socoteală, dacă unul se mișca în front, fiindcă bag seamă, avea probleme în ce privește atenția distributivă și încurca cifrele.

- Sus în vagoane răcani. Mama voastră de hotentoți. O să scoatem untul din voi hoardă bezmetică și indisciplinată.

Astea erau cele mai blânde îndemnuri, ce-i drept asezonate de chiote scoase din piepturile recruților:

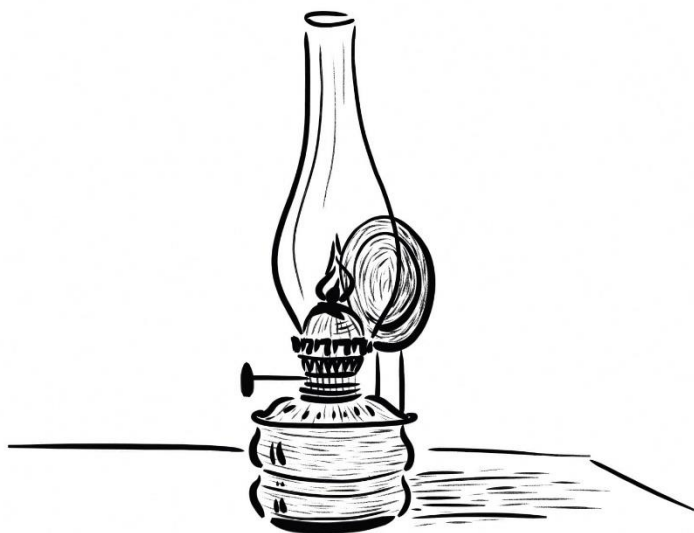
- Uraaaa! Hai liberare!

Vorba aceea, pasărea, mălai visează. Nici nu începuse bine armata și alții visau la „liberare”.

Ca o picanterie, sper să pot relata un caz special, dar cred eu prezent ca speță în orice formație militară, imaginea „Soldatului Svejk”. Așa numita „tabacheră”, încheietorul de pluton, ultimul care era permanent consemnat, cel care căra în spate marea majoritate a materialelor necesare la instrucție. În cazul nostru, zi cu ghinion, proiectilul inert, în mărime și greutate reală.

Dar, cum se zice că, „Pofta vine mâncând”, mă apuc de scris, poate-poate voi reuși să descriu cât mai natural viața de soldat. instrucția și mai ales activitatea pe sectoare a „pifanilor” pe perioada cât femeile de serviciu și personalul auxiliar al Unității militare au fost „plecati în concediu”!

*A*utorul

Prefață

Cartea intitulată „Am fost tanchist pe T-55, sau Povestiri din valiza cu amintiri a lui Iovu Roiban Oroianu, are un profund caracter autobiografic. Relatările începând din perioada absolvirii liceului, mai precis ultimul an de liceu, 1973-1974 și se încheie cu „Foi de drum pentru Iași”. Liberarea, încheierea stagiului militar înseamnă de fapt pentru autor, un nou început...Nu merge acasă, ci la Iași, unde aleasa inimii era studentă. Acolo unde și el, din toamna acelui an își va vedea cu ochii visul de a deveni inginer. Perioada descrisă este relativ scurtă, dar tensionată, solicitantă, respectiv examenul de bacalaureat la Liceul de Cultură generală Nr. 1 din Luduș, în perioada 19-25 iunie 1974 .La examenul de limba română din cele două subiecte, la alegere, Romanul Răscoala de Liviu Rebreanu, analiză literară, respectiv caracterul romantic al poeziei eminesciene, elevul de la secția reală, Iovu Roiban a ales subiectul al doilea. A reușit să scrie o lucrare foarte bună, comentată de comisia de examinare, prilej de mândrie pentru profesorul Iuliu Popa.

Autorul își amintește și își manifestă recunoștința față de unii profesori, ca Iuliu Popa, profesor la limba și literatura română, cu care a rămas în relații de prietenie, datorită faptului că-preciza profesorul- avem origini comune pentru că suntem „pui de plugari”!. Momentul determinant, scânteia din sufletul elevului , merită amintită într-o întâmplare din clasa a VII-a, când elevul Iovu Roiban, fiind la răspuns la tablă, ca o întrebare de sfârșit, i se cere un exemplu de interjecție! Spontan, răspunsul vine ca o

Am fost tanchist pe T-55

mănușă: Dii mă, Bator! (Cu o zi mai înainte, la clasă se studiasse „Fefelega”, un roman deosebit al lui Ion Agârbiceanu) După o exclamație specifică, domnul profesor a venit și l-a sărutat pe frunte. Sărutul pe frunte și nota zece primită, l-au însoțit pe elev peste tot pe unde a umblat, în „Lumea mare”, i-au dat credința că va fi un învingător.

Printre amintiri, rămâne și un coleg Ion Roman, cu care a rămas prieten, și precizează râvna cu care acesta își nota citate, idei sau aspecte importante ale unor cărți. „A fost un extraordinar muncitor, un elev care pe spesele lui a construit o citadelă. A dovedit că nimic nu este imposibil!

În zilele de duminică, dimineața, elevul internist își petrecea timpul în sala de lectură a Bibliotecii Orășenești din Luduș, răsfoind și studiind presa vremii și reviste literare ale unor autori consacrați, participând la întâlniri literare, lansări de carte. Dar a fugit ca Dracu de tămâie de tina și noroaiele de la sate, așa că visul lui era să devină inginer. Dar nu absolvent al oricărei facultăți, ci al Institutului Politehnic din Timișoara, având un gând ascuns care îl chinuia: că diplomele eliberate de această facultate erau recunoscute în Germania Federală. Examenul de admitere la Timișoara se încheie cu un eșec, cu media 7,08 reușind „fără loc”, Starea sufletească a autorului e precizată în expresia „ Și a căzut cerul pe mine. Stop joc!”

Lecturând cartea, observăm că dorința de nestrămutată a autorului tânăr pe atunci, amintită în mai multe cărți publicate, și anume aceea de a deveni inginer are un substrat psihologic de iubire, de respect profund care se transformă într-o misiune precizată: Eu aveam de îndeplinit promisiunea făcută mamei, de față cu poetul Ion Horea, acolo în țințirumul din satul Petea. Cât privește gura satului, am avut noroc că în acel an nu a reușit nici un oroian la facultate, nici măcar dintre cei mai bătrâni „cu o căpălitură!”

Vacanțele școlare autorul le petrecea la „căpălit cucuruz” unde se lucra în echipă cu vecinii din colțul de sat „La Buna”, femei și bărbați și noi copiii mai mari de 12 ani. Sunt prezentate scene hazlii din timpul muncii, nu sunt priviri aruncate ceasului de mână, pentru pauză ori pentru terminarea programului, nici văicăreli ci din contră veseli și plini de elan muncesc pe ogoarele satului. La un moment dat, unul dintre colegi a găsit ceva ca un maieu și era tare mândru, încercând să îl îmbrace. Dar de fapt s-a dovedit a fi chiloții tetra a Nanei Viorica, vecina, care din cauza căldurii și-i dăduse jos să se aerisească pă- - rica! Dar cum nu se găseau pe câmp, în fiecare zi asemenea haine și nici asemenea lucrări, copiii erau repartizați.—mai ales băieții, la lucrări alături de bătrâni, ocazie cu care băiețandru Iovu Roiban, receptiv fiind, ascultă și află multe lucruri, pășanii, evenimente , aventuri din tinerețe, întâmplări de pe front, din Galiția sau din prizonierat de prin Russia, . Dar mai descoperă o metodă de a le deschide traista cu povesti, la doi bătrâni care noaptea făceau și pază la Sediul CAP-ului, unde de altfel era și singurul post telefonic, telefon cu manivelă! Ne destăinuie și metoda folosită: „îi omeneam cu un păhar de vin! Și așa a adunat foarte mult folclor, strigături, obiceiuri și chiuituri de la nuntă.

„Săptămâna trecută – ne spune- am avut surpriza să descopăr „în lada mesei” toate caietele cu culegeri, pe care le credeam pierdute, sau arse odată cu jurnalele. Va fi o mare bucurie să pot scrie tot ce am reușit să adun de la Bade Ghiorghiță a lui Pintilie și Burel, Bade Pelaghie din Rât. Și prin cartea mea cei doi bătrâni ai satului vor reveni în actualitate”.

În același timp, a observat și analizat profund viața grea a țăranului, lucrător la CAP. Și la un moment da i se naște ideea „să fac ceva ce nu a mai făcut nimeni pentru satul meu” Astfel în anul 2021, pensionar de-acuma, în anul în care se împlineau 690 de ani de la prima atestare documentară a satului Oroiu, a scris

Am fost tanchist pe T-55

și publicat monografia satului intitulată "Oroiu în documente și consemnări, Contribuții monografice" Apărută la Editura Clujeană Ecou Transilvan, ediție prefătată de prof. Dimitrie Poptămaș. Titlul cărții, „Am fost tanchist pe T-55, sau povestiri din valiza cu amintiri”, se dezvoltă, și se întinde ca declanșarea unei explozii și ocupă spațiul capitolelor II,III, IV, și V, cu reverberații și în capitolul VI. Toată povestea se referă la viața militară, așa cum a fost trăită timp de un an și patru luni, timp în care autorul s-a instruit ca ochitor la arma Tancuri. Ca un leit motiv, povestește și se repetă obsedant de băiatul rus, aflat în tancul inamic, veșnicul dușman...Cine ochește mai bine și cine deschide focul primul. Dar în același timp , realizează că rusul are și el un nume, are acasă o mamă, poate o iubită. Dar totul sau nimic, e nevoie să ieși viu din încleștare..

Viața militară e descrisă cu lux de amănunte, de la răcnetele celor care comandă recruții, vizitele medicale la bustul gol și curiozitatea tinerelor asistente medicale să admire „dotarea personală”! Sunt descrise scenele cu tunsul la Chelie”, baia generală și deparazitarea, îmbrăcarea uniformei.. .

După care te trezești că nu mai cunoști pe nimeni! Făcutul bocancilor, masa, meniul, instrucția de front, stingerea și deșeptarea, echiparea și dezechiparea Toate aceste momente ale vieții militare, trăite de generații, mai bine zis de contingente înșirate de-a lungul timpului au ceva unic , repetabil, parcă vedem aieva scenele descrise în „Moș Teacă” din Viața militară de Anton Bacalbașa. Sau scene din timpuri imemoriabile, - ca întoarcerea pe scut, la romani, amintită de autor. Nu este uitată nici fata regimentului, Selena, cea care în mod voluntar deservea un număr mare de militari.

O importantă etapă a vieții militare este instrucția de front, însușirea prevederilor Regulamentelor militare, efectuarea tragerilor cu armamentul din dotare, însușirea Regulamentului

disciplinar, a Regulamentului de front, Regulamentului interior, urmate de Jurământul militar. Înainte de Perioada de instruire și depunerea Jurământului militar, nu se primeau învoiri în oraș

Învoirile, deși sunt rare se lasă cu stări necunoscute pentru unii, stări de ebrietate, scandaluri ce se termină cu bătăi, , întârzieri la revenirea în unitate sau părăsirea seara, în mod fraudulos unitatea și vizitele din tancodrom.

Autorul, soldatul Roiban, se bucura de o finanțare suplimentară, față de cei 30 de lei reprezentând solda lunară. Aproape în fiecare lună primea prin poștă răsplata pentru articolele scrise și publicate în revista și ziarele armatei din acea vreme.

Viața militară e o școală aspră, și se cer lucruri pe care consideri că nu le poți face. Dar practica te contrazice, când trezit de multe ore, de multe ori mărșăluind flămând, ore de antrenamente, și ore de instrucție obositoare devin ajutoare în momentele grele. Când trebuie să suporti gerul sau căldura toridă vara, plus cea degajată de motorul puternic al tancului. Ai momente când îți apare la orizont „fata Morgana” dar, te trezește la realitate, ordinul tăios al comandantului. Totul e bine când se termină cu bine, când rezultatele sunt apreciate, comandanții mulțumiți și „noi mândri de performanțele echipajului nostru”!

Autorul descrie momente trăite în trecut, „îubirea dintr-un an de liceu, un an și o vacanță”! Iubirea unei fete, Monica, cea care „mă urmărea când eram de gardă! Era lângă mine, deja pe banchetă în camion..” Visele nu pot fi oprite, se derulează odată cu trecerea monotonă, dar sigură a zilelor. În armată mai greu decât instrucția, mai greu decât rigorile militare, sunt ultimele zile de armată, cele în care aștepți „Liberarea”!. Numărând cămile de ceai, metri de macaroane, miile, sutele, zecile de pesmeți etc. În ultimele zile de armată, autorul mai are o grijă, o frământare: cum să-l convingă pe comandant ca în loc de Târgu Mureș, pe foaia de drum, la destinație să treacă Iași. Argumentul era : „vreau să-mi

Am fost tanchist pe T-55

văd iubita acum la liberare”! Pe tren, îmbrăcat cam subțire cu loden și încălțat cu pantofi (hainele cu care venise în luna octombrie 1974, dar luat de momentele „Liberării” a uitat să scrie acasă să-i trimită haine groase) a cam zgribulit. La plecarea din gară, au pus mână de la mână și au cumpărat o sticlă de băutură, după care au stat la masă pentru ultima dată: câte un colț de pâine neagră, tocană de legume, telemea și slănina specifică! Atmosfera s-a mai încălzit în vagon, începând cântece soldățești, aseasonate cu „Hai Liberare”! strigat din toți rărunchii! Dar „glasul roților de tren” îi îndeamnă la somn, autorul, legănat de vise, se gândindu-se la scena cu Ursitoarele, cum i-au hărăzit că va avea noroc în dragoste.

Am ales din albumul sufletului
șapte chipuri de profesori,
jaloanele vieții mele...

* * *

Dintr-odată, totul deveni alb,
pe mine cădeau fulgi, troienindu-mă.
Totul era alb ca-n povești...
În suflet, îmi picură clorofilă
înmugurind sentimente.
Și simțeam, că începe primăvara mea...

E convins că cea mai norocoasă zi a fost atunci când a cunoscut-o pe Dorina, fata cu ochii migdalați, mici și oblici de chinezoaică! La Iași petrece o zi frumoasă împreună cu Dorina, făcând planuri de viitor. Și pleacă seara cu trenul spre Ardeal, convins că pentru el se anunță un nou început. Începe o nouă primăvară!

Col. în rez.

Octavian Chebuț

Moto:
*Dragu' mamei! Să asculți de pedagog,
să înveți bine și să nu ne faci de
rușine! Să ajungi domn, om învățat
așa ca Uănu Horea, a lui Horgoș!*

Capitolul I

De ce am făcut armată lungă, la trupă

- 1.1. Ultimul an de liceu, 1973/74.
Asaltul final.**
- 1.2. Cum mi-am susținut bacalaureatul la
Luduș, în anul 1974**
- 1.3. La Institutul Politehnic Timișoara,
Facultatea de Electrotehnică și Teleco-
municații: primul examen „hight level” în
viață**
- 1.4. Munca la țară în vacanțe- practica la a
doua specializare și îndemnul la
învățătură**

1.1 Ultimul an de liceu 1973/ 74. Asaltul final

Acumț când încep să scriu, sunt foarte confuz. În minte mi se amestecă și suprapun foarte multe dintre evenimentele care mi-au marcat viața. I-au dat vectorului existenței mele un sens, ce e drept, nu totdeauna sensul pe care mi-l doream. Gândul mă duce mai departe, cu ani în urmă, eu, elevul Iovu Roiban, în ultimul an de liceu. Jurnalul personal a fost ceva ce mi-a intrat în reflexe, reflecții sau observații asupra ce era în suflet și în jurul sufletului, caiete, mai apoi registre, scrisori, bilete și bilețele. A mai fost și corespondența cu Mama mea, mai bine de 13 ani, săptămânal o scrisoare, trei zile dus, trei zile

Foto Nr. 1 Elevul cu plete, în ultima zi a vacanței de vară, 14 septembrie 1973

retur. Luduș, internat, Militărie Baia Mare și Studenție în dulcele Târg al Ieșilor! Ce osatură, ce structură de roman autobiografic! Dar, într-un moment de slăbiciune, de deznădejde, de răzvrătire pe lumea asta haină, am ars totul. Câteva ore, lângă container, la platforma de gunoi lângă bloc! Citind...și plângând...urmărind cum văpaia flăcărilor mistuia ceva ce a murit! Pe mine, copilul

rău, cu plete negre. Simțeam cum doare lacrima, cum doare sarea ochilor din filele îngălbenite de jurnal. Picurau în deznădejde peste orizontul șters al amintirilor! Și, eram eu. Și, era ea! Copilăria și tinerețea mea!

După bilanțul dezastruos al anului III de liceu, am luat o hotărâre tranșantă. Se suspendă orice relație cu Monica pe o perioadă de doi ani. După careț vom relua totul de la capăt, undeva în parcul Copou la Iași, lângă Teiul lui Eminescu. Eu, student la Politehnică iar ea studentă la Institutul Pedagogic. Totul a fost premeditat, calculat. Am început autopedepsirea, intrând în serviciu la CAP, cu lucrări care erau cele mai grele. Am încetat să mă bărbieresc; după două săptămâni generând semne de întrebare în jurul meu...oare aveam în plan să mă călugăresc, sau, m-am repliat și vroiam să mă fac popă?! Mama era disperată, încercând prin orice metode să mă convingă să mă bărbieresc. I-am promis că mă voi tunde și bărbieri, la începutul lunii august, după care voi merge în vizită la prietena mea, unguroaica. Nu erau deloc împăcați; la noi în sat se evitau pe cât posibil căsătoriile mixte. În primul moment nu a fost de acord să merg, e sat de unguri, mă vor bate și tăia cu cuțitele, băieții, feciorii de acolo din sat. Dar miza era mare, așa că ne-am înțeles în privința tocmelii. Dar, cum zic bătrânii, ziua pusă, vine, așa că iată-mă tuns, băbierit, încălecând bicicleta tatălui meu, demult pregătită și cu revizia făcută. Am trecut în fugă Dealul Căpușului și de acolo, floare la ureche pe asfalt! Mai greu a fost la urcare ultimul deal, din Cuci spre Luduș. Dar, motivație era, așa că pedalele au mers la randament maxim. Ajuns în Luduș, am lăsat bicicleta în ogradă la Mătușa Marie, nănașa mamei din Petea și am luat-o spre gară. Pe mătușa lăsând-o supărată că nu am mai stat o leacă să-i mai povestesc noutăți din sat, cine o mai murit, etc. Călătoria a decurs normal, am coborât cu întreg grupul care mergea spre satul Noșlac, urmând să trecem Mureșul cu barca. Dar, la coborâre din barcă, în scurtă vreme grupul s-a rărit, tot câte unul luând-o spre casă. Unul dintre tovarășii de drum (pe care-l bănuiam că e tatăl fetei, îl mai

văzusem la Luduș la Internat, dar atunci eram speriat!) mă întreabă cine sunt și unde merg, că aici drumul se înfundă. Îi povestesc, facem cunoștință și până mai schimbăm două vorbe ajungem acasă. Acolo Monica, a mai salvat situația, pentru că eu, vă închipuiți în ce stare eram! Ne-am așezat la masa. Mi-a explicat tehnologia după care pregătesc slănina de iese așa de fragedă, etc, deși mie de-abia îmi intra câte o îmbucătură pe gât! Am închinat și băut un pahar de tuică, făcut la ei în casă.

După masa, am ieșit cu Monica la plimbare prin sat, am trecut pe la cimitir la mormânt la mama ei, apoi la câteva familii de neamuri și prieteni. (Dar, peste tot se vorbea ungurește și doar în conversația cu mine românește, primul impediment în căsătoria mixtă deja a apărut!). După masa de amiază a lăudat-o pe fată, că ea e de bază de când a crescut mai mare că mama ei a murit de mulți ani. S-a scuzat, trebuia să plece la serviciu, lucra la Ocna Mureș în schimbul doi. Ne-am luat la revedere, rugându-mă să mai am grijă de ea să o mai ajut la învățătură, că asta din păcate nu-i prea place.

Rămași singuri, mi-a arătat albume de familie, mai ales cu mama ei și cele două surori mai mari, una măritată, iar cealaltă cu serviciul la oraș. Mă tot pregăteam să-i spun ce am hotărât eu de unul singur, dar nu am putut-o face, acum când totul era așa de frumos. Ne-am iubit, flămânzi de atâta așteptare, mă vedeam în curtea școlii, jucând șotron și doamna Șandor, cerdându-mă a doua zi, că de integrale nu mă preocup la fel de mult, domnul profesor Popa, trecând pe hol, la ore târzii, sugerând că e ora de stingere. Nu ne-am dat seama cum a trecut vremea,

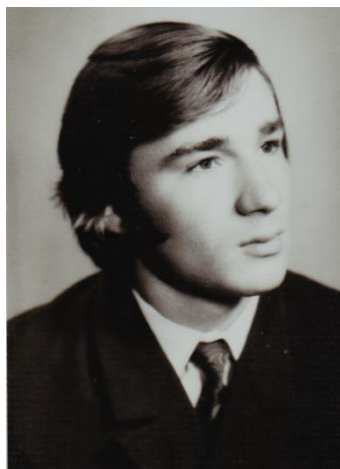

Foto Nr. 2 Cât ne-am dorit să avem plete, părul mare, așa ca studenții!

repede ne-am echipat și am alergat spre gară că se apropia ora de plecare a trenului. Aproape din mers am urcat, lăsând în urmă o iubire dintr-un an de liceu și o vacanță. O iubire pe care eu singur cuprins de remușcări am hotărât să o sugrum.

Ca de obicei, la început de an școlar, se începea cu practica în agricultură. Nu-mi amintesc dacă și noi, clasa a XII-a participam la practică, dar cu siguranță, în fiecare seară, după cină, se organiza „Întrunire”, adică dans la Internat. Dar, pentru mine era declarat ceva interzis, rămâneam în sala de meditații și continuam cu stoicism studiul. Se auzeau acordurile muzicii, tangourile argentinienne și muzica Rock and Roll, auzeam cum la sfârșit treceau cu pași grăbiți spre dormitoare, conducând fetele până la colțul gardului, acolo în zona „bulevardului despărțirii cu pupici și noapte bună”! Târziu, mergeam și eu la dormitor, adormind cu gândul la formule și povești de iubire.

Mama îmi găsea fete de la Petea, de neam bun. Sau fete de găzdoi din sat de la noi, din Oroiu! Nu i-a surâs deloc idea ca eu ficior fain (drăguț), cu școală, de neam bun, etc. să ia de nevastă o

Foto Nr. 3 Ne-am dorit să avem părul mare, plete, dar până la studenție mai era mult de muncă!

fată săracă, crescută la Casa de copii. Dar, fost alegerea mea, mi-am susținut alegerea și invocând versetul din Biblie, unde băiatul lasă pe tatăl său și pe mama sa, atunci când vine vremea însurătoriile-am spus că nu vreau să fie așa, dar le-am dat de îneles că sunt hotărât. Cu fata asta săracă, împreună vom face avere. (Și, am făcut. Avem doi copii sănătoși și frumoși, o casă și o mașină. Și cea mai de pret avere, liniștea și căldura colibei noastre!) După anul I de facultate am dus-o acasă, la părinți, să o vadă pe fata ce urma să fie nevasta mea. Dar, am

constatat că nu e dorită, așa că mi-am urmat calea. Dorina avea garsonieră la Turda, veneam de la Iași ori de câte ori se iveau câteva zile libere, pentru a fi împreună cu ea. La un moment dat, mă gândeam să încerc să mă transfer la Cluj, era mult mai aproape. Dar, după ce am trecut în anul II cu mari eforturi, parcă nu mă încumetam să părăsesc echipa de colegi cu care ne ajutam unul pe altul, fiind o echipă la bine și la greu. Și, parcă îmi dădea multă siguranță că voi reuși să traversez anii grei pe care îi aveam de străbătuat până la visul meu de a fi inginer! Și-ar fi droit, și încerca să mă convingă să facem un bebeluș, să nu fie singură până termin și eu facultatea. Dar, am considerat că trebuie să ne creștem împreună copiii, câți vom avea, să aibă răbdare, că va trece vremea și vom fi împreună.

Am petrecut multe momente frumoase împreună cu colegii și prietenele ei. Numai că eu am terminat anul IV, am început ultimul și mama a intrat la gânduri. Îi era frică să nu rămân ficior bătrân, așa ca Oanea lui Palici! Așa că, mi-a organizat ospățul pe data de 2 mai 1981 (cort, muzică, neamuri și săteni), ce mai, că doar un ficior avea Nana Jenică din Oroiu! Oficial, eu am rezolvat problema la Turda, în data de 5 martie mi-am luat câteva zile libere, am venit la Turda și ne-am „pus pe tablă”! Deși, aproape nu mai conta, hârtiile nu însemnau nimic după aproape șapte ani! Dar, ca o măsură de siguranță, mă gândeam că poate documentul îmi va folosi! Dar singurul post din Turda, scos la repartitie a fost adjudecat de șeful de promoție din Cluj! Dar, înapoi la liceu!

Tot acum s-au cristalizat impresiile mele extraordinare despre câțiva profesori pe care îi aveam și la care țineam foarte mult, Cu o mare parte dintre ei am avut ore, adică i-am avut la catedră, încă din clasele V-VIII. În afară de profesorul de română, Iuliu Popa; îl apreciam pe Remus Marian, excepționalul nostru profesor de istorie, care ne-a învățat nu *să povestim* istoria, ci *să o gândim* logic. Îmi vine mereu în minte, lecția despre Antonescu, ținută într-o pauză, pe o bancă în curtea liceului. Era un om extrem de sobru, care îți impunea imediat respect, în ciuda faptului că juca

zilnic tenis de masa, sau fotbal, cu noi în curtea liceului. Soția sa, Rusalina Marian, ne era profesoară de filosofie. Știu că, atunci când și-a construit casa nouă, undeva în centru, am fost rugați să dăm o mână de ajutor câțiva dintre băieții din internat, la descărcatul cărămizilor și mai apoi la turnatul fundației. Cu doamna profesoară Maria Ludoșan, profesoara de chimie, cu care, am mai avut altercații, reproșându-mi că nu știu formulele la chimie la fel de bine ca și la fizică!

Nu pot să trec cu vederea faptul că, într-o dimineață de luni, în cancelarie m-a „pârât” în fața profesorilor, că am fost pe deal și mă pupam cu fata de la Casa de copii! Nu am rămas dator, chiar și acum la ultima întâlnire, Revederea după 50 de ani de la absolvire! S-a scuzat, dar mi-a motivat că dumneaei îi dorea numai bine elevei pe care o medita la chimie. Și, datorită doamnei profesoare Dorina a intrat la chimie, la Iași.

Apropo de tablourile de absolvire; noi am mai prins perioada când acestea umpleau coridoarele liceului. Mi se pare că tradiția era așa ca, dacă nu mai erau locuri de expunere, cele mai vechi să fie înlocuite și oferite perechilor de colegi, care s-au căsătorit. Al nostru ar fi ajuns la Dorina Pelaghea și Iov Roiban, adică la noi, colegii căsătoriti, de la secția real. (dar, oricum, pe vremea aceea nu aveam casă, așa că nu am fi avut unde să-l punem!) La un moment dat, probabil din dispoziții „superioare”, aceste tablouri au dispărut din școli. Păcat, dispărea o lume, o tradiție.

Am participat la faza locală a Olimpiadei de limba și literatura română, unde am obținut rezultate bune, raportat la condiția mea de elev al secției reale a liceului. În schimb, la fizică am fost la Târgu Mureș aproape în fiecare an, împreună cu profesorul Hathazi Arpad, care era foarte mândru. Într-unul din ani, am participat împreună cu elevul de Liceul Nr. 2, Cățineanu. Probabil că am avut punctaj egal, în faza finală pe orăș.

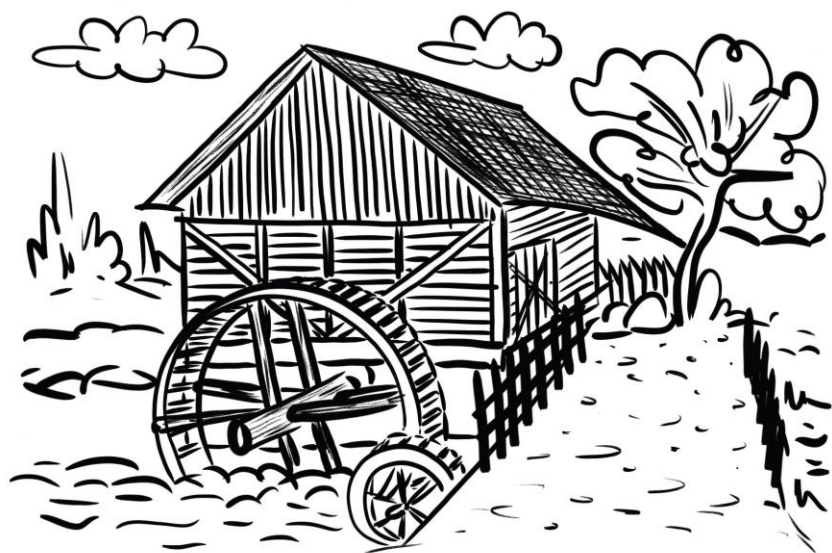
Din cele relatate mai sus, se poate vedea că noi ne-am trăit viața normal, fiindcă eram tineri și nu ne interesa *politica, istoria violentă și dramele existentiale*. „Din asta se va putea vedea – îi

scriam prietenului și colegului meu de liceu, Ion Roman – că de fapt nu am fost niște roboți dresați de comuniști, marcați de perioada în care am învățat. Că am păstrat în ființa noastră trăsăturile și genele țaranului de acasă, am iubit și ne-am comportat normal, ca orice tânăr la vârsta aceea. Poate chiar mai maturi în unele situații, având în vedere că, plecati de mici copii de acasă, crescuți la internat, a trebuit să luăm decizii și să ne descurcăm singuri în viață!” Rămâne sfânt ceea ce am mai afirmat...și anume că ceea ce am surprins noi pe coala de hârtie va fi dovada vie a societății în care am trăit, în care ne-am format și până la urmă am avut un cuvânt de spus acolo pe unde am umblat!

P25

Peste câteva zile vine acasă băiatul din Canare, și, pe 16 decembrie plecăm împreună acolo în Țările calde! Până pe 10 martie!

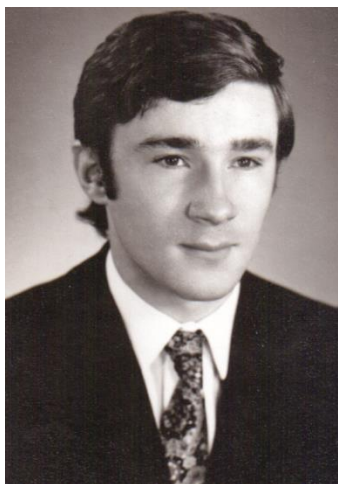
Nu mă pot controla, nu mă pot stăpâni! O iau razna. De fapt, ceea ce vă povestesc acum, e motivul pentru care am făcul armată lungă, armata la trupă, nu așa cum îmi imaginam că voi face la Termen Redus (T.R.)

1.2 Cum mi-am susținut bacalaureatul la Luduș, în anul 1974

Mă reântorc acolo în „puiucurile” Cufărului cu amintiri. Acolo sunt amintiri speciale cu Ion și Cornel! Amintiri de la Luduș, sau Budâi, Nandra sau Oroiu, pe unde am umblat împreună...Copii, veniti din Câmpia Transilvană la oraș, la Luduș, să învețe carte! Împreună ne-am smuls din băncile Școlii din Luduș și ne-am urmat menirea. După o viață de om, așa cum am descris-o în volumul „Radiografia unei vieți!”, sunt pensionar, sau bursier la stat pentru a doua oară, cum îmi place să mă autodefinesc! Mă ocup de nepoți, de pasiunile din tinerețe... e ceva foarte plăcut! Că se zice că dacă îți găsești o meserie să-ți placă, nu o să muncești toată viața! Acum, trăiesc cu impresia că am îmbătrânit, sunt conștient...Toamna vieții îmi bate cu degetele ude și reci tot mai des la fereastră. Bolile și durerea m-au „cocoșit”! Dar, am înțeles, că pentru mine a început o nouă viață, o „secund life”, care, sunt conștient că va fi foarte scurtă...Dar, zilele din anii ce vor urma, vor fi cele mai frumoase! Iar, povestea continuă...

În perioada 19-25 iunie 1974, la Liceul de Cultură Generală Nr. 1 din Luduș, a avut loc examenul de bacalaureat. Din amintiri, găsesc că, examenul de bacalaureat, noi cei de la Secția reală l-am susținut în clădirea Liceului Nr. 2. Nu am prea multe amintiri despre examen...Eram sigur că oriunde, voi reuși...Eram sigur că mai frumos și mai deștept ca atunci la 18 ani nu voi mai fi niciodată! Așa am crezut! În zilele acelea am fost tot timpul și

*Foto Nr. 4 Eu, în prag de
Bacalaureat. Nimeni și nimic
nu mă poate bate...*

peste tot cu Dorina. La cantină, meditație, chiar și la examene, fiind litere apropiate, intram cam odată. Dar, trăiam o dramă, ceva ce mă marca cumplit! Mă măcina gândul că o pierdeam pe fata pe care o iubeam și pe care, după anii de liceu ca și colegi și mai apoi foarte apropiați, hotărâsem să o iau cu mine! Cea care, am ajuns la concluzia că îmi doresc să fie mama copiilor mei. De mulți ani am studiat că diplomele de la Timișoara sunt recunoscute în RFG...Și un gând ascuns mă făcea să merg la Timișoara...și mai departe! Și, în sufletul meu se dădea o bătălie crâncenă!

Am plecat spre Timișoara, dar Pronia cerească a fost de partea mea...M-am înscris la cea mai bună secție a Politehnicii, sigur pe mine. S-a intrat cu media 8.43, iar eu cu 7.08 m-am văzut militar în termen. Absolut peste tot, dar peste tot, se intrase cu media 5! (Nota mea, 7.08 oglindea de fapt nivelul la care se afla Liceul Nr. 1 din Luduș!) Conform regulamentului de atunci, bacalaureatul consta din trei probe: limba și literatura română (scris și oral), matematica (scris și, oral), o materie la alegere, fizica, chimia, științele biologice), limba și literatura română, fiind probă obligatorie.

Atunci, bacalaureatul era departe de miza pe care o are acum, când, la marea majoritate a facultăților, se intră pe baza mediei notelor obținute de-a lungul celor patru ani de liceu și a mediei de la bacalaureat. La bacalaureat încă se putea copia, supraveghetorii, de obicei, cadre didactice ale liceului respectiv, fiind foarte generoși cu candidații. Abia pe vremea ministeriatului lui Daniel Funeriu s-au introdus în sălile în care aveau loc examenele de

bacalaureat camere de supraveghere, iar lucrările, cu numele secretizate, erau corectate la altă unitate școlară decât cea în care fuseseră susținute.

Dintotdeauna am fost împotriva „examenelor”! Poate și datorită faptului că eram o fire emotivă! Am considerat că valoarea unui om se evaluează prin ceea ce face zilnic! Dar, asta e! Ca să depășesc acele momente, mă autoeducam, încercam să mă deconectez de la situația de fapt...În cele trei ore cât dura de obicei examenul, făceam abstracție de ce era în jurul meu, eram singur în sala de clasă pe parcursul examenului...Nu am copiat, dar m-a surprins să aflu mai târziu că se copia (Ion mi-a povestit la un moment dat, că în jurnal, a notat că toți elevii au copiat, cu excepția lui și a lui Cornel Popoș. Dacă a fost așa, e rușinos...Eu, în necunoștință de cauză, am susținut, că pe vremea noastră la examene nu se copia!) și profesorii supraveghetori

erau indulgenți sau cooperanți... ceea ce eu nu am putut vedea, neurmărind ce se întâmplă în jurul meu... Într-una din zile, întâmplător, eram pe coridor și am surprins o discuție, între doi profesori...Se punea problema cum să rezolve, să treacă Suciu și Deleanu... Care erau „hahalere”! Țin minte că m-a pus pe gânduri discuția, dar m-am întors la ale mele!

În școala generală, la sfârșitul clasei a VII-a am luat Premiul I-ii! Doamna profesoară Micu Elena, m-a ascultat la Limba română și gramatică, doar pe mine, o oră întreagă...Sunase clopoțelul de recreație și mă tot întreba..(Domnul profesor Iuliu Popa era plecat

*Foto Nr. 5 Adolescentul
dintr-a șaptea A, cel care
și-a văzut visul cu ochiii!
Pentru o clipă a fost cel
mai bun, sus pe acoperișul
Lumii!*

cu ceva probleme de militărie, la Comisariat!). Dar, nu a reușit să mă încurce...și nota aceea de zece am reușit să detronez odrasle de șefi mari din Luduș! Mă gândesc acum, cunoscând toate aranjamentele, ce uragan o fi venit asupra directorului și profesorilor din oraș! Puiul de plugar, „țărănoiul” care venise tuns

Foto Nr. 6 Dorina, colega de clasă din anii de liceu și Internat

chilug la începutul clasei a V-a, a ajuns deasupra lumii! Dar cu mintea mea de atunci, am socotit că gloria cere prea multe sacrificii...Și e bine să mă mențin între primii cinci-zece în clasă...Așa îmi asigur bursa, adică o perină sub cap și un blid de zamă! Și așa am dus-o până la capăt. Merită amintită o întâmplare din clasa a VII-a, eram la tablă la răspuns, la ora de Limba și Literatura română, unde alternativ aveam o oră de gramatică. Domnul profesor Iuliu Popa, îmi cere să-i dau un exemplu de interjecție...mă gândesc și zic : Dii, mă Bator! Cu o oră înainte studiasem Fefelega. (un roman deosebit al lui Ion Agârbiceanu!)...După o exclamație specifică, domnul profesor a venit și m-a sărutat pe frunte. Pe lângă nota de 10 primită, pentru mine a fost ceva foarte important...sărutul acela pe frunte m-a însoțit peste tot pe unde am umblat în „Lumea mare”, mi-a dat credința că sunt și voi fi mereu un învingător. (în discuții ulterioare, i-am spus domnului profesor că dacă eram în zilele noastre, cu siguranță ar fi fost acuzat de pedofilie!)

Am păstrat o relație de prietenie și chiar de amicitie cu domnul profesor Iuliu Popa..zicea că avem origine comună, că îi place să povestească cu mine, pentru că suntem pui de plugari! Dar în ultima vreme, relațiile s-au răcit, refuză să-mi mai răspundă la telefon sau mesaje...Nu-mi dau seama cu ce am greșit. A fost și va

rămâne unul dintre idolii mei din școală, profesorul care prin „fișele”, bucățelele de coală A4 împărțită în patru ne-a arătat cum să învățăm eficient...

Am făcut pregătire serioasă, cei care erau interesați era suficient să recapituleze materia, așa la nivel general. La fizică cu domnul Hathazi, matematica cu doamna Șandor (în generală Sălăgean!) Și la română cu domnul Popa!

Bacalaureatul a început cu proba de literatura română, unde am primit două subiecte, la alegere: *Romanul “Răscoala” de Liviu Rebreanu – analiză literară*, și *Caracterul romantic al poeziei eminesciene*.

Inițial, vroiam să abordez primul subiect, dar, am optat pentru al doilea. Nu-mi amintesc ce notă am luat la Română, la scris...romantic și îndrăgostit, am ales *Caracterul romantic al poeziei eminesciene*. Aș fi curios.. Am auzit (îmi amintesc) că președintele comisiei a întrebat de mine... Iar domnul Profesor Pop mi-a spus că e mândru de mine, că dintre toți cei de la Reală am fost singurul care am avut curajul să mă iau la trântă cu colegii Umaniști! (după ce am primit nota doi pentru că nu am citit „Setea” lui Titus Popovici și la justificarea prin faptul că mă pregătesc pentru Politehnică, mi-a aruncat cu dispreț, în față, cuvintele: „ești o tinichea!”

Era vremea când învățam și ne cultivam cu ajutorul citatelor! Îmi amintesc cu câtă pasiune scria colegul Ion Roman.(și semnele, ghilimelele...) Îmi amintesc cum scria cu râvnă și nota citate, idei sau aspecte importante ale unor cărți... A fost un extraordinar muncitor, un elev care, pe spesele lui a construit o Citadelă. Merită pe deplin locul pe care a ajuns și mi se pare ceva normal să fi fost așa...Eu veneam din urmă cu un bagaj deosebit de cunoștințe din Școala generală de la Luduș. Așa cum am amintit, mi-am permis să merg mai lejer, având și orizonturi mai modeste ca și „target” moderat! Dar Ion a dovedit că nimic nu este imposibil! Cred, că a fost unul dintre puținii elevi de calibru excepțional care au trecut pe la școala din Luduș.

După admitere la liceu, media cu care a intrat nu i-a permis să fie în internat cu noi. Dar, din trimestrul al doilea, după notele obținute, a primit masa la cantină, iar în anii următori am fost colegi, ceea ce a generat o deosebită amicitie...Eu care mergeam cu pedala apăsată mai la relanty, stau chează, că domnul Profesor Iuliu Popa l-a declarat pe bună dreptate, la un moment dat un elev de excepție, cu o conștiință impecabilă, un elev muncitor care avea palmele calde de muncă, cu gust de litere și sare... (așa cum l-am descris într-una dintre poeziile mele, dedicată cu ocazia zilei lui de naștere!)

Acum, la întâlniri literare sau lansări de carte, în discuții, îmi amintesc de vremea în care, duminica dimineața eram la sala de lectură a bibliotecii din Luduș, citind revista „Vatra” a lui Romulus Guga, Mihai Sin ș.a. Cu tineri de vârsta noastră, elevi și ei atunci...Nicolae Băciuț, Eugeniu Nistor, Alexandru Cistelean, ..Pe Lazăr Lădariu, din păcate nu l-am mai prins cu mutarea mea la Tg Mureș. Amintiri...dar e cheazășia faptului că am fost copii buni, harnici, dornici să învățăm și să ajungem oameni învățați, să reprezentăm cu cinste în lume satele din care veneam!

Nu pot să-l uit pe dragul nostru pedagog Ioan Palade...

Astăzi a fost slujba de pomenire și Parastasul la șase săptămâni, pentru cel care a fost Ioan Palade, pedagogul nostru din anii de școală! Zece dintre sutele de fete și băieți din Câmpia transilvană veniți la Luduș să învețe carte.. i-am fost alături în biserică și la cimitir! Se zice că un om, un pământean nu moare atunci când e dus cu dricul la groapă...Moare atunci când e uitat ...când nu mai e pomenit de cei printre care a trăit. Dar Ioan Palade, cel care ne-a creionat atâtoră destinele, va rămâne veșnic în sufletele noastre.Și veșnică-i va fi amintirea! Dumnezeu să-l odihnească în pace, acolo sus în ceruri

1.3 La Institutul Politehnic Timișoara, Facultatea de Electrotehnică și Telecomunicații: primul examen „high level” din viață

După terminarea bacalaureatului și ridicarea diplomei de la secretariat, luându-mi și bun rămas de la secretară, doamna Vesa, m-am dus acasă la Oroiu. Pluteam într-o situație ciudată, soră cu visul. Eram afectat de faptul că mă despărțisem de Dorina, ea urmând să se ducă la Iași, în Moldova, la Facultatea de Chimie industrială. Pe de altă parte, gândul meu ascuns cu Facultatea din Timișoara mă măcina. Dacă voi termina facultatea acolo, chiar voi încerca să plec, să fug peste graniță? Cum?! M-am înțeles cu prietenul și colegul Titi Nemeș, coleg de școală generală și de liceu din Luduș, data și ora când vom pleca spre Timișoara.

Ne-am programat călătoria pe timpul nopții, în așa fel ca dimineța să fim în Timișoara. Am plecat singuri la drum, spre Timișoara, un oraș foarte mare, undeva la marginea țării. Nu au fost cu noi părinții sau frați mai mari, așa cum se întâmplă în ziua de astăzi.

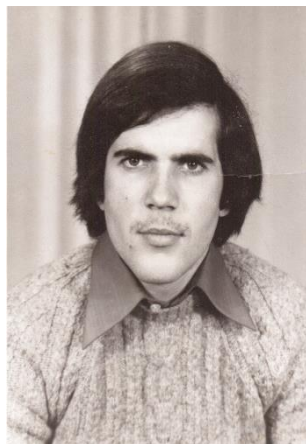

Foto Nr. 7 Titi Nemeș, coleg de clasă la generală și Liceu la Luduș. Împreună încercând „marea cu degetul” la Politehnica din Timișoara

A fost un drum foarte lung, primul de acest fel. La un moment dat a trebuit să coborâm în Arad și după câteva ore de așteptare am pornit spre Timișoara. Nu-mi amintesc ce bagaje aveam, dar eram foarte obosit, epuizat după noaptea nedormită și măcinat de situația care nu mă avantaja deloc. Am avut de umblat prin diferite locații pentru vizite medicale, cazare, achiziționat cartelă pentru masă La căminul studentesc, deși nu era nou, m-au impresionat spațiile și dotările în comparație cu Internatul de la Luduș. Am fost totuși isteti că unul, pe rând ședea lângă bagaje și se odihnea, în timp ce celălalt bramburea căutând diferite „puncte de control” de a căror stampilă aveam nevoie pe actele de înscriere la facultate!

După-amiază m-am întâlnit cu Mircea Todea, din Petea, absolvent la Liceul nr. 1 din Luduș, prima promoție cu 12 clase. El terminase la Politehnică, secția Electrotehnică a Facultății de Electronică și Telecomunicații. Din discuții, spunându-i ce note am avut la bacalaureat, mă sfătuiește să mă înscriu la o secție mai nouă, dar cu perspective mari de viitor: Electronică și telecomunicații, ceea ce am și făcut. Mi-a zis că se intră mai greu, cu medie mai mare, dar merită încercarea și sunt șanse după cum m-am prezentat la Bacalaureat. Va trebui să am o medie de 7.50-8, ca să am siguranța că prind un loc. Sincer, eu parcă nu credeam că voi reuși performanța asta, dar gândul la Germania m-a făcut să merg la „totul sau nimic”! Mi-a propus să rămân în cămin pe timpul examenelor, în locul lui. Dar, eu aveam deja rezolvată problema cu cazarea la un alt cămin, din același cămin studentesc. Ne-am despărțit, el urmând să plece acasă a doua zi, aici la Timișoara încheindu-și socotelile.

Spre seară am ieșit cu Titi, la plimbare prin Complexul Studentesc...Altă viață. Veselie, se terminaseră cred examenele, perechi, perechi se plimbau pe alei și se drăgosteau, la lumina feerică a felinarelor. Mi-am propus să nu mai învăț nebunește, așa lejer să recapitulez formule matematice sau procedee la fizică. Mă gândesc acum la tot ce-mi treceau prin minte atunci, acolo în Timișoara. Viața mea de elev a fost ceva combinat, între muncă,

învăţatul în draci, cu o abnegaţie nestăpânită. Şi cealaltă faţetă, cea care înţelegeam că de fapt e plata, recompensa pentru munca de rob al cărţilor de Matematică şi Fizică...Activitatea de învăţat la meditaţii în sălile de clasă a alternat cu plimbări cu fetele, vizionări de filme sau studii de plăcere la Sălile de lectură ale bibliotecilor. Îmi amintesc de ultimul drum de la Luduş până acasă peste Dealul Căpuşului. Mi-am făcut lichidarea, cum se zice, la tot ce mă lega de cei şapte ani petrecuţi acolo la Internat şi la Şcoală la Luduş. Am adunat totul în două sacose mari şi grele, cărţi, caiete cu notiţe, jurnale, amintiri etc. Până la Autogară m-am descurcat, autobuzul (Cursa) le-a dus până la Căpuş, dar de acolo peste deal a fost o adevărată „Golgota”. Număram în gând câte 100 de paşi şi făceam pauză...Lung şi ostenitor drum...Aveam dreptate bătrânii: Cartea, (mai ales cărţile) e foarte grea!

În zilele următoare a fost obositor, ne era greu, a trebuit peste tot să ne descurcăm singuri... De fapt, ce pot spune, părinţii mei nu au ştiut niciodată pe unde este facultatea la care umblu, m-au crezut pe cuvânt. |Doar despre oraş, Timişoara şi mai apoi, Iaşi, mai ştiau câte ceva din auzite Dar cum mai spuneam, viaţa la internat de mic, m-a pregătit în mod special cum să ştiu să iau greutăţile vieţii în piept...

Era multă lume pe coridoare, elevi şi părinţi, orăşeni şi ţărani, creând o agitaţie greu de descris. Din sala de înscrieri am luat o cerere-tip, pe care am completat-o. Repetabila cerere-tip Declaraţie: *Subsemnatul Roiban Iov, fiul lui Artimon şi Eugenia, născut la 27 noiembrie, 1955, în Comuna Oroî, (Până în anul 1968, când prin Legea nr. 2 din acelaşi an, Legea Reorganizării teritoriale din Republica Socialistă România), apoi Comuna Band, satul Oroî, prin prezentaşi urma cererea sau „lăcrămaţia” petentului! Ca să constat, când la un moment dat îi pregăteam mamei dosarul de pensionare...şi am descoperit că de fapt eram fiul Zeniei, că pe mama o chema Zenia. Dar, cum în familie i-au zis Genica, aşa a rămas după ce s-a măritat. Şi, concluzionând, ofiţerul de stare civilă de la comuna Oroî că*

Genica este diminutivul numelui Eugenia, așa a mers până la moarte. Aveam emoții, până și cuponul de pensie venea pe numele Eugenia când în buletinul de identitate era Zenia, Dar nici la înmormântare, nu au fost probleme cu ajutorul bănesc de la casa de pensii. Eu, pe cale de consecință, mai ales că eram la un moment dat și șeful Serviciului de Stare Civilă, am făcut demersurile necesare și mi-am refăcut toate actele personale cu datele corecte. Certificatul de naștere, Cartea de identitate, Certificatul de căsătorie. De fapt la mine mai este o problemă. Numele Iov se confunda de multe ori cu Ion. Dar, din păcate, cea mai mare realizare a mea din domeniul rezultatelor la învățătură, premiul I-îi, obținut în clasa a VII-a, nu este al meu, ci al altei persoane: Roiban Ioan! Mai păstrez încă cu mândrie cartea primită drept premiu (O lume întreagă, de Radu Tudoran), de la Domnul diriginte Pireanu Nicolae, aspect pe care l-am sesizat mult mai târziu! Dar, să ne întoarcem la oile noastre, am făcut un mic ocol să mai uit de printre rânduri și coloane, am ajuns într-o cameră undeva, unde cică un medic pune stampilă pe documente din care reieșea că sunt apt pentru Examenul de admitere. S-a dovedit că am fost apt, dar din păcate nu și capabil să trec examenele!

Zilele, până la prima probă scrisă au trecut foarte greu, începeam să am remușcări că m-am înscris la secția Calculatoare și Telecomunicații. Era un fel de IT de acum. Tare de tot! Am trecut pe la o biserică foarte mare, cred că era Mitropolia, dar atunci nu le aveam cu religia. Dacă acasă în sat luam parte la toate evenimentele legate de sărbători, odată ajuns la Internat la Luduș, totul a devenit interzis. Pedagogul de atunci ne-a pus în vedere scăderea notei la purtare și alte sancțiuni și pedepse în cazul în care vom părăsi internatul și vom fi depistați la biserică. Așa că, pentru mine asta echivala cu excluderea din Școală și expedierea acasă la școala din sat!

Țin minte că în fața scărilor de la intrare mi-am făcut cruce și m-am uitat în sus către cer, cu speranța că voi vedea bolta cu îngeri... Să le cer ajutor, pentru că mă simțeam în dificultate!

Știu, trebuie să lupt până la capăt! După bravura din clasa a VII-a, în care am tocit și memorat cu obsesie obiectele de studiu, am început să dau rateuri, probleme psihice, bâlbâială, blocaj la vorbire, în exprimare. Se dereglase ceva, îmi spuneau medicii, că mintea, creierul meu începuse să gândească mai repede decât mă puteam exprima prin vorbire. Și, la un moment dat cuvintele se îngrămădeau! A fost un test adevărat de duranță, un reset de felul, punct și de la capăt! Am avut curajul și tăria să renasc precum pasărea Phoenix din propria cenușă. Încercam și atunci, acolo să cred că sunt un învingător!

Miercuri, 10 iulie 1974, a început bătălia. Am avut emoții, dar am găsit ușor sala unde era pe o anume bancă legitimația cu numele și fotografia mea.

Prima probă, de foc, Matematică- analiză matematică și algebră, scris. De la primul punct trebuia aflată valoarea parametrului „m”. O formulă nu prea complicată, dar care nu mi-o aminteam nici cum! Am mers până în final cu rezolvarea cu „m” și speram să fiu punctat cu 50% rezolvare! Dar am fost notat cu doi!

La a doua probă, Fizica, scris, am zburdat! În anii de liceu am fost de câteva ori chiar și la Târgu Mureș la Olimpiadă...Deși pe lângă cei de la Liceele „Alexandru Papiu Ilarian” și „Unirea” din 35 de participanți, Reghin, Luduș, Sărmașu, etc. eram ultimii! Va fi proba mea de rezistentă peste tot, la cele trei Admiteri! 9,75- Timișoara, 9,85- Târgu Mureș, 9,50- Iași

Ultima probă, matematică scris, Trigonometrie, Geometrie - a mers foarte bine. Aveam să aflu că e 9,49...notă care m-a dus spre media generală 7,08 și a căzut cerul pe mine...Stop joc! Am verificat toate listele, peste tot se intrase cu ultima medie 5 și mai erau la unele secții și locuri rămase, am încercat un transfer la altă secție de la aceiași facultate, dar mi s-a spus că din păcate, în situația mea, la categoria „încorporabili” nu era posibil așa ceva. Se putea face, dacă era posibil o asemenea manevră pentru candidații care aveau stagiul militar satisfăcut.

În seara aceea am mers cu Titi Nemeș la o bere, să sărbătorim „eșecul”. Era undeva pe cursul râului Bega un vapor vechi amenajat ca restaurant sau poate doar, berărie. Știu că era bere neagră, care îmi plăcea, bere pe care am descoperit-o acolo la Timișoara. Dar, nu mai avea nici un gust... Am băut berea cu Titi Nașca și am plâns unul pe umărul celuilalt. A căzut și el, undeva pe la Facultatea de mecanică, la subingineri a candidat, dar fără succes din păcate. Dar Titi, avea să se înscrie foarte repede la școala de mecanici pe locomotive Diesel, (Șofer pe Diesel, cum râdeam noi!). O variantă bună, pentru că a avut o muncă cu răspundere, dar bine plătită și cu o pensie pe măsură. Cu toate studiile superioare, licențele și masteratele mele, dintotdeauna el a avut leafă mai mare ca mine. Iar la pensie, pe lângă faptul că a ieșit cu foarte mulți ani mai repede, de cuantumul pensiei nici nu se poate discuta. (Aproape la toate întâlnirile cu absolvenții de clasa a VIII-a, pe care le organizez anual la Luduș, la întâlnirile cu liceul și mai nou și la cele cu interniștii, ne întâlnim și de obicei face el cinste, susținând că are pensia mai bună decât „Ingineru”! Corect!

Dar eu aveam de împlinit promisiunea făcută mamei, de fată cu poetul Ion Horea în țintirimul din satul Petea. Și aveam încă de căpălit și tras la coasă! Cât privește „gura satului”, am avut noroc că în acel an nu a reușit niciun oroian la facultate, nici din cei mai bătrâni, „cu o căpălitură”!

1.4 Munca la țară în vacanțe. Practica la a doua specializare și îndemnul la învățătură

Toate vacanțele le-am petrecut la muncă în agricultură la CAP- ul din satul Oroiu. La un moment dat, într-o discuție cu un prieten, inginer agronom, îi spuneam că eu sunt mai bun inginer agronom, după experiență și practică, decât inginer mecanic, după cei 5 ani de facultate...Și nu de puține ori am și demonstrat asta!

Îmi amintesc începutul, la căpălit la cucuruz, se lucra în echipă, cu totii vecinii din colțul de sat, de la „Buna”, femei și bărbați și noi copiii de la 12 ani în sus. Luam de jos câte un rând și îl duceam până sus la capăt, în vârful dealului. După ce ne-au explicat cum se taie buruiana și cum se face mușuroiul în jurul firului de cucuruz am prins curaj și elan și totul era în regulă. După o vreme, am prins mișcarea și o luam înainte, noi grupul de copii, iar la capăt făceam pauză și ne odihneam, până veneau și părinții. La întoarcere, pe rândurile căpălite deja, unul dintre colegi a găsit ceva ca un maiou.și era tare mândru, încercând să-l îmbrace.. Dar de fapt s-a dovedit că erau chilotii tetra a Nanei Viorica, care din

Foto Nr. 8 Cu bunul meu prieten, Puiu Roman, la Magazie și Selector într-una din vacanțele de vară, înrolați la Gospodăria Colectivă din Oroiu

cauza căldurii și-i dăduse jos „să se aerisească” „păsărica dar i-a pierdut pe drum. A fost faza zilei, ne-am distrat nemaipomenit și până seara, tot asta era la ordinea zilei!

Peste o săptămână, tata era la cosit lucernă și pe la cinci după amiază mama mă trimite să-i duc ceva de mâncare, de ojână! Dimineața, când a plecat, am văzut că luase cu el două coase, dar nici nu am băgat serios de seamă. Ajung acolo la loc, îi pregătesc mâncarea și tata mă invită să încerc, să văd și eu cum merge coasa prin lucernă! Am început să cosesc și cu indicații, instrucțiuni și sfaturi pe parcurs, am cosit alături de tata până seara și am și terminat parcela. Dar, mă usturau palmele, în unele locuri aveam bășicute și mă dureau mâinile. Mama ne aștepta acasă cu plăcinte cu brânză și urdă, (clătite!) coapte pe lespede, de-abia reușea să ne asigure alternativ câte o plăcintă. ne era tare foame, mai ales mie. Am mâncat unsprezece plăcinte, la început cu brânză, mai apoi ca desert, cu urdă și la urmă un pahar cu vin rece din fântână. Și asta a fost „botezul focului” pentru mine la cosit!

A doua zi, m-am trezit dis de dimineață, pe la ora cinci. Mă dureau groaznic toate, tot corpul, aveam febră musculară, iar palmele erau cuprinse de usturime....

După un păhărel de tuică de prune, am îmbucat ceva pită și slănină și cu coasa, traista cu uneltele de bătut și ascuțit coasa și ulciorul cu apă, am pornit la drum. Am avut noroc, era de cosit trifoi și era mai slabu, și rar, da ziua aceea a fost un chin pentru că la fiecare mișcare, din cauza febrei musculare parcă mă săgeta ceva prin corp, iar palmele, bășicile din palme începuseră să sângereze. Dar, am strâns din dinți și după câteva zile, încet, încet, am început să-mi revin ...

Mare noroc a fost că m-a învățat tata să cosesc, pentru că, în următorul an, prin luna Iunie a fost o ploaie torențială, cu grindină, care a distrus complet toate culturile. În asemenea condiții vreo 10-12 bărbați din sat au plecat la muncă pe șantier. Plecau Luni dimineata și se întorceau Sâmbăta seara, uneori chiar la două săptămâni. Așa că, toată munca de bărbat din gospodărie am

preluat-o eu la doar 14 ani! Cu cositul mă descurcam, dar mai era și încărcatul în car și adus acasă nutrețul. Am început, cu prietenul și vecinul meu Vasile, al cărui tata era și el plecat pe șantier, să învățăm cum se prind vacile la jug, cum se încarcă și descarcă carul cu fân, dar mai ales cum se fac și pun coarnele la colturi și cum se „leagă” să se așeze bine nutrețul în car. Și la urmă, cum se pune sulul și cum se leagă funia, trecând-o prin cigă (scripete) Am mai și pătit o nenorocire, inevitabilă de altfel. Drumul era rău, cu ogășii și s-a răsturnat carul. Mare belea, a trebuit descărcat tot și încărcat de la început. Cooperativa Sporul, munca-n zadar! Dar numai așa se învată!

Până prin clasa a -VIII-a, la muncile Agricole la colectiv, noi copiii, băietandrii, eram repartizați alături de bătrâni, la clădit săcaștrele de nutret sau pe la magazine la selector.

Cu această ocazie, am auzit și am învățat foarte multe lucruri de la ei. Povesteau despre pătani și aventuri din tinerețe, diferite efenimente ce s-au întâmplat în sat, sau întâmplări de pe front, în

timpul războaielor, de prin Galitia sau prizonierat în Russia. Noi copiii, ascultam cu urechile ciulite și ne minunam de toate acele întâmplări. Doi dintre ei, Badea Pop Gheorghe, (Ghiorghița lui Pintilie), fost leat cu Moșu meu și Badea Pelaghie Aurel, (poreclit Burel) făceau și serviciu de pază permanentă peste noapte la sediul C.A.P.-ului, unde era de altfel și singurul post telefonic din sat, un telefon cu manivelă la care puteai vorbi doar prin Centrală. De multe ori, seara luam de acasă o sticlă de o fele cu vin și mergeam

Foto Nr. 9 Cu bătrânii satului, acasă la Oroiu, omenindu-i cu un pahar cu vin, la sfârșitul unei zile de muncă la săcaștre, sectorul furajare.

la Sediul. Îi omeneam cu un pahar de vin și le deschideam traista cu povești. Așa am scris, de fapt am cules foarte mult folclor, obiceiuri, strigături și chiuituri la nunti, cântece cu diferite ocazii.

Tin minte că într-o zi, seara la încheierea zilei de lucru i-am invitat acasă și i-am omenit cu un pahar de vin rece, dintr-o sticlă pusă în fântână la rece cu o zi înainte. Foarte interesante și picante erau poveștile lui Badea Aurel, care fusese pe timpul războiului ordonantă la un colonel mai bătrân. Se ocupa de întreținerea ținutei colonelului, îngrijea și hrănea calul acestuia, dar o ajuta și pe doamna la treburile casei și la cumpărături la piață. Dar cel mai interesant era când ne povestea de relațiile amoroase cu doamna, încă destul de focoasă, dar care îl șantaja că îi spune colonelului dacă nu vrea să se mai iubească cu ea. Colonelul avea și servitoare, o fată de la țară, tinerică și frumoasă, dar doamna era geloasă și îl ținea la distanță de ea pe Badea Aurel!

Așa cum cred că am mai spus, toate acele notite ce le aveam scrise pe două caiete, le credeam arse odată cu toată colecția mea de Jurnale și notite din timpul școlii. Aunci când am început să scriu o Monografie a satului în care m-am născut, Oroiu, mi-ar fi prins bine toate acele povești despre oamenii din sat și obiceiuri uitate demultă vreme. De fapt o mare ocazie am ratat și mai în urmă cu vreo cinci ani, când încă mai trăia Tatăl meu și a locuit atunci la mine la Sighișoara. Dar, eu eram prea ocupat și îngrămadit cu problemele de la serviciu, atunci nici măcar nu-mi trecea prin minte că ar fi bine să scriu așa ceva! Dar, mai dăunăzi, căutând prin „Lada mesei, am dat de caiete, legate laolaltă într-o copertă.. *Va fi o mare bucurie să pot scrie tot ce am reușit să adun de la Bade Ghiorghiță a lui Pintilie și Burel, Bade Pelaghie din Rât. Și prin cartea mea cei doi bătrâni ai satului vor reveni în actualitate*”.

Vacantă de vacanță, aproape trei luni pe an făceam practică în producție la C.A.P-ul din satul Oroiu. În timpul studenției mergeam în fiecare an, trei săptămâni în tabără cu bilet de trimitere

în stațiunile Sângiorz Băi sau Slănic Moldova, alternativ, unde mă relaxam după sesiune și făceam tratament pentru problemele digestive. Sau uneori, cantonament la Orientare Sportivă. Și așa am ajuns la 26 de ani, când cel puțin în mare, am terminat cu școala, aveam o diplomă de inginer mecanic și un serviciu, așa cum visase și îmi dorise din tot sufletul, Mama mea.

Petrecându-mi toate vacanțele de vară, la muncă la CAP, Oroiu, am avut ocazia să observ pe îndelete și în mod direct viața grea a țăranului român, care trudea în cadrul CAP-ului. “Voi face ceva ce nu a mai făcut nimeni pentru satul meu”, mi-am zis atunci! Și am făcut! În 2021, când se împlineau 690 ani de la prima atestare documentară a satului, am redactat monografia satului, „*Oroiu, în documente și consemnări- contribuții monografice, Editura Ecou Transilvan, Cluj-Napoca, august 2021, prefață Prof. Dimitrie Poptămaș*”.

Cu ocazia lansării și prezentării cărții la Căminul Cultural din sat, am organizat prima editie, după mai bine de 70 de ani, a manifestării *Întâlnirea fiilor satului Oroiu*. Un exemplar din monografia satului se află și pe raftul Bibliotecii Naționale din București-România. Am reușit performanța să scot satul Oroiu din anonim, am adus satul Oroiu „pe sticlă” la Televiziune, am adus satul Oroiu în ziare. Chiar și în literatură. Pentru că în anul 2021, satul Oroiu chiar a intrat în literatură, prin monografia pe care i-am consacrat-o, cum am arătat mai sus. Și pentru mama și tatăl meu, cred că astea ar fi fost cea mai mare satisfacție și mulțumire și de acolo de sus din ceruri, se bucură.

Și, toate de-atunci au trecut ca un vis, viața mea s-a scurs ca o apă între două maluri: meseria mea și familia.

Acum, mă simt la vârsta asta matur, ca un măr copt, agățat de un ram și n-aș vrea să cad (nici măcar în bratele cuiva!). De acolo de sus mi-ar plăcea să-i pot da Lumii ce m-a făcut, măcar o fărâmă din mine. Și-n urma trecerii să rămân în amintire ca o aromă de fructe tomatice din poala bunicii!

Dar, n-a fost să fie așa. Îmbătrânind, mi-am dat seama că tot mai departe-i cerul promis de viață. Visele și speranțele din anii de școală și zilnic ne îmbățăm cu știri false, crezând că-i adevăr!

E atât de greu să cunoști oamenii; și când îi cunoști, urmează altă explorare, deschizând altă istorie. Dar n-ai prea mult timp să gândești! Sunt atâtea dezamăgiri (descurajări) printre speranțe...

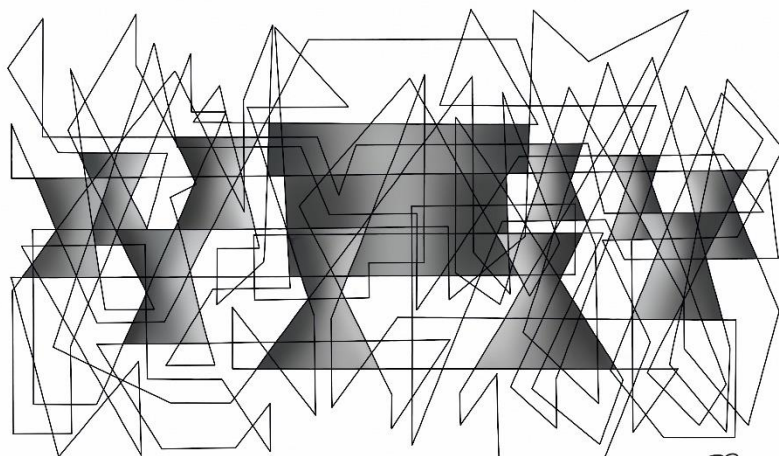

Foto Nr. 10 Locul unde a fost cândva, Dormitorul și Cantina Internatului de băieți din Luduș

După mulți ani, am mai trecut prin Orașul copilăriei mele... În curtea școlii, pe locul unde a fost cândva cantina și internatul de băieți e doar iarbă și bălării.... "iarba pedepsită, de mână de om să nu fie cosită". Gândul mă ducea departe....de câteva seri sufletul bănuie prin acele locuri! Am însă un sentiment bizar...totul s-a petrecut parcă într-o seară, demult, într-un loc ireal, al cărui locuitor himeric am fost și eu. Câteva ani, câteva trimestre, câteva ceasuri. Cantina și dormitorul din internat, cu patul și putinele lucruri personale, glasul pedagogului, lustruitul pantofilor sau bocancilor, cu stingerea și deșteptarea, aranjatul patului, cearceaful întins să sară banul, gimnastica de înviorare și spălatul la baie cu apă rece ca gheata,

dezbrăcați până la brâu, au rămas și ele, acolo într-o lume a fantomelor. Acolo am trăit 7 ani... În urmă cu mai bine de 50 de ani plecam de acasă, pe un drum fără întoarcere! Voi reveni cu gândul, acolo, să revăd forfota din curtea școlii, aleile pe unde ne plimbam de mână cu fetele, îndrăgostiți, arătându-le Steaua Polară și furând câte un sărut! Și voi pleca apoi, tot așa, pe întuneric pentru ca Soarele din zori să nu destrame vraja...și să nu-mi omoare sufletul răscolit de amintiri!

La momentul acela, atunci de demult, nu știam si nici nu ne-a spus nimeni...Dar, un lucru e sigur: mai frumoși și mai destepti ca atunci nu vom mai fi niciodată! (sic!)

Marcel Andrei Soraru

Moto:
Gată mama cufăru,
Că mi-o sosit ordinu.
Gată mama și valiza,
Să mă duc să-mi pună viza.

Capitolul II

Povestiri din valiza cu amintiri sau soldat la Regimentul de Tancuri

- 2.1. Cu valiza la gară. Drumul spre cazarmă***
- 2.2. Prima zi în Unitate. Tuns și igienizat la standardele Tratatului de la Warșovia***
- 2.3. A coborât armata din pod. Deșteptarea***
- 2.4. Instrucția pe timpul „perioadei”***

2.1 Cu valiza la gară. Drumul spre cazarmă

Acum, când încep să scriu, sunt foarte confuz, în minte mi se amestecă și suprapun foarte multe dintre evenimentele care mi-au marcat viața, evenimente care i-au dat vectorului existenței mele un sens, nu totdeauna sensul pe care mi-l doream. Ce- o fi fost în capul meu, atunci după examenul de bacalaureat...e greu de înțeles. Eram marcat de faptul că, mă despart de Dorina, când de-abia am găsit-o. Un lucru e clar. Aflasem „pe surse”, că diplomele de la Politehnica din Timișoara erau recunoscute în Germania Federală. Și, mă măcina un gând ascuns. Că altfel, m-aș fi dus cu Dorina la Iași!

Ajuns la Timișoara, l-am căutat pe un fost coleg de liceu și de internat de la Luduș, Mircea Todea, de loc din Petea, cu cinci ani mai mare. Am găsit „acul în carul cu fân”; terminase Electrotehnica...Tocmai preda camera, așa că mi-a oferit mie locul. Dar, apucasem deja să rezervăm o cameră. Din discuții, m-a întrebat cu ce note am luat bacalaureatul; mi-a recomandat să mă înscriu la Electronică și telecomunicații, e cea mai tare Secție din cadrul Politehnicii din Timișoara. Dar, s-a intrat cu media 8.33 la linie, iar eu cu 7.08 „am intrat fără loc”. Deși, aproape la toate celelalte secții s-a intrat cu media 5, și m ai erau câteva locuri libere!

M-am întors acasă „pe scut”, cum ziceau romanii! Toată vara am muncit ca un iobag modern, la Cooperativa Agricolă de Producție, la Colectivul din sat, pedepsindu-mă și supunându-mă la tot felul de cazne. Mi-a scris Dorina, ea intrase la Iași, subingineri la Chimie – Secția Mase plastice. Îmi scria că la Iași

sunt Secții la Politehnică unde au rămas locuri pentru examen, sesiunea din toamnă. Dar eram căzut psihic, lovitura de la Timișoara a fost distrugătoare! Eram hotărât să mă înrolez cât mai repede în armată, să mă văd scăpat și apoi văd ce o să hotărâsc cu mintea limpede. Totuși, la sesiunea din toamnă, am cerut voie părinților, de fapt nu aprobare, ci finanțare. Era mai aproape Târgu Mureșul, cheltuieli minime...Și voiam să mă mai supun la o verificare pentru liniștea mea sufletească. La Târgu Mureș, m-am înscris, pe locuri foarte puține la Institutul Pedagogic de 3 ani, Secția matematică- fizică. Au fost subiecte foarte accesibile, materia era mult mai puțină și capitole din matematică și fizică mult mai ușoare. Am intrat după probele scrise și la proba oral, deși fără tragere de inimă, am intrat pe la mijlocul listei cu cei admiși.

M-am bucurat, a fost o consolare, un fel de împăcare cu mine însumi. Mi-am demonstrat că e ceva de capul meu! M-am retras, era aceeași problemă ca și la Filologie. Prin cămin, erau absolvenți care discutau între ei care pe unde a luat repartiția, în ce sat sau comună de prin Moldova! Ședeam pasiv la ieșirea din sala de examen, proba oral și urmăream bucuria cu care ieșea unii. Cei care primea 10 și erau pe lista după probele orale, erau siguri că au intrat. O bucurie imensă pe fata lor și parcă tot corpul era o explozie de mulțumire..Tizeș...tizeș exclamau!(Zece ! Zece!...în limba maghiară!). Dar eu, eu de ce nu mă puteam bucura. Așa a fost să fie, dintotdeauna am fost nemulțumit de mine... La urma urmei i-am promis mamei că o să fiu inginer! Asta era cu totul altceva. Și după ceva vreme am simțit și eu bucuria celor din Târgu -Mureș. Ce dulce și plăcut sentiment poți avea când tocmai ai aflat că în sfârșit, după mult efort, ești un învingător! Dar pe loc repaus.

Până acolo mai e mult de lucru, să revenim la statutul meu. Ordinul de încorporare, petrecerea de plecare la cătănie, câteva pahare în plus împreună cu colegi și vecini care m-au condus până la Autobuzul care mă ducea la Târgu Mureș. Nu eram obișnuit cu băutura și petrecerile lungi, mă simțeam rău, obosit, parcă o pisică

își făcuse nevoile în gura mea! Dar, poate starea asta m-a ajutat să trec mai ușor peste unele etape. Mi-am auzit numele, m-am așezat aliniat la o formațiune de tineri care aveau comun faptul că toți țineau în mână un geamantan, pardon...o valiză, mai cazon un cufăr!

Tăticu și mămica, cum le spuneam și-au luat rămas-bun, mulțumiți că un plutonier ce se învârtea pe acolo, ficior de-a lui Oancea din Petea aranjase cu Comenduirea să fiu repartizat într-un loc bun, iar eu împreună cu alți recruți am rămas să așteptăm pe platou, așezați pe niște bănci ca vai de ele. În sfârșit, spre seară, m-a cuprins somnul și învelit în trenciul cu care mă asemănam cu personajul principal din filmul „Moartea vine pe bandă de magnetofon”, un loden spălăcit, cu epoleți în așteptarea treselor, m-am întins (vorba fie, cu genunchii la burtă) pe un colt al băncii ca să ațipesc, sperând să visez la vremuri mai bune.

Destul de greu de realizat și asta într-o atmosferă de fum de țigară, umedă și cețoasă, norii formați din fumul țigărilor sudate, fumate una după alta.

Se pregătea parcă de ploaie, o ploaie mărunță și rece de sfârșit de octombrie, singura în ton cu starea de spirit a tuturor din această adevărată antecameră a cazărmii. Dar, caporalul cel drăcos, nu ne slăbea din comandă. (așa avea să fie până la final, când l-am văzut în haine civile și au realizat cu toții că nu valora nici cât o ceapă degerată!)

— Deșteptarea! Drepti răcanilor.

Ne-am speriat la răcnetul căprarului, eu cel puțin ațipisem și visam că sunt undeva la plajă. Am sărit ca ars, înșfăcându-mi valiza, de care aveam grijă ca de ochii din cap, bunul cel mai de preț al soldatului, după cum se vedea, și singurul obiect în dotare!. Ne-am aliniat în curtea Centrului de recrutare, ferindu-ne de picăturile care se prelingeau de pe frunzele copacilor. Un individ în haină militară, cu chipiu și grade pe umăr, agita de colo- colo o lanternă ce răspândea o lumină slabă, sub o perdea de ploaie fină, în care se transformase ploaia mocănească de toamnă.

Dar piticania de arătare continua să strige, de parcă i-ar face plăcere să se audă.

— Stai în rând. Nu mișca, răcanule. Alinierea!¹

Și alte îndemnuri dintr-astea simpatice, cazone, cu care încă nu eram deprinși. Din când în când mai scăpa printre dinți înjurături neaoșe, doar că nu erau etalate în ordine alfabetică:

— Tu-ti Dumnezeii și făcătura mă-tii, nu ti-am spus să nu te miști, mă?² Vezi bine omul se apucase să-și numere bobocii de rată și nu-i venea la socoteală, dacă unul se mișca în front, fiindcă bag seamă, avea probleme în ce privește atenția distributivă și încurca cifrele.

De mai multe ori a început și și-a întrerupt numărătoarea fără a o finaliza, până când nu i-a venit ideea genială, de-a ne pune să ne așezăm cu toții pe valize. Abia atunci, și asta când aproape trecuse o oră, omul și-a putut finaliza numărătoarea, dar nici atunci n-a fost mulțumit. Oricum ar fi făcut-o nu-i ieșea numărul și asta părea să-l facă să-și iasă din minți.

Din nou se iscă potopul de sudalme, un izvor fără fund de înjurături inedite specifice neamului, la care am ferma convingere că, dacă s-ar fi organizat concursuri internaționale am fi ieșit de departe campioni mondiali³.

Păcat că în domeniile în care excelăm, nu există competiție, cel puțin nu una oficială și omologată. Și din nou uluitoarea comandă: — Drepti!

Am rămas așa parcă ar fi uitat de noi, așteptând să vină subofițerul delegat să ne ducă cu trenul undeva unde să găsim un pat. O ultimă încercare de numărare, dar se dădu bătut, plutonierul, omul cu tresele sau ce-o fi fost, dispăru în corpul principal de clădire. Ne-am bucurat la gândul că poate o fi venit ordinul sau porunca să pornim spre gară!

¹ Petru Istrate, În slujba patriei, Editura PIM, Iași, 2022, p. 2

² Ibidem

³ Ibidem

Cel care lipsea, lipsea de drept cum se mai spune, sau lipsea motivat. El de fapt nici nu intrase Vezi Doamne, în grupul nostru... Tipic birocrăției autohtone, unde nu știe stânga ce face dreapta. Și iată că se făcuse deja târziu.

Și iarăși un răcnet neanderthalic:

— Drepti! Încolonarea mă!⁴

Urmă apoi pomelnicul strigării numelor la care toți eram obligați să răspundem:

— Prezent!

Abia apoi au urmat comenzile:

— Încolonarea. Înainte marș!

Mai lipsea comanda: *cu cântec înainte, marș!* care n-a fost totuși dată întrucât la ora aceea am fi tulburat desigur liniștea acelei bătrâne urbe.

Ne îndreptam, chipurile, înspre gară, întrucât aveam de luat trenul înspre Luduș-Războieni, sau spre Deda. Bineînțeles că atunci habar nu aveam încotro mergem!

Odată ajunși în perimetrul gării, am mai trecut de câteva ori prin „furcile caudine” ale numărătorii. După ce s-a sfârșit și acest calvar am încremenit cu toții stând cu fundul pe latul valizei.

Eu o aveam pe-a mea de la unchiul Ghiță, era de culoare maro, de fapt vopsită în maro și-acum că nici nu începusem bine armata o parte din vopsea a și început să curgă. Altfel era solidă, și-mi păstra intacte putinele efecte personale pe care ai voie să le iei cu tine când pleci în cătănie.

La un moment dat, începuseră să se adune în gară, aranjându-se în formațiuni compacte, grupuri care bănuiam că erau tot recruți. Diferența era vizibilă, se vedea de la distanță: noi aveam un comandant foarte p—dos! Un întreg alai de neamuri și pretini, care mai de care mai amețiți.. Unii plângeau de parcă i-ar fi dus la

⁴ Petru Istrate, În slujba patriei, Editura PIM, Iași, 2022, p. 3

groapă, alții lălăiau cântece de inimă albastră. Ba, unii mai turmentați, cu origini probabil „moroșene” începuseră un refren:

*Mă Ioane, io și tu,
șohan n-om videa raiu.
Nici nu-i hia să-l videm,
după ce oameni suntem...*

Asta în timp ce alții de prin partea locului începuseră un alt colind popular:

*Vecină, dragă vecină,
ține-ți bărbățul bine,
Că vine seara la tine
Că vine seara pe-nserat,
tremurând pe după gard⁵...*

Ce mai, toți produceau un lălăit, direct proporțional cu starea de ebrietate în care se aflau. Un fel de Corul Vânătorilor, pe mai multe voci cu repertorii diferite din bogatul folclor popular local. Dar sirena trenului care intra în gară, a depășit imediat produsul folcloric al peronului. Evidente, pe fondul sonor derutant, se percepeau răcnetele subofițerilor care însoțeau „gașca” de recruți din care aceștia urmau să scoată, prin reguli și disciplină, soldați de nădejde.

— Sus în vagoane răcani. Mama voastră de hotentoți. O să scoatem untul din voi hoardă bezmetică și indisciplinată.⁶

Astea erau printre cele mai blânde îndemnuri și apelative, ce-i drept aseasonate de chiote scoase din piepturile unora transmise de la un vagon la altul pe canalele de empatie soldățească:

⁵ Ibidem, p. 4

⁶ Ibidem

— Uraaaa! Hai liberare!

Vorba aceea, pasărea, mălai visează. Nici nu începuse bine armata și alții visau la „liberare”.

Și a început călătoria cu trenul, târziu în noapte. Nedormiți și cocoșiți de oboseală, de frecăturile de peste zi, fiecare dintre noi s-a cuibărit pe unde a putut. Mi-au venit în minte vizitele medicale care nu s-au petrecut după canoanele știute și așteptate. Goi pușcă, ni s-a măsurat înălțimea și am fost cântăriți. Pe tot traseul, cu operațiile respective executate de asistente tinere sub supravegherea unui cadru medical, militar. Bineînțeles că nu ratau ocazia să evidențieze obiectul unuia mai dotat!

Eram înghesuiți ca sardelele într-un vagon din cele rezervate pentru recruți, unii dintre noi cățărându-se pe plasele de bagaje de deasupra, mai încercând încolăciți destul de nefiresc să picotească sau chiar să fure un pic de somn.

La un moment dat s-a făcut liniște, lumina a fost stinsă și doar sticlele celor de pe tampoane se mai auzeau ciocnite, sau poate că sunau deja a gol, percepție în consens mutual al celor de față. Până mâine dimineață aveau sentimentul de libertate, legat indestructibil de această ultimă călătorie: trenule vagon de blană, toată lumea te blesteamă, mai ales mândruța mea, că m-ai despărțit de ea!

Un mod de libertate pe care și-l imaginau sută la sută al lor, așa cum am învățat la școală...Și se întinde până acolo unde nu îngrădește sub nici o formă libertatea vecinului. De data asta, aveam să constatăm că lucrurile erau așezate un pic mai altfel!

Și apoi, ce să mai discutăm, în armată, după mâncare, somnul e cel mai râvnit produs. Cum ai câteva minute pe loc repaus, sau liber de voie, prima intenție e să cauți un loc unde să pui capul!

În formație de marș, deplasare pe calea ferată...trenul care mă ducea spre o lume altfel decât am învățat eu că e lumea. Lumea reală, dură, cu care mă voi lua de piept, în dorința de a fi învingător.. Cred că am mai și ațipit, camarazii cântau, trecând din mână în mână sticle cu băutură. Mie îmi era rău, o stare de

neputință, o durere în tot corpul. Am schimbat trenul în vreo trei locuri (probabil Deda, Beclean pe Someș și Dej) Ultima gară în care am ajuns m-a făcut să mă trezesc. Era în puterea nopții, aerul rece cuibărit în negura groasă pe fondul mahnurelii îmi oferea o stare ciudată.

La ieșirea din gară doi militari în termen (cred caporali sau sergenți)și un subofițer ne-au zis cu o voce mai repezită să ne încolonăm pe trei rânduri și am luat-o pe un drumeag de câmp. Dar, foarte repede, la lumina slabă a lunii am văzut urme de șenilă, rămături de tanc. Am înțeles că ne paște arma asta rece și neprietenoasă. Așa era...Am intrat undeva pe o poartă din spate, am zărit în parcul auto ceva acoperit cu prelată care seamăna foarte bine cu un tanc... și până dimineața am petrecut într-o sală mare, tăvăliți pe jos, încercând să mai dormim. Pe la ora 7, poate să fi fost 8, au venit ofițeri, în frunte cu comandantul unității, și au început repartizarea la armele existente în regimentul de tancuri. Majoritatea covârșitoare erau repartizați pe la zecile de Companii din cadrul Regimentului de blindate.

Dacă încerc să le amintesc în ordine, erau unități sau subunități anexe Regimentului de tancuri: infanterie, (cercetași), transmisiuni, compania de întreținere, plutonul tehnic, etc. Am observat că se citea o listă pregătită de vre-un ofițer de la cadre. Ulterior, am tras concluzia că la fiecare Pluton a fost repartizat un absolvent de liceu. Așa la compania noastră a fost repartizat încă un absolvent de liceu industrial din Rădăuți și unul absolvent de liceu silvic de la Gurghiu, deci un pădurar! A urmat o cuvântare, despre care îmi amintesc doar că ne îndemna să devenim ostași, pricepuți ostași devotați și de nădejde, apărători ai patriei noastre, Republica Socialistă România.

2.2 Prima zi în Unitate. Tuns și igienizat la standardele Tratatului de la Warșovia

După prima adunare pe platou, unde fiecare comandant, a urmărit în baza unei liste să-și adune soldații repartizați, am ajuns în sala de dormitor, o încăpere foarte mare cu paturi metalice, suprapuse, acolo unde aveam să ne petrecem o bună parte din stagiul militar. Dacă bine îmi amintesc erau câte 20 paturi pe perete și tot atâtea la fereastră. Suprapuse. La intrare, deasupra ușii, o pancartă cu urarea „Bine ați venit!”. Promisiuni de masă și cazare, dacă nu „Full Options” măcar 2-3 margarete sau demi-pensiune! Dar după ce am intrat înăuntru și ne-am luat patul în primire, uitându-ne spre ușă se vedea foarte primitor înscrisul: „Dracii v-au găsit!”. (o coală mare de hârtie, pe care unul dintre „GRADATI”, mai târziu aveam să-i cunoaștem scrisul și numele, a zgâriat cu un pix, dominat de talentul de semianalfabet, apăsând, cu majuscule, anunțul care ne era adresat în exclusivitate nouă!

La intrarea în dormitor era punctul de control, valiză! Cei din Ciclul II, mobilizați, repartizați pe sectoare și ateliere de lucru, verificau tot conținutul valizei, Și tot ce era băutură, mâncare (carne friptă, ouă fierte, brânză, prăjitură, etc). Pentru a se evita orice contaminare sau intoxicație cu alimente alterate, cu ambalaj cu tot, alimentele erau aruncate afară pe geamul larg deschis. Sticlele cu băutură au fost confiscate și cum era normal au fost închise sub cheie în fișet pentru a fi predate mâine dimineață la corpul de gardă.

În tot acest timp, la intervale, apărea omul cu cifrele care se căzneau să ne numere pe parcursul călătoriei. Aveam să-i aflăm numele, pe

care nu am să-l uit toată viața: Îl chema Petrișor, el care se va dovedi a fi cel mai p--dos SSC.

Cerberul numărător ne privea la intervale cu ochii injectați de furie și eram sigur că s-ar fi repezit asemenea lui Ares, zeul războiului, dacă cineva ar fi cutezat s-o facă în ciuda acestor opreliști. Dar nu, nici unul dintre noi a avut curajul și n-a îndrăznit s-o facă. Fată de un imbecil pus să ne conducă. Este unul dintre cei căruia, cum am mai spus, i-am reținut, i-am ținut minte numele...Și scria doar cu majuscule, ceea ce spune multe!

Nu s-a terminat bine controlul valizelor, că au apărut câțiva „Cicliști”, dotați cu mașini de tuns, foarfece, pieptene și câte un scăunel, bag seamă că pe noi urma să ne tundă. Și așa a și fost. Care cum veneam la rând, în „fuga cea mai mare” eram tunși, la zero, chelu Biba! Adio freză cu cărare într-o parte, adio bordură și coamă tapată!

După asta toți cei peste 100 de recruți care și-au așteptat în dormitorul lor, rândul la tuns, erau la fel. Identici așa că niște berbecuți la începutul verii. Au fost situații că nu ne-am mai recunoscut după operațiunea de tuns.

Rămâneai chilug în câteva clipe întrucât frizerii aceștia amatori, instituiți ad-hoc, ca adevărați stilști ce erau își aveau modelele și stilurile de tunsoare de top pe care le respectau în tocmai. Nu umblau deloc cu mânuși, stilul preferat am constatat foarte repede că era frizura lui Kojak, pe loc.

Părul meu bogat a căzut secerat precum grâul, sub tășurile combinei, la seceriș pe hotare.

Aveam un sentiment de neputință și jenă totodată, un sentiment de umilință, ca atunci la recrutare, când am fost puși să defilăm goi pușcă prin fata unor fete tinere din corpul sanitar, absolvente de liceu sau Școală tehnică, care ne cântăreau, ne măsurau înălțimea și alte caracteristici fizice. Pentru a ne înfrânge și umili eul, o dată în plus și încă înainte de-a intra pe poarta unității

militare.⁷ Dar, ăsta a fost doar primul act. Preambulul, cum se mai spune. Așteptam cuminți și resemnați următorul pas. După ce eram plini peste tot de păr, ne așteptam să mergem la baie.

Și așa s-a și întâmplat. Numai că înainte am primit comanda „Dezechiparea!” Am primit fiecare câte un sac în care trebuia să ne punem hainele civile. Adio civilie, adio libertate! Am primit și câte o etichetă, pe care urma să scriem la destinatar numele și prenumele tatălui, adresa părinților de acasă iar la expeditor numele și prenumele nostru și adresa Unității militare. Adresa Unității militare era lipită la vedere aproape de ușă! Am mai primit ac și ață cu care am cusut săculețul la gură, (Săculețul a devenit de-acuma colet!), întărind prin câteva cusături și eticheta lipită pe colet! Numai că, au apărut câteva încurcături, unii camarazi în grabă sau de emoție, au inversat locul destinatarului cu cel al Expeditorului, și așa „Ciclistii” întreprinzători, ofereau eticheta nouă, contra a cinci țigări Carpați fără filtru. Cel cu ața și acele, care am înțeles că era responsabilul cu efectele la magazia Companiei, se oferea să execute și operațiunea de cusut pentru cei mai puțin îndemânatici sau mai comozi. Contra unui tarif de trei lei/ eticheta pe pachet

Responsabilul cu Magazia companiei, aveam să aflu că era un băiat din Fânațele Bandului, un sat component al comunei Band, la fel ca și satul meu natal, Oroiu. Datorită lui, mi-au rămas hainele netrimise, dosindu-le el în magazie, Fiind din aceeași comună aveam să ne împrietenim, fiind un băiat de treabă. Din păcate a avut ghinion, a pățit-o rău de tot, dar o să povestesc mai târziu pățania. Acum ne pregătim de baie. Îmi imaginam ceva așa ca la internat, am ieșit din clădire fiecare învelit într-un fel de cearceaf, pe post de prosop, exact până la celălalt capăt unde era baia, o încăpere imensă cu multe cabine, patru sau cinci rânduri și o grămadă de strecurătoare prinse de tavan pe care venea apa de

⁷ Petru Istrate, În slujba patriei, Editura PIM, Iași, 2022, p. 14

baie, Numai că a fost mai mult un fel de duș scoțian, reprizele de apă caldă, chiar fierbinte și rece fiind foarte repede alternate.

Datorită disconfortului creat, unii dintre colegi nemaiputând suporta au ieșit afară. Dar, pe culoarul dintre cabine erau paznici vigilenți, doi căprari care se plimbau prin fata acestora. I-au trimis urgent în cabine pe neconformiști cu îndemnuri înjurioase sau chiar câte un picior în partea fundamentală. Loveau au cu șpițul bocancului numai în părțile moi. Și har Domnului, erau destule!⁸ Acelea din posterior, unde unii dintre noi mai suferiseră agresiuni și contuzii în perioada totuși fericită a copilăriei. Aveau cum s-ar zice, grijă de integritatea noastră corporală. Nu mult după aceea ni s-au aruncat bucăți de săpun ordinar, zgrunțuros, de rufe, din acela pe care-l fabrică gospodinele de la țară încă acasă numit în limbaj colocvial „sopon” și ni s-a poruncit să ne frecăm bine.⁹

Săpunul primit, aruncat în cabină cu recomandare să ne frecăm bine pe căpățână, trebuia aruncat mai departe! Ultima repriză a fost un duș rece, care ne-a făcut să clănțănim din dinții. Ne-am frecat bine, energic cu „prosopul” și parcă era mai bine, Am ieșit din cabine, porniți să ieșim...Oare acum nu urmează gazarea, așa cum am citit prin „Istории” că s-a întâmplat în lagărele de la Auschwitz sau Birkenau.

Dar eram îndrumați pe o ușă laterală, pe grupe de câte șase . Surpriza a fost imediat ce s-a închis ușa în urma noastră. Alți indivizi îmbrăcați în haină ostășească ne așteptau în incintă înarmați cu ceea ce ni se părea a fi stingătoare de incendiu. Nu vedem rostul lor într-o sală de baie, dar nu am întârziat să-l aflui.

Cum ieșeam în grupe de câte cinci, dintr-odată, am fost pulverizați cu un praf alb, bănuiesc că era DDT-eu, pentru deparatizare. Luați prin surprindere, a intrat praful ăla prin toate orificiile!

⁸ Ibidem, p.15

⁹ Ibidem

Dar, curentul de apă caldă-fierbinte l-am suportat cum l-am suportat, a fost un fel de duș scoțian, urmat de dușul rece, o terapie bine venită după stresul și oboseala ultimelor zile!

Dar, terapia cu praf pulverizat din ceva asemănător cu instinctoarele de stins incendii, ne-au luat prin surprindere, efectul depăduchierii, (că despre asta e vorba!) a fost cu un grad foarte ridicat de eficiență. La unii, au început să le lăcrimeze ochii, alții strănutau, în funcție de doza de praf care îi era administrată.

Fiecare după melodia și în diapazonul său. Până la urmă am aflat că era DDT, iar întreaga operație era numită „depăducherea”. Indiferent dacă aveai sau nu asemenea lighioane pe tine aici ti se aplicau normele standard.

Cât privește colegii, „Cicliștii” care ne-au prăfuit, probabil au fost primiți la fel anul trecut... Și simțeau nevoia de revanșă. Dar după ce am ajuns să-i cunosc mai bine, totul s-a lămurit.

După ce am scăpat teferi de gazare, ne-am întors în pas alergător la dormitor. Acolo, ne-am așezat ca Joiana la iesle, fiecare la patul și băncuța lui. Aici ne așteptau „țoalele” soldățești, în locul hainelor noastre civile, recte efectele noastre civile după cum li se spune în armată.

Am început să ne îmbrăcăm. De-acum astea vor fi hainele noastre până la eliberare. Hainele vechi pe care le-am pus în saci pe care i-am cusut, le-am lipit și cusut eticheta cu adresa fiecăruia și urmau să fie expediate în zilele următoare, prin poștă, acasă. Cu o săptămână înainte de-a fi lăsați la vatră urma să le reprimim de acasă, pentru a ieși din curtea cazărării îmbrăcați în civil. Fără să bag de seamă, „conțăranul” meu, din comuna Band, Mathe Ioan-Jancsi- a făcut pierdut coletul cu hainele mele și l-a dosit la magazie. Știa el la ce e bună o asemenea manevră!

Dar să vă povestesc pățania, mai bine zis ghinionul lui Mathe. Cred că mai avea vreo două luni până la liberare, și rezolvă cu „șeful lui direct, Plt. maj. Dumitraș o plecare acasă în permisie. Nu știu exact cum a fost rezolvată în acte, dar din spusele lui, plutonierul i-ar fi zis să se întoarcă cu o zi mai târziu, adică în loc

de duminică dimineața să se prezinte luni dimineața. Totul era bine, dar sâmbătă noaptea spre duminică am avut alarmă generală cu ieșire până aproape de Seini. A fost și verificare pe toate palierele, comisii mixte din cadrul Diviziei Motorizate de la Dej. Și la control, la verificarea prezentei la apel nu s-a putut acoperi nici cum lipsa lui. S-a lăsat cu scandal mare, dar, măgăreața, cum se zicea, a căzut pe el. Luni dimineața, când a intrat pe poarta unității a fost arestat, acuzat de dezertare și închis la arest. Nu peste multe zile a avut loc procesul, acolo în sala de mese, care a fost acuzat de trădare de patrie, dezertare și multe alte capete de acuzare. Concluzia, a primit opt luni de batalion disciplinar, pedeapsă pe care a executat-o într-o unitate specială, undeva pe lângă Bistrița.

S-a întors, când noi mai aveam două luni până la liberare, ca să-și completeze stagiul militar. Dar a fost repartizat la atelierul auto, fiind lăcătuș mecanic de meserie, așteptând acolo să treacă vremea. Ne-a povestit ce grozăvii a trăit acolo și cât a pătimit acolo zi de zi pentru nesăbuiința comisă. Mă gândesc și eu de atâtea ori la întâmplarea cu prietenul Victor Tomuleș, dar atunci am avut noroc. Mare noroc!

Dar, asta era o altă poveste, văzută acum sub alt unghi de incidentă!

Hainele au fost distribuite pe băncuțe, de Fruntașul Mathe și câteva ajutoare, dintre „Cicliști” mai săritori, în dreptul fiecărui pat cum a venit la mână. Urma acum să ne îmbrăcăm, (doar azi, că de mâine, ne vom „echipa” și „dezechipa” de zeci și sute de ori!) Dar mare noroc să se potrivească hainele la careva. Am început să facem schimb între noi și le-am potrivit cât de cât. Dar cel mai greu a fost la încălțăminte, bocanci mei erau ceva de genul 39, ori eu purtam 42 . Am găsit până la urmă ceva cât de cât, erau un pic mai mari, dar puteam umbla cu ei. Pantalonii erau ceva ce semăna a armonică, dar asta conta mai puțin. Căciula era un pic mare, dar i se lăsau bine urechile jos așa că mă vedeam deja prin nămeți.

Armata cu siguranță nu avea croitorie și nici atelier de reparat încălțăminte, dar în valiză aveam trusa de serviciu moștenită din vremea anilor petrecuți la internat. Degetar, ace de diferite mărimi, ață și nasturi. Și, o lamă care era nelipsită în trusă.

După ce s-a executat și treaba asta au intrat alți gradați și au început să se alcătuiască plutoanele. Un pluton avea trei tancuri, echipajul fiecărui tanc fiind format din patru militari după cum urmează: Comandantul de tanc, militat în termen, caporal sau sergent, cu opt luni de Școală regimentală făcută la Lipova, sau putea fi subofițer cu grad maxim de Plutonier adjutant, respectiv ofițer cu gradul de locotenent sau locotenent Major. În ordine, Ochitorul, militar în termen, cu vechime de opt luni, cu grad de fruntaș sau caporal. Lângă el, în dreapta, mai tot timpul în picioare pe post de Încărcător, cel care introducea pe țeavă proiectilul calibru 100 mm, iar în față, la picioarele Ochitorului, Mecanicul conductor, caporal sau sergent, cu stagiul de 8 luni la Școala Regimentală de gradați de la Lipova, de meserie tractorist. Dar, putea fi și subofițer, până la gradul de Plutonier adjutant, fost tractorist în viața civilă. E foarte dificil să reconstitui toate echipajele de pe cele nouă plus unu tancuri ale Companiei noastre. Merită pomeniți, pentru că acum cu siguranță sunt acolo la cele veșnice: Lt. maj. Marcu, comandantul Companiei, Lt. maj. Rogoian, Lt. Man, Lt. Burghilea, Plt. Aj. t. Almășan, Sg. maj. Cagula, Sg. maj. Silvester, Sg. maj. Ardelean, Sg. maj. Dumitrașcu. Sg. maj. Pașca, Sg. maj. Tănase ... ceva aproximativ... Nu era o regulă, doar că permanent Încărcătorul era militar în termen ciclul I iar Ochitorul era militar în termen ciclul II.

Gradații care ne primiseră în subordine erau în ciclul II, caporali sau sergenți, comandanți de tanc, cu Școala de gradați, Școala Regimentală de la Lipova. (Sunt convinși că cei din Ciclul II, veniți, școliți acolo la Lipova, au trecut prin același program de instrucție. Petrișor și „Gașca” nu făceau decât să aplice ce știau de acolo!)

Este un fapt notoriu că ne priveau de sus și ne luau în răsăr de câte ori aveau ocazia. Nu-și băteau capul să ne retină numele și ni se adresau simplu cu apelativul, *soldatule*.

— „Poate nu execuți, întocmai și la timp ordinele, soldatule. Poate....

Ultimul cuvânt era spus cu greutate pentru a reliefa semnificația din dosul acestui „poate”. Acest emfatic *poate* mi-a fost dat să-l aud cel mai adesea în timpul serviciului militar.

— Poate nu ești gata la timp soldatule. Poate...

— Poate nu-ți strălucesc bocancii să-mi pot drege mustața în ei, soldatule! Poate!¹⁰

Chit că obrazul omului era neted ca-n palmă și nici urmă de mustață sub nas. De altfel, chiar dacă în civilie ar fi purtat-o aici în armată odată cu freza ar fi căzut și bruma de mustață, jos.¹¹

Merită pomenit aici, colegul, vecinul de pat Șomu Gabor, țigan cu scocuri și acoperișuri de tablă pe Biserici. Sub nici o formă nu a acceptat să -și taie mustața, deși avea doar o idee de mustăcioară. Dar susținea și motiva că la ei, la neamul lor e o chestiune de onoare și de rang în rândul bărbaților. Multă instrucție a mâncat, salturi înainte și culcat, târăș marș, dar până la urmă, după câteva zile de calvar, a dat-o jos.

În fine am fost până la urmă convocați la primul Apel de Seară. Aveau să mai urmeze altele cu duiumul. Acum era într-o ediție simplificată. Ne-au adunat pe terenul betonat din curtea cazărmi amenajat anume în acest scop, denumit simbolic..., „Platou”! De data asta grupați pe plutoane, în ordinea liniei de bătaie. După asta am trecut din nou prin „furcile caudine” ale numărătorii.

Caporalii au prezentat listele cu oamenii lor iar comandantii de pluton, listele întregite. Un sergent răspundea de cele trei plutoane, ceea ce reprezenta de fapt COMPANIA! După ce s-a terminat numărătoarea, care de data asta a decurs ceva mai repede decât

¹⁰ Petru Istrate, În slujba patriei, Editura PIM, Iași, 2022, p. 19

¹¹ Ibidem

eram noi obișnuiți, caporalii au explicat plutoanelor lor că pentru seara în curs, fiindcă eram proaspeți sosiți vom fi scutiți de Programul de Seară, care deocamdată nu prea știam cu ce se mănâncă, dar de a doua zi vom intra cu toții în „pâine”.

Adică începea așa-zisa lună de instrucție militară după care vom depune Jurământul militar și vom trece pe specialități. Nici asta nu știam ce înseamnă. Ni s-a mai transmis că după masa de seară caporalii ne vor explica programul de a doua zi, începând cu Deșteptarea până seara la nouă, când se va da Stingerea.

Asta se va respecta cu sfințenie până Duminica atunci când programul va fi ușor modificat. O mică schimbare se va produce și sâmbătă seara atunci când Stingerea se va da la ora 22 iar deșteptarea în loc să fie la ora cinci dimineața va fi la șase. Ce nu ni s-a explicat urma să vedem.

După asta, în jurul orei opt,(20 seara) am luat prima masă în cadrul instituției numite armată. Marea majoritate, dacă nu toți, se gândeau la proviziile pe care le aduseseră cu ei, dar care au fost aruncate pe fereastră la controlul valizei pe motiv că erau alterate! Numai că nu a fost deloc la ce ne-am așteptat. O porție de macaroane cu brânză, în care brânza era greu de detectat și o cană de ceai, dacă ceai o fi fost și nu o simplă apă încălzită. Tot era mai bine decât nimic. O cină gratis! De altfel caporalii ne spusese că de a doua zi puteam să ne cumpărăm biscuiți de la chioșcul din incinta garnizoanei.

Apoi ne-au anunțat cu multă emfază că vom primi și soldă. Unul dintre noi mai puțin dus la biserică și mai slobod la gură l-a întrebat de sumă.

După ce sergentul ne-a ținut o pledoarie cum că, este interzis să pui întrebări în front, ci să treci la raport numai atunci când ți se va permite, ne-a făcut în final concesia de-a răspunde la întrebare. Banii oferiți de armată pentru o lună de serviciu militar, *de persoană*, (pe cap de vită furajată) în traducere pentru un recrutar, se ridica la „exorbitanta” sumă de 30 de lei,adică un leu pe zi. Poate că ar fi ajuns pentru un biscuit Eugenia și două țigări pe zi.

Dar, și aici era valabil principiul mai bine și-atât decât nimic, mai bine să primești, decât să dai. Și-apoi oare nu primea soldatul casă și masă de la stăpân?¹²

Chiar dacă ar fi dispus de o sumă mai mare unde s-o cheltuiască? În învoirile îngăduite uneori duminicile după depunerea jurământului, în oraș nu puteai vizita decât cârciumile, și dacă ai fi dispus de bani poate că te-ai fi îmbătat criță. Așa nu-ți puteai achiziționa decât un pahar, două de agheasmă. Mai mult decât atât sume mai mari de bani n-ar fi făcut decât să stimuleze furturile.

Așa la miză mică erau și ele mai reduse. Se mărgineau la dispariția vreunui borcânel de zacuscă trimis de-o mamă grijulie de acasă, vreun pachet de țigări și câțiva lei acolo. Din acest punct de vedere conducerea înțeleaptă a Partidului, avusese grijă și anticipase totul.

După ce s-a terminat cu masa a urmat o ședință *ad hoc* de organizare, în care s-au stabilit nominal, în ordinea de bătaie , pe plutoane, plantoanele pe schimburi și personalul de serviciu pe bucătărie. Ultimele, din care întâmplător nu făceam parte și-au intrat imediat în atribuții.

Deocamdată, numai primul Pluton, care urma să debaraseze mesele, să spele vesela, să pregătească alimentele pentru a doua zi, începând cu micul dejun de la ora 7,30. Și firește, în final să facă o curățenie lună, în sala de mese. Toate aceste servicii de personal se făceau prin rotație de către recruți. Personalul auxiliar ajutător, așa cum am mai arătat, am fost anunțați că momentan se află în concediu de odihnă. La naiba, s-au întors exact peste opt luni, atunci când un nou contingent de pifani avea să intre pe porțile unității. Și Ciclul doi, de-acuma „Cicliștii”, aveau să frece menta, așteptând să treacă zilele, una câte una!

Cum spuneam, toate se desfășurau sub supravegherea ostașilor și respectiv gradaților cu state mai vechi de serviciu.

¹² Ibidem, p. 20

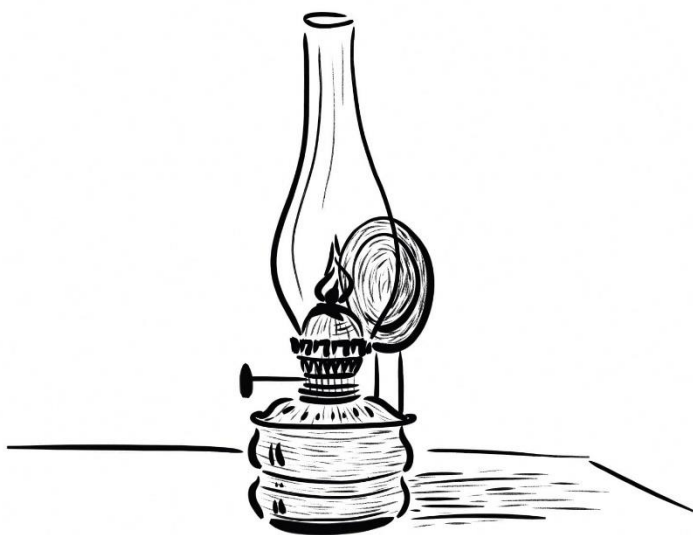
De obicei acest gen de servicii, cum ar fi paza, adică plantoanele, bucătăria, etc, se executau după ce s-a dat ora Stingerii. Cu alte cuvinte dormeau acei care nu erau scutiți de corvoadă, dar ceea ce era mai curios era că la programul de seară inclusiv acel înainte de Stingere trebuiau să participe toți soldații fără nicio excepție. Și, după cum se va vedea, acest program era o corvoadă în sine.

Deocamdată nu ne mai băteam capul cu greutățile zilei de mâine, fiindcă ne ajungea răutatea zilei în curs. Mulți dintre noi nu dormiseră de vreo 48 de ore, astfel încât, după ce au ajuns în dormitor și li s-a permis să se culce au căzut ca secerați. Cu excepția acelor desigur care nu fuseseră reținuți la serviciul sau corvoadă pentru bucătărie sau nu fuseseră selectați pentru planton, care se schimba o dată la două ore.

Din fericire nu am făcut parte în prima zi din niciuna dintre astea. Am fost atenționați că de a doua zi vom începe perioada de instrucție și deci programul, în forță. Deșteptarea se va da la ora cinci, și comandă va suna așa:

— Deștepta...rea!

Prima comandă era pregătitoare, iar a doua săvârșitoare. La prima comandă, trebuia să fim în capul oaselor, iar la cea de-a doua, cea „săvârșitoare” să sărim din pat.

2.3 A coborât armata din pod. Deșteptarea

- Deșteptaaaa...rea!

Nu știu cum a trecut noaptea, dacă am visat sau nu, dar când am auzit răcnetul ăla animalic, parcă neomenesc, am tresărit ca ars din somnul meu greu, nedându-mi seama pe moment ce se întâmplă.

De-abia, când ochii mei s-au obișnuit cu lumina tulbure dată de cele câteva becuri electrice din dormitor, și am văzut rîndul de paturi suprapuse dinspre peretele opus, am realizat apoi realitatea crudă în care mă aflu.

Poate că totul nu a durat decât o fracțiune de secundă, poate una sau două, cine mai știe acum, dar în clipa când mi-am văzut camarazii, sărind din pat am înțeles pe deplin situația. Din nou s-a auzit vocea de urangutan a lui Petrișor, glăsuind pe limba lui:

- Aveți trei minute pifanilor, pentru strângerea și aranjarea patului.

Se părea că este un timp rezonabil să-ti deretici patul și să așezi pătura peste pat. Nu credeam să-mi ia treaba asta mai mult decât un minut și nici ceilalți, dar ni s-a demonstrat că nu aveam dreptate. Eu aveam o oarecare experiență în acest domeniu, de pe vremea când eram în internat, prin clasele a VII- VIII-a. Pedagogul de atunci, Kovacs Franczi, avea pretenția ca cearceaful să fie întins așa încât banul aruncat în sus, la aterizare să fie aruncat ca dintr-un resort. În momentul când gradatul de odinioară s-a deplasat înspre paturile terminate vine spre mine zicând:

- Ia să vedem noi ce avem aici?! Soldat, unde ai învățat tu să faci patul așa?

- Permiteți să raportez! La Internat, să trăiți!
- Drepti! Alinierea! Cu fata înspre mine, pe interval.
În câteva secunde ne-am conformat:
— Ascultați aici, recruți. Luați model soldatul...
-Cum te cheamă mă pifanule?!
-Roiban, să trăiți!
- Pe loc repaos!
- Vedeți măi neinstruiților! Așa se face patul...așa și nici așa! Țsta credeți că e pat făcut la voi? arată el înspre cel mai apropiat pat al unui soldat. Model patul soldatului Roiban, executarea!
După câteva minute, gradatul care trebuia să-și fi dat seama care este starea noastră de spirit își introduse mâna în buzunar de unde scoase tacticos o monedă de un leu, cum exista pe vremurile alea, noiembrie 1974.

Îi dădu un „șvung” în aer cu ajutorul degetului gros și o lăsă să cadă pe pătura întinsă a celui mai apropiat pat. Dar moneda, banul adică, ochiul dracului, nu mai făcu saltul înapoi prin ricoșeu și se afundă între faldurile păturii. Ceea ce în definitiv era de așteptat, doar nu era o minge elastică, iar pătura în niciun caz un teren de fotbal. Numai că, sergentul credea altfel.

— Ai văzut soldatele? Țsta nu e pat făcut. Țsta e o bătaie de joc. Când voi veni eu aici și moneda asta o să sară de pe pătură ca o minge atunci admit și eu că ti-ai făcut patul. Nu înainte. Și, de câte ori îl vei face de mântuială de atâtea ori o să pățești că o s-o iei de la început, ca astea de aici.¹³

Aș adăuga expresia pedagogului Franczi, „Lenevie puturoasă”, expresie care mai în fiecare dimineață i-o adresa unui coleg pișpiriu, de clasa a V-a, dintr-un sat de lângă Luduș. Cum era micuț și patul la etaj, cu greu ajungea să întindă pătura! Nici nu-și termină bine vorbele că cu o mână viguroasă, S.S.C.-ul, apucă așternutul cu lenjerie cu tot și i-l aruncă pe jos. Se mai întoarse încă odată ca un titirez pe călcâie și mai devastă așa *en passant*

¹³ Petru Istrate, În slujba patriei, Editura PIM, Iași, 2022, p. 23

alte două paturi, după care dădu din mâini a lehamite, și ne spuse scârbit:

— Acum ați scăpat ieftin pentru că sunteți boboci, dar o să vă învăț eu cum să executați comanda, bine, și la timp. Continuați!¹⁴

Am continuat și ne-am ajutat cum am putut. Cam asta se întâmpla dacă se nimerea să fii *pănihos* (neîndemânatic) cum se mai spune în Ardeal.

Atunci tot după dictonul ardelenesc :*ai băgat băgău..sau ai mierlit-o.*

Treceam câte doi de-o parte și de alta ca să întindem pătura, ba mai și verificam cu vreo monedă proprie. Chiar și așa două sau trei paturi tot au mai fost răvășite, și conținutul aruncat pe podea până ce sergentul s-a declarat mulțumit.

Părerea mea proprie a fost că nici atunci nu erau executate conform „stasului”, numai că era presat de timp. Mai trebuiau îndeplinite și alte ritualuri.

De pildă echiparea. Și aceasta se executa în barem de timp, dar înainte de asta, era spălatul la baia comună, pe față și pe dinți și exercițiile de gimnastică în ținută sumară în curtea cazărzii, broasca, mersul de-a bușilea, mersul piticului, pasul ștrengarului, flotări, genoflexiuni, și câte altele. Nu dura nici asta mult, poate alte cinci minute cât ti se acordau pentru spălarea în baia comună, unde te confruntau cu diverse neplăceri: chiuvete înfundate, robinete înțepenite. Firicele de apă înghețate, pentru că evident în zilele obișnuite nu se inventase apa caldă cu excepția programului săptămânal de baie. La toate, răsuflarea fierbinte a celorlalți care-ți stăteau în spate pentru că le revenea o singură chiuvetă la cinci suflute. Cel care ajungea mai târziu risca să nu se spele, cu consecințele de rigoare. Când se dădea comanda:

— Spălător!

Începea o întrecere pe viață și pe moarte pentru dobândirea unui loc fruntaș.

¹⁴ Ibidem, p.23

Asta își avea așa cum am avut să constat mai târziu, rațiunea și importanta sa. Dacă terminai primul, câștigai între unul și trei minute pentru a-ti pregăti cum trebuie echiparea. Pentru simplul motiv că dacă nu te încadrai în baremul de timp stabilit, trebuia să te dezechipezi complet și-a reîncepe operația de la capăt. Numai că și această operație-pedeapsă de dezechipare, se făcea tot contracronometru.

Dacă n-o făceai cum trebuie și în barem, te echipai pentru a te dezechipa ca să te echipezi. Oricât de ireal ar suna aceste manevre și exerciții voite sau nu, erau destul de frecvente la început pentru mulți dintre noi. Am avut nevoie de timp pentru a învăța toate trucurile unei bune echipări. Asta însemna printre altele Țca șiretul să treacă prin toate găurile ori nojițele bocancului și nu pe sărite, pentru că atunci însemna că ai eșuat. Iată de ce trebuia să dispui de timp pentru a-ti pregăti cum trebuie bocancii și anume să petreci șiretul prin frecat până ce clăbucul re ridica undeva la nivelul gleznei. exact atâtea găuri cât să permită tălpii piciorului să intre, să-ti potrivești ciorapii, să-ti închizi nasturii cămășii pentru că unul singur dacă nu era închis erai declarat dezechipat.

Aici, la acest capitol pentru a realiza un timp bun la dezechipare mai ales, am legat nasturii, care erau metalici, cu sârmă.

Ca o paranteză, o mică evadare din mediul cazon. Soldatul Ghiță, acasă în permisie și nevasta îl întreabă cum e în armată. Păi cum să fie, uite așa:

- Dezbracă-te!
- Îmbracă-te!
- Dezbracă-te!
- Îmbracă-te!
- Dezbracă-te!
- Îmbracă-te! Vezi?! Așa e...Nici nu te f--e, nici nu te lasă!

Presupunând că treceai prin toate astea, urma *sectorul*.

Unii dintre noi erau plasați în dormitor, Plutonul 1, având misiunea de a face lună și bec, dormitorul. Țin minte că la o acțiune de genul ăsta de curățenie generală, eram convocați toți

pifanii din cele trei plutoane. După ce, la comanda „Arde dormitorul” ne-am năpustit cu toți în mână cu „zincurile” cu apă, inundând efectiv dormitorul, a urmat comanda cu indicativul „Fulgul”, ceea ce însemna că trebuie să adăugăm fulgi de săpun, pregătiți din vreme de Pifani. Podeaua, de fapt era un mozaic destul de reușit, trebuia frecat până ce clăbucul se ridica undeva la nivelul gleznei. Apoi, la comanda S.S.C.-ului, apa era scoasă cu ajutorul unor cârpe, stoarse în zincuri! La final, se dădea lustru, frecând cu mantaua, finisajul, fiind executat de doi colegi care trăgeau mantaua de mâneci, pe ea, fiind așezată o valiză, pe care ședea proprietarul ei!

Și, de pentru că se făcea muncă de calitate, cu Fișe de normare și Certificat de calitate, pentru că eu aveam la bază liceul teoretic, îmi revenea sarcina să socotesc (în pauza de „țigare”, eu fiind nefumător!) metri pătrați de pardoseală spălată de pardoseală pe cap de vită furajată, adică per soldat s-u executat. Am rezolvat-o repede, mai greu, mai anevoios a fost până am aflat de câte ori a trebuit să lipesc chibritul de cei doi pereți. Ne așteptam să obținem un rezultat bun, chiar și satisfăcător, dat piticania, S.S.C. -ul Petrișor, se urcă pe o băncuță, trage cu degetul pe balonul becului din tavan, zicând cu satisfacție:

-Asta ziceți că e curățenie! S-o credeți voi! De la capăt!

Recapitulând, împărțeala, desemnarea sectoarelor era după cum am arătat: Sectoarele au fost împărțite frățeste, după cutumă: Plutonul I (adică pifani), aveau Dormitorul. Aici foarte des Sergentul de serviciu (S.S.C.-ul) constata că „Arde dormitorul”, la a cărei comandă toți pifani săreau, la orice oră din oră sau noapte, cu găleți și veșnicele și uzualele zincuri”, cutii în care au fost cartușe, iar acum era un vas foarte potrivit, pentru cărat apă, legat de recrut mai ceva ca și calul de căruța!

După câteva zeci de găleți, incendiul fiind stins, se trecea la scoaterea apei cu ajutorul cârpelor stoarse în vasele goale. Uneori, pe motiv de igiena, se aruncau și fulgi de săpun, pregătiți din vreme de pifani, frecat până clăbucul ajunge undeva aproape de

gleznă. După lustrul dat cu mantaua, sau cu pătura pe care se punea o valiză, pentru o corectă normare a lucrării se măsura perimetrul dormitorului cu bățul de chibrit. Era ceva de măsurat, dar colegul cu liceul la bază făcea toate socotelile. Unitatea de măsură era lungimea unui băț de chibrit, așa cum unitate de măsură a timpului era bățul de chibrit la Echipări și dezechipări (timpul în care arde un băț de chibrit!). Plutonul doi, din care cu onoare făceam parte și eu, avea în pază și apărare...și bineînțeles curățenie de întreținere W.C.-ul, alcătuit din Vase de toaletă turcești.

La curățenia generală, care era de câteva ori pe săptămână, trebuia curățat cu lama de ras vasul W.C. care mirosea groaznic. Dar, obișnuința e a doua natură. Așa că ne-am obișnuit. Și în sfârșit, Plutonul III, avea Spălătorul și Casa scării aferent etajului II. La Spălător era mai bine, dar la spălat și șters treptele de pe casa scării, nu scăpai fără să te calce pe degete, Ciclul II de la alte Companii, care urcau sau coborau scările!

Pe Sector exterior trebuia să fii mereu în activitate, întrucât erai urmărit cu ochi vigilenți de gradații însărcinați anume să facă treaba asta. cea mai mare parte dintre noi executau *sectorul* în curtea sa Trebuia să te apleci pe jos, sau măcar să mimezi c-o faci, deși, dacă erai prins, o încasai.

Te aplecai pe jos să culegi chiștoace de țigări, frunze veștede purtate de vânt, găinaț de pasăre sau mai știu eu ce alte mizerii.

Toate erau depozitate într-un coș și duse la rampă. După ce executai și *sectorul*, de obicei se făcea ora șase și trebuia să te pregătești pentru raportul de dimineață.

După comanda:

— Încetați! care se dădea cam pe la ora șase fără zece, treceam pe la baie să ne spălăm pe mâini și apoi trebuia să alergăm cu toții ca la ora 6 fix să fim pe platoul de adunare, aliniați după ordinea de bătaie. Raportul se prezenta caporalului de către primul ostaș din linia de bătaie, de obicei eu la Plutonul doi și ceilalți liceeni la celelalte plutoane.

Acesta făcea doi pași înainte, saluta și spunea:

— Tovarășe caporal, Plutonul cutare cu un efectiv de n soldați este gata pentru raportul de dimineată.

Caporalul ducea și el mâna la bonetă și răspundea:

— Bună dimineată, tovarăși!

Plutonul răspundea în cor și la unison, pe un ton ferm, tare și hotărât:

— Să trăiți!

După asta cei trei caporali treceau în pas de defilare până în fata sergentului responsabil și îi raporta fiecare:

— Tovarășe sergent, Plutonul 1, cu un efectiv de n oameni este gata pentru raportul de dimineată și tot așa până la Plutonul trei. Abia apoi sergentul se întorcea înspre noi și ne saluta:

— Bună dimineată, tovarăși!

Plutonul răspundea:

— Să trăiți *toarăș" gent!*

Nu tovarășe, nu sergent. Formula era clară și obligatorie, pentru consonanță și rezonanță, *toarăș gent!* Firește, plutoanele care alcătuiau o companie dădeau raportul unui locotenent, locotenent major sau căpitan după caz, iar după ce ofițerul își saluta compania printr-un sonor:

— Bună dimineată tovarăși!

Urma apoi răspunsul nostru care trebuia neapărat să sune tare și la unison, condiție de bază(pentru asta se făceau repetiții frecvente).

— Să trăiți *toarăș, lent!* De la locotenent, sau să *trăiți toarăș, lent major!* Și tot așa la rândul lor, Comandanții de Companii raportau comandanților de Batalioane.

Abrevieri obligatorii de la locotenent sau căpitan, colonel sau locotenent-colonel, din aceleași rațiuni expuse anterior. Acum eram pregătiți în fine pentru raportul la comandantul suprem. Se auzeau bătăi de tobă sau goarne și dinspre aleiea garnizoanei mărginită de platani, care-și scuturau frunzele în adierea vântului în zilele alea mohorâte de început de noiembrie apărea silueta

comandantului nostru de regiment, care înainta cu pași rari. Acum venise clipa supremă cu care se și încheia sus-numitul raport.

Maiorii și locotenent-coloneii, comandanții de Batalioane înaintau în pas de defilare în bubuitul tobelor și raportau, fiecare în numele Batalionului său prezenta pentru raportul de dimineată. În final, acesta se întorcea înspre noi și pe o voce de bas, puțin cavernoasă ne saluta la rândul său:

— Bună dimineată, tovarăși!

— Să trăiți *toarăș*, *lent-colonel*! urlam noi din toți bojocii.

Firește că întreg procesul acesta al raportului de dimineată își avea noima lui. Așa cum deja ne-am obișnuit eram numărați și răznumărați, numai că procesul se putea desfășura mai rapid întrucât fiecare caporal își *cunoștea efectivul oamenilor săi și era mai ușor să se observe lipsa. Nu era tolerată decât lipsa din motive medicale și acest lucru trebuia cu grijă raportat.*

Doamne ferește să lipsească vreun om altfel, la raportul de dimineată. Mai ales după ce s-a întâmplat, chiar la noi la Compania a II-a, cazul cu Mathe, conțăranul meu din Fânațele Bandului. De la cel mai mic până la cel mai mare șef (comandant) cuvântul „batalion disciplinar” era ceva ce îți îngheța sângele în vene!

Ar fi însemnat catastrofa mergând pe linie ierarhică până sus la comandantul de batalion. Toți ar fi încasat-o, desigur în proporții diferite, invers proporțional cu gradul.

Pocinogul cel mai mare, sau măgăreața, o încasa firește individul în cauză care nu se prezentase la program, după care urma caporalul, sergentul și așa mai departe. Ferit-a sfântul dacă era vorba de dezertare! Atunci și-ar fi dat cu toții „foc la valiză”, care era amenințarea-avertisment, supremă, la adresa oricărui care nu îndeplinea corect sau la timp ordinul.

— Poate nu vii în 10 minute de la popotă, soldatule! Poate...! Atunci poți să știi că ți-ai dat foc la valiză!

— Poate nu terminați de curățat cartofii până când mă întorc la voi! Poate! Apoi v-ați dat foc la valiză!

De aici se poate vedea cât de importantă era valiza în armata noastră.

Probabil că a-ți da foc la valiză era echivalentul actului de *a-ți face felul la japonezi*.. Despre utilitatea valizei ne-am putut convinge înainte de-a intra pe porțile garnizoanei, dar se vede treaba că fără asta am fi pierdut și actul de identitate și onoarea militară.¹⁵ Altfel zis, era sistemul nostru existențial, de referință. Prin valiză se putea realiza orice resset, era legătura cu casa, singurul lucru personal în acest vast univers definit atât de simplu „*Servesc Patria*”!

Oricum pentru mulți dacă nu pentru toți dintre noi era depozitarul amintirilor din civilie, camera de provizii și locul sau mai bine spus obiectul pe care puteai scrie în ora la dispoziția soldatului, acasă la părinți sau la drăguță, dacă aveai vreuna. Se înțelege de aici, prin urmare, tragedia pierderii accidentale a valizei sau actul demential de a-i da tu însuți foc. Dar să reluăm firul evenimentelor care se succedau după Raportul sau Apelul de dimineață.

Acesta era o mărturie că soldații depășiseră fără dificultate traumele și misterele nopții și erau gata acum de-a începe o nouă zi de instrucție.

Acest Apel era prevăzut să tină până la ora, 7 și 25 de minute astfel încât până la ora 7 și 30 de minute se făcea deplasarea la masă. Acum urma ceea ce se chema oarecum impropriu, dar așa era trecut în program, Servitul Mesei, sau Micul Dejun. Primul în viața mea de soldat, dar care avea să se repete invariabil pe toată durata serviciului meu militar.

Odată ajunși în cantină, aliniați frumos încă de afară, doi câte doi, ne desfășuram odată trecut pragul clădirii, în șiruri de câte unul și intram la mese unde primeam două felurilor de mâncare, farfuriile trecând din mână în mână de la capul mesei unde era vailingul până la celălalt capăt.

¹⁵ Petru Istrate, În slujba patriei, Editura PIM, Iași, 2022, p. 26

Primul fel era o așa-zisă mâncare de orez cu carne, dar acest ultim aliment, la carne mă refer, era cu desăvârșire invizibil. De ce, aveam să-mi dau seama ceva mai târziu după ce am fost numit „sergent de serviciu pe bucătărie”.

El fusese poate prevăzut realmente de către autorități și se raporta ca atare, numai că drumul de la achiziție și până la farfuria soldatului era lung și întortocheat iar cantitățile de carne naufragiau de obicei pe la popota ofițerilor sau în sacoșele acestora atunci când păraseau garnizoana. În orice caz situația de fapt era asta. Și chiar dacă ai fi raportat și s-ar fi răspuns că ai avut pur și simplu ghinion și că era posibil ca bucata ta să fi poposit în porție dublă pe masa altuia dar asta tot din vina echipei de soldați de la serviciul pe bucătărie care nu s-a achitat corespunzător de sarcina primită: Întocmai și la timp.

Trebuia să fii sigur că vinovații or să fie depistați și pedepsiți. Numai că nimeni, niciodată, nimeni nu a îndrăznit să facă vreodată vreo reclamație.¹⁶

Deci reluând, primul fel era orez cu carne, botezat de către noi tot *balastru*. Ceea ce însemna acel pietriș fin ce se folosește la prepararea betonului..

Deci, revenind, acest prim fel se numea balastru apoi urma nelipsita cană de ceai unde gurile rele spuneau că se punea bromură, pentru a potoli viciile de pubertate ale unora. (ca o glumă, eu i-am simțit efectul după ce am primit prin poștă, primul cupon de pensie!)

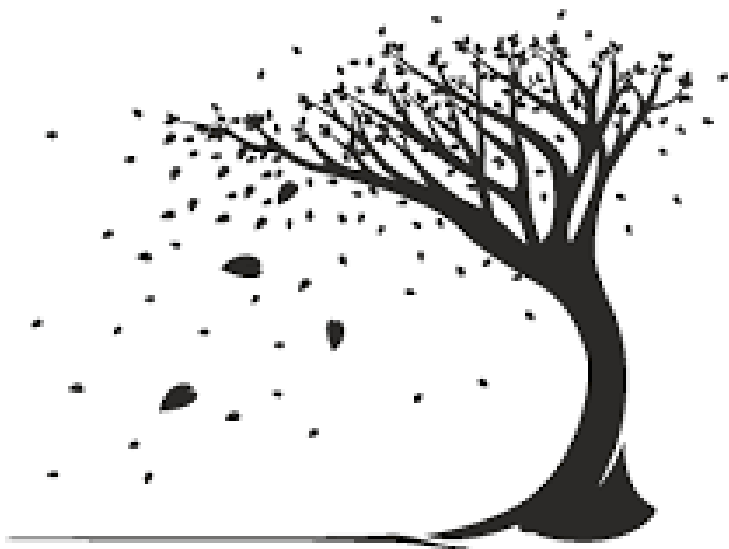
Cana de ceai însemna un fel de ulcică de la țară din tablă zincată în care ti se turna un lichid de culoare indefinită: nici cald dar nici rece, nici dulce dar nici neîndulcit deloc, cana fiind nici plină dar nici pe jumătate, în fine ceva mai puțin decât pe trei sferturi. Feliile de pâine neagră se găseau deja pe mese în panerul de metal câte opt bucăți, revenindu-i câte două fiecăruia.

¹⁶ Ibidem, p. 27

De obicei, la masă, consumai deja 15-20 de minute în care să mănânci efectiv, cu tot cu ieșitul din cantină și încolonarea afară. Pentru că, dacă rămâneai încă înăuntru după acest răstimp, a doua oară, cu siguranță, nu mai îndrăzneai s-o faci.

Pedepsele, pentru orice nerespectare a ordinului, însemnau serviciul peste rând la bucătărie, WC-uri, plantoane adiționale care-ti răpeau două ore de somn sau chiar „bulău”. Prin asta era botezată perioada de recludiune în arestul garnizoanei, despre care se pot povesti destule grozăvii, în perioada cât am fost în armată, am poposit acolo de câteva ori, dar nu pentru o perioadă lungă.

În fine la ora opt întreg batalionul pleca cu cântec înainte, părăsind incinta garnizoanei undeva pe un câmp la vreo doi kilometri depărtare, pe șesurile lacustre, îmbibate mereu cu apă, asemeni unui burete spongios, șesurile întinse ale Maramureșului.

2.4 Instructia pe timpul „perioadei”

— Cu cântec înainte...Marș!

Era o comandă foarte serioasă și cine nu se conforma, nu zbiera din toți bojocii sau simula cântecul, atrăgea după sine pedepsirea întregului pluton, fiindcă deplasarea se făcea pe plutoane.

Trebuia să cântăm: *Republică măreață vatră...* ale căror versuri spre rușinea mea azi nu le mai țin minte, asta dacă le-am știut vreodată. Dacă acest cântec sau altele similare nu sunau convingător, atunci urma teribila comandă:

— Încetarea!

Ceea ce urma apoi era greu de descris, dar și mai greu de executat.

— Masca pe figură!

Asta însemna masca de gaz pe care-o aveau în dotare în afară de raniță și armă. Apoi, venea urlată o altă comandă:

— Culcat! Direcțional copacul din dreapta, salt înainte!

Prin urmare, trebuia să te târăști de-a bușilea peste ogorul din dreapta până la nu știu ce punct imaginar ales ca reper de către comandantul plutonului de instrucție, de obicei un plutonier, maistru militar sau chiar locotenent, dacă nu era delegat un simplu sergent major pentru această corvoadă.

E inutil să mai spun că te sufocai de-a dreptul sub această mască diabolică mai ales în regim permanent de alergare, salt înainte, culcat. Chiar și așa erau salutare zilele cu soare sau când terenul era uscat fiindcă, dacă era umed, îți murdăreai uniforma, pe care a

doua zi trebuia s-o prezinți curată când ieși la raport. Asta însemna că trebuia să ti-o speli, uști și calci răpindu-ți puținul răgaz de care mai dispuneai într-o zi de instrucție, sau din orele puține de somn.

În sfârșit, iată-ne ajunși pe câmpul de instrucție, unde se desfășura programul până pe la ora două. Ca de obicei, tabachera Companiei a II- a, Merticaru, venea din urmă cu proiectilul de manevră în spate. Am zis ca de obicei, pentru că, fiind cel mai scund, totdeauna el încheia plutonul (a se citi compania!), aducând în spate pancarte, panouri didactice și alte materiale necesare procesului de instrucție. Învățam întoarcerile, la dreapta, la stânga, la stânga împrejur, salutul în pas de marș, onorul la dreapta, la stânga, salutul și ieșirea la raport. Ni se dădea un exemplu, după care fiecare dintre noi executam aidoma. Mai mult sau mai puțin reușit.

Repetam, iar și iar. Oricum nu aveam ce face. Cele mai grele exerciții erau mânăuirea armei. Evident, deocamdată fără glonț pe țeavă. La fiecare oră făceam o pauză de cinci minute. La ora 11, făceam o pauză mare de 20 de minute și era cel mai așteptat moment al zilei. Și iată de ce. Cu toții eram hămesiți de foame și la această oră se servea Suplimentul. Acesta consta

dintr-un codru mai mare de pâine neagră și o felie de slănină crestată până la șoric în bucățele. Cum eram cu toții încă de la începutul zilei frânți de oboseală, acum având repaos ne lăsam să cădem pe iarbă sau după caz miriștea de pe care se cosise fânul. În ceea ce mă privește mă lăsam să cad pe spate și urmăream fâșia subțire de nori care se fugărea pe boltă și pe care soarele triumfător reușea până la urmă s-o disipeze.

Concomitent, molfăiam c-o plăcere infinită din codrul acela de pâine și bucățica de slănină, mai rareori salam și-mi spuneam că în viața mea n-am mâncat altceva mai delicios. Mă miram cât de prost am fost pentru că am ignorat atât de mult timp această mâncare sublimă și-mi propuneam că, dacă mai ies vreodată din armată, s-o onorez cum trebuie. Din păcate promisiune curând uitată după ce m-am văzut „scăpat la iarbă verde" adică în civilie.

Pe atunci însă așa gândeam că astea vor fi clipele supreme de răsfaț ale vieții.

Să stau trântit pe jos în iarbă să urmăresc norii trecători de pe boltă și să molfăi pâine cu slănină. Și aici se evidențiază, proverbul popular că gustul mâncării îl dă numai foamea. Mă rog, și setea după caz. Din păcate, aceste momente de reală desfătare lunecau înspre colaps, ca atâtea lucruri bune în viață, sau chiar viața însăși. Ca un vis se scurgeau minutele ce-mi păreau c-au durat doar câteva clipe când deodată se auzea glasul răgușit sau dogit al comandantului.

— Atențiune pluton! Ascultă comanda la mine.

După asta eram din nou în picioare și reîncepea calvarul până pe la sfârșitul programului,,

Nu pot să trec fără să povestesc o secvență demnă de istorie... Plutonierul Adjutant Almășan, la ultima gaură la centura cu diagonală, care materializa monumentul care era de fapt „foalele tovarășului suptofițer” acum după glorioasa carieră de Mecanic Conductor (fost tractorist în plină glorie). În prag de pensionare, era în primul an de liceu seral...Printre altele mă îngrijeam să-i scriu temele la matematici (țin minte că avea mari probleme la geometrie și trigonometrie, nereușind să bage la biblică formulele.

Mi-l aminteam pe fostul nostru profesor de fizică, Crăciun Stelian, cum la fiecare oră, când apărea la fizică o nouă formulă o scria pe tablă...și cu voce tare, răspicat, decreta: Din acest moment, această formulă, nu se mai uită! Dar să revenim la instrucția de front, pe un teren umed și buretos după o ploaie de toamnă, cu Plt. Adj. Almășanu la comanda companiei de trupeți, adică pifani de ciclul I. La fiecare comandă, de-acuma la a nuștiu câta repetiție, „Salt înainte și culcat”, dată prompt și la obiect în proxima vecinătate a unei bălți, soldatul „parșiv” mai găsea o mică rezervă să se trântască pentru acoperire la sol, pe marginea băltoacei. Dar

după vreo 15 -20 de asemenea manevre, am înțeles care e dorința tovarășului „plotonier”, și le-am șoptit discret colegilor, să se trântescă în apă. Și asta a fost totul.

- Bază soldatul Roiban!

La răgnetul meu din toate rezervele plămânilor

-Bază! ...tovarășul plotonier și-a scăpat printre dinții galbeni de tutiun:

-Adunaaaaa-rea... Mi-am atins scopul!

-Arăți ca un porc soldat! Parc-ai ieșit direct din cocină. Poate mâine la Apelul de dimineață, nu-ti este uniforma curată și călcată, ca scoasă din cutie. Poate! Atunci poți să fii sigur că ți-ai dat foc la valiză!

Dumnealui și-a atins scopul, era ora 15 .20 și peste 10 minute o tăia spre casă, dărâmând santinela de la poartă. Dar noi, trupa, am avut de muncă, toată după-amiaza și noaptea să spălăm bocancii și ținutele, să le călcăm la dungă, pentru ca a doua zi, la apel să trecem cu bine proba la inspecție și testul cu vata la bărbierit. Numai că după-amiaza, o amnezie totală m-a plesnit și temele pentru acasă la matematici, ale tovarășului Plotonier adjutant Almășan nu s-au mai scris!

La întoarcere în unitate (Cazarmă) pe drum aceiași comandă:

— Cu cântec înainte.....Marș! Soldat Roiban, tonul la cântec!

Frunzuliță mușetel, la umbră de stejărel....

Fruuu-zuliță muuu-șetel, Hei!,

Frun-zu-li-ță muuu-șe-țeeel,

Frunzuliță mușetel, Hei!,

Frunzuliță mușetel,

La umbră de stejărel, La, la, la, la

La umbră de stejărel, La, la, la, la

Frumos doarme un soldățel, Hei!,

Iovu Roiban OROIANU

Frumos doarme un soldătel,
Cu arma.. lângă el, La, la, la, la
Cu arma.. lângă el, La, la, la, la

O fetiță mi-l zărea, Hei!,
O fetiță mi-l zărea
Ce lui maică-sa îi spunea, La, la, la, la
Ce lui maică-sa îi spunea, La, la, la, la

Mă duc maică să-l mângâi, Hei!,
Mă duc maică să-l mângâi
Să-i pun flori la căpătâi, La, la, la, la
Să-i pun flori la căpătâi, La, la, la, la

Nu te duce fata mea, Hei!,
Nu te duce fata mea
Că armata este grea, La, la, la, la
Că armata este grea, La, la, la, la

Da io maică tot mă duc , Hei!,
Da io maică tot mă duc,
Gurița să i-o sărut, La, la, la, la
Gurita să i-o sărut, La, la, la, la

Gurița și ochiul stâng, Hei!,
Gurita și ochiul stâng
Care m-au făcut să plâng, La, la, la, la
Care m-au făcut să plâng, La, la, la, la

Gurita și ochiul drept, Hei!,
Gurita și ochiul drept
Care m-au făcut s-aștept, La, la, la, la
Care m-au făcut s-aștept, La, la, la, la

Și din nou, teribila amenințare! După o astfel de experiență se înțelege de la sine că, de data asta, cântecul suna mult mai înviorător. Zbieram cu toții din adâncul, nu al plămânilor, ci al rărunchilor, de parcă însăși supraviețuirea noastră ar fi depins de asta. Urma replica condescendentă a șefului care ne dăduse ultima comandă:

— Hm... da. Așa parcă mai merge. Tu-vă mama voastră de troglodiți, lasă că scot eu cătane din voi.¹⁷

După care, urma din nou o înjurătură neaoșă, cam nepiperată, dar gustată ca atare de fiecare dintre noi.

După masa de prânz, urma o binemeritată pauză...

Vizitele la toaletă se rezolvau cam tot acum, dar și dimineața dacă reușeai să rezolvi spălătorul în timp util. Altfel, trebuia să ieși la raport și firește că deveneai ținta ironiilor de tot felul a comandanților sau chiar a tovarășilor tăi de suferință din pluton. Asta firește în cazul fericit când ti se dădea aprobarea. Trebuia să te educi în așa fel din punct de vedere fiziologic să nu mai faci astfel de cereri neortodoxe. Ni s-a sugerat că până și aceste probleme se rezolvau numai la ordin. Rațiunea era că inamicul te putea surprinde chiar în acest moment ingrat și nefericit. De aceea comandantul știa el mai bine, ce și cum.

Unei asemenea logici nu aveai cum i te opune și nu aveai cum s-o combați și chiar dacă ai fi reușit, la ce bun? Tot ordinul superiorului rămânea valabil.

Din mers, am aflat că de la ora trei și jumătate până la ora cinci aveau învățământ politic și urma să intrăm în club. Aici ne așteptau vrafuri de ziare și reviste ale armatei, dar deocamdată nouă ni se destinase o altă ocupație.

¹⁷ Petru Istrate, În slujba patriei, Editura PIM, Iași, 2022, p. 30

Aceea de a învăța jurământul militar pe care urma să-l depunem peste o lună și a învăța și conspecta regulamentul militar. Desigur, timp mai era suficient, dar în armată nimic nu se face precipitat și la voia întâmplării, ci este planificat cu grijă din timp.

În sfârșit, ora de club se terminase și a trebuit să ieșim afară. Aici deja ne așteptau gradații care au prins să urle în maniera lor obișnuită:

— Plutonul unu, direcțional în spatele meu, adunarea!

— Plutonul doi... Și așa mai departe.

Urma acum să exersăm pasul de defilare și întoarcerile prin curtea mare a cazarmii timp de o oră și jumătate, începând de la ora cinci. Am executat ca în transă toate mișcărilor pe care eu le văzusem încă de la paradele militare.. Începuse să bată un vânt rece și să burnițeze, dar asta nu ne-a înfrânt elanul. De la ora 18 și 30 de minute până la ora 19, aveam program de voie în dormitoare. Acum era momentul să scoatem valiza pentru a scrie acasă sau aiurea. Dacă aveam chef să ne punem în ordine uniforma militară sau să ne coasem ciorapii și alte câteva activități domestice pe care reușeam să le venim de hac în acest scurt răstimp, aveam permisiunea implicită să o facem.

La ora șapte, începea programul de seară despre care habar n-aveam ce însemna. N-am întârziat însă s-o aflu: exact la ora șapte cum arăta acul mic al orologiului de pe perete, am auzit un glas ascuțit care strigă, ridicându-se pe deasupra larmei generale.

—Atențiune!

Pe urmă, acest cuvânt fatidic și cu efecte magice a fost repetat pe mai multe voci. I-am văzut pe toți sărind ca arși de pe locurile lor, și încremenind în poziția în care se aflau. Pe urmă o altă comandă a unuia venită pe un ton mai răgușit, aparținând probabil gradatului care-și făcuse intrarea pe nesimțite în dormitor. Se pare că primului dintre recruții de la ușă care avea șansa să dea ochii cu el, îi incumba și datoria de-a lansa acel apel avertisment subliniat prin cuvântul „atențiune" acum însă cel care intrase urma să dea el însuși ordinele. Și acestea au fost:

— Drepti!

Am încremenit cu toii în poziție de drepti. Dacă până în acel moment fusese o larmă și un zumzet general, acum vorba aceea nu se mai auzea nici musca. A urmat a doua comandă:

— La valiză, fuga marș! Scoate peria și... crema!

De fapt această comandă avea două părți, componente: comanda pregătitoare, scoate peria și săvârșitoare, crema. Firește toți au băjbăit în valize după perie și cremă. Cu această ocazie firește că au zornăit sau scârțâit capacele după caz, fapt absolut inadmisibil. Vezi, Doamne, asta ne putea deconspira dușmanului. Trebuia lucrat, repede, eficient dar, ...pe tăcute.

A urmat din nou comanda:

— Bagă peria și ... crema.

Din nou zgomotul de rigoare care semnifica faptul că această comandă n-a fost corect înțeleasă în litera și spiritul ei.

Și iarăși răsună comanda:

— Scoate peria și crema și apoi într-o sarabandă și succesiune uluitoare au răsunat comenzile ameteitoare din care ultima o anula pe prima:

— Scoate peria și cremă, bagă peria și cremă și așa mai departe de cinci sau șase ori, pentru ca la sfârșit să răsună o comandă inedită:

— Peria și crema...sus!

Decât cu comanda săvârșitoare, sus! Dar, ce te faci că ultima comandă a fost, bagă peria și crema. Cum se face că fitingăii, gușterii ăștia grei de cap și total neinstruiți, sunt cu peria și crema sus? Evident n-ar fi putut fi, decât numai dacă nu ar fi înțeles comanda. Și totul se relua de la început. În sfârșit când totul părea să fie în ordine, urma comanda:

— Afară, pe platou, fuga marș!

Urma o îmbulzeală nemaipomenită care avea drept consecință reluarea comenzii până când lucrurile decurgeau satisfăcător. Aici, afară se succedau comenzile :

— Faceți cu cremă bocancul drept.

— Stop. Drepti. Faceți cu cremă bocancul stâng!

— Stop! Drepti! Lustruiți bocancul drept. Drepti! Lustruiți bocancul stâng. Stop! Drepti! Pe loc repaus. În dormitor fuga marș. În momentul acela de cumpănă, când rămâneam fără salivă, operația tehnologică de lustruire necesitând o cantitate însemnată de scuipat ne simțeam în situația marilor oratori, gândindu-ne la paharul cu apă!

Apoi din nou liniște, ca în final să se audă din nou glasul pițigăiat al vreunui recrutar:

—Atențiune! reluat imediat de către un altul și apoi un altul.

Vezi Doamne, intra pasămite, balaurul cu șapte capete, Înălțimea sa zmeul! Recte, sergentul-major care se pogorâse de pe tărâmurile sale de dincolo de rațiune și uman pentru a ne face programul de seară. Și chiar că ni-l făcea! În fine, odată ajuns și el iarăși în dormitor, i se făcea auzit glasul cavernos, tunând antepenultima comandă:

— Pe interval adunarea! Drepti!

Asta însemna ca toți recruții să se alinieze pe interval, adică pe două rânduri între șirurile de paturi suprapuse. Odată executată suna și penultima comandă:

— La stânga-mpre...jur!

Dacă totul era în regulă adică dacă bocancii erau văcsuiți cum trebuie, inclusiv la călcâie, atunci primeam comanda:

— De voie, și continuați!

Ne puteam relua activitatea de acolo de unde o întrerupseserăm.

Admițând că totul mergea bine, intra un alt tovarăș cu trese pe umăr care ne ordona să ieșim afară, unde încolonați ne prezentam pentru Apelul de seară. Acesta se desfășura de obicei după aceleași canoane ca și cel de dimineață cu excepția faptului că șeful cel mare ditamai locotenent-colonelul nu ne mai onora cu prezenta lui.

Acesta era poate luat la rândul lui la refec de o consoartă supraponderală și furioasă în bucătăria unui bloc din Baia Mare. Așa se întâmplă de obicei lucrurile. Fiecare naș își are nașul. Las'că se răzbuna el a doua zi pe subordonați!

După Apelul de seară urma Masa de seară, sau Cina. Din nou intratul în șir indian, ordonat, la comandă, datul farfuriilor din mână în mână de la un capăt la altul al mesei. În farfuria zoioasă de aluminiu, pe fundul căreia era scrijelit cu vârful cuțitului sau furculița omniprezentul : AMR, sau HAI LIBI! ne trezeam aproape invariabil cu o porție subțire de macaroane, trecută în meniu ca macaroane cu brânză și nelipsita cană cu ceai. Ce însemna asta nu mai este cazul s-o repet. Începeam și-o sfârșeam cu această cană de tablă în care detectam un lichid de culoare indefinită cu proprietățile sale deja evocate.

Masa de seară se sfârșea la ora opt și până la ora opt și jumătate aveam program de voie. Dacă aveam uniforma murdară acum aveam răgazul s-o spălăm, sau să-i coasem nasturii, sau alte treburi domestice asemănătoare. Totul până ce începea partea a doua a programului de seară sau cel care preceda Stingerea. La comanda aceluiași sergent:

— Pentru dezechipare începeți!

Toată lumea trebuia să fie în ținută de noapte, cu hainele frumos împachetate pe un taburet la capul patului. Tot jos, aliniați și bocancii.

Operația trebuia efectuată până ce chibritul pe care-l aprinsese sergentul ținut cu flacăra în sus (slavă Celui de Sus, și pentru această derogare), ardea până la rădăcină. Dacă unul dintre cei 17 de răcani n-o făcea (se găsea har Domnului întotdeauna unul mai slab de înger) sau era mai lent (*ponihos*), urma invariabil ordinul:

— Pentru echipare începeți!

Și ti se acordau trei minute la capătul cărora trebuia să fii îmbrăcat din cap până la picioare cu toți nasturii încheiați până sus la haină, așijderea la bocanci. O făceai pentru a te pregăti de următoarea comandă:

— Pentru dezechipare începeți.

Se putea întâmpla ca să te dezechipezi pentru a te echipa ca să te dezechipezi din cauza unui molău sau tolomac care n-o făcea destul de repede. Ni se adusese la cunoștință că în armată era

valabilă deviza mușchetarilor: *toți pentru unul și unul pentru toți*. Desigur cu accent pe prima parte, toți pentru unul. Las'că la adăpostul nopții vinovatul era învățat bunele maniere în spirit cazon. I se punea cearceaful în cap să nu vadă cine-l altoiește pentru ca altă dată să simtă cu mai multă acuitate responsabilitatea de grup! Dacă totul se desfășura normal la ora nouă se dădea stingerea. Cel mai așteptat moment al zilei, cu excepția pauzei de 20 de minute de la supliment. (e de pomenit observația lui Șomu Gabor: mă Ioule, mie asta două cântece place...mâncare și când culcăm!)

Asta nu însemna întotdeauna că puteai dormi.

O nu! Asta ar fi fost chiar prea de tot!

Soldatul execută numai programul de somn, dar nicăieri nu scrie în regulament că mai și doarme. După cum mai scria că soldatul servește masa, dar nu că și mănâncă. Masa se poate servi și la ofițeri, cum ne spunea adeseori vreun gradat mai hâtru. Asta ca să nu ne facem mari iluzii și să avem așteptări. Ce-i drept programul de stingere se respecta cu sfințenie, dar imediat după aceea începeau anumite activități. Grupa care era de serviciu pe bucătărie se deplasa acolo, pentru a curăța cartofii, a pregăti legumele, a mătura sala, a pune scaunele pe mese și alte daraveli specifice.

Echipa de la plantoane își prelua serviciul, iar cei pedepsiți acum își executau pedepsele pe la latrine sau bulău. În fine, ceilalți care trebuie să admit, erau majoritatea, erau liberi să tragă la aghioase, de la nouă la cinci, exact opt ore cât scrie la regulament. Asta în cazul când nu se dădeau alarme. În acest caz la semnalul de alarmă care era dat de un fel de sireună, ca pe mașina de pompieri sau ambulantă, trebuia să ieși în cinci minute perfect echipat, cu masca de gaze, pistolul TT la centură, ranița complet echipată și pistolul mitralieră din dotare cu pat rabatabil cu două sectoare cu cartușe, în formațiune de luptă întreg echipajul, în fata tancului personal pe platou.

Acolo executai comenzile care ti se dădeau:

— La posturi! Executați Operațiunea Vulturul!

Însemna că trebuie să pornim cu bolidul nostru de 60 de tone, „în fuga cea mai mare” cu echipajul spre Baza de Adunare urmând întocmai instrucțiunile aferente „Operațiunii Vulturul” pe care cei din Ciclul II au executat-o de nenumărate ori și se știa precum rugăciunea Tatăl nostru.

Totul dura o oră sau o oră și jumătate, mai rar două ore, când aveam la dispoziție exact o oră să ajungem la frontieră, aproape de localitatea Seini. Pe drum, întreaga responsabilitate o avea mecanicul conductor, cel care trebuia să conducă „jucăria” cu o viteză medie de aproximativ 60 de km/oră, folosind drumuri de pământ, de hotar, sau împietruite, singura problemă fiind

la traversarea drumurilor asfaltate, dar acolo aveam o protecție foarte bună din partea celor care se preocupau de dirijarea circulației. Eu ochitorul, cu fruntea rezemată de dispozitivul de ochire, scrutam drumul, cunoscut de-acuma și pe măsură ce ne apropiam de destinație emoțiile creșteau, inima bătând ca și cum ar fi vrut să sară din piept.

Îmi imaginam că este o alarmă reală...și la un moment dat voi primi prin stație confirmarea că avem în față, la distanța de un km Regimentul de tancuri rusec KIROV pe care ni l-a descris cu lux de amănunte C.I.-stul și care era pentru noi un fel de BAU-BAU! Îmi închipuiam că pe scaunul ochitorului, la distanța loviturii directe va fi un băiat rus care vrea să trăiască, un băiat ca mine care iubește o fată cu numele Natașa sau Liudmila, un băiat care vrea să se poată întoarce la ea. Dar totul va depinde de șansă, cine ochește mai bine...cine deschide primul focul! La urma urmei, care pe care! Ziceam în gând o rugăciune și număram secunde... dar prin stație venea comanda:

-Încetați!

După care ne puteam reîntoarce înșiruiți în convoi, spre cazarmă. Stop joc! Eu și încărcătorul ne „băgam cornul! sprijiniți cu șlemafonul de un punct fix, încercând să furăm un pui de somn. Ajunși în dormitor puteam să ne reluăm programul de somn.

Odată ne-am întors la patru și un sfert, iar la cinci s-a dat deșteptarea. Ultima dată a fost pe un ger cumplit, prin ianuarie, motoarele au pornit foarte greu, și a trebuit să săpăm amplasamentul pentru tanc în zăpada și pământul înghețat încât broboanele de transpirație ne alunecau de pe frunte și obraji, prelungindu-mi-se pe bărbie și topind zăpada. Dar nu am săpat mult că a venit comanda: - Încetați!

Cam astea erau canoanele unei zile de instrucție dintr-o lună întreagă, care culmina cu depunerea jurământului, precedată de trageri. După aceea urma să trecem pe specialități adică la noi tanchiștii, descifrarea tuturor secretelor ... dar mei ales a celor inamice.

Duminica dimineața deșteptarea se dădea la șase. După sector, Apelul de dimineață, micul dejun, aveam activități gospodărești, până la 12.00. Reparam gardul unității, plantam flori și pomi, dacă era primăvară. S-a nimerit într-o zi de Paști, pe lângă faptul că era sărbătoare, să fie și o zi ploioasă.

Am amenajat un rond mare de flori la o intersecție de alei din curtea cazarmei. Am cărat pământul cu ranița. La început totul a fost bine, dar când a început să ne curgă șiroaiele de apă după gât, pământul din raniță devenea mocirlă și aveam sentimentul că suntem și noi într-adevăr în săptămâna patimilor. Sau dădeam la lopată zăpada, dacă era iarnă, o adunam grămadă cu băncuțele și o transportam de colo-colo cu foile de cort.

Aveam de grijă „gradații” instruiți la „Regimentala” de la Lipova să ne ofere momente, mai ales în zile de sărbătoare, momente de neuitat! Și să-i pomenim, de câte ori gândul ne duce la vremea cătăniei! Atunci, acolo, am jurat pe tot ce aveam mai sfânt că ne vom răzbuna pentru toate momentele acelea de-a dreptul inumane, toate „căprăriile” prin care am fost umiliți psihic și moral! Dar acum, după atâta amar de vreme, parcă toate s-au estompat și au rămas doar amintirile frumoase! După aceea, se continua cu activități gospodărești individuale, sau activitate de

club până la două, când venea masa de prânz, prevăzută să se termine până la ora două și jumătate.

Unii primeau învoire, bilet de voie pentru a merge în oraș, desigur, nu noi recruții ci militarii din ciclul doi. Întoarcerea la ora cinci. Dacă nu, bulăul! (adică, la Arest temnița temporară a soldatului). Pentru ceilalți era activitate de club, sau uneori exerciții de antrenament în curtea garnizoanei, la Baza sportivă pentru cei care dăduseră mai multe rateuri în decursul săptămânii.

În sfârșit, zilele de instrucție s-au scurs înspre deznodământul lor firesc. Ziua în care trebuia să demonstrăm că nu pierdusem o lună de zile degeaba, ci că ne-am ales cu ceva. Și unde se putea demonstra acest lucru cel mai bine dacă nu la trageri?

Atunci se vedea și eficiența instructorilor respectiv profesorilor, după rezultatele noastre ale elevilor care erau raportate ca un fel de examen cu prilejul acestui eveniment. Firește, că, acum intra în joc mândria fiecărui comandant mergând de la cea mai mică unitate care era plutonul, până la companie și în sfârșit batalion.

Comandantul companiei noastre, în care se încadra și plutonul din care făceam parte, era comandat de același Locotenent Major Marcu. Tanchist standard de maxim! Din punct de vedere fizic era un tip cu fata smează, negricios, de nici 170 de centimetri înălțime, și o greutate pe măsură, în jurul a 75 de kilograme.

Revenind acum la trageri. Este îndeobște cunoscut că pentru a putea obține puncte la trageri este nevoie mai întâi să tragi cu arma. Așa cum pentru a câștiga la loterie, condiția minimă este să joci, totuși. Deci era necesar ca fiecare recrutar să-și încerce norocul și să ia la ochi ținta. Ori tocmai în plutoanele vecine, făcând parte din compania noastră și cel vecin, se nimeriseră niște feciori care nu voiau să pună mâna pe armă în ruptul capului. Făceau parte dintr-o sectă religioasă care, chipurile, le interzicea cu desăvârșire asta. Sub amenințarea focului veșnic al gheenei! Impulsul și motivația religioasă a fanaticului îi conferea putere și răbdare, nu se apăra în niciun fel și răbda orice lovitură cu smerenia și devoțiunea martiriului.

Dar acești sectanți au rezistat, fiind o mărturie elocventă a martirajului contemporan autohton, izvorât din certe convingeri lăuntrice.

Cât de îndrituite sunt aceste convingeri sau nu, mă abțin de la speculații. Bineînțeles că există întotdeauna o graniță a suportabilității și capacității fizice aplicabilă în acest caz doar la ofițer.

Atunci când omulețul-ofițer obosea, îi era delegată misiunea de persuasiune a acestor suflete răzvrătite, vreunui plutonier sau sergent-major care-l scotea pe nefericit din linia de bătaie, adică din șir, unde întotdeauna era în frunte, dat fiind statura-i de uriaș, și proceda la comenzi care de care mai fistichii.

— Masca pe figură! Târâș!

Bază, copacul de cealaltă parte a râpei, flotări, salt înainte, culcat, mă rog tot repertoriul cazon cunoscut, într-un melanj irațional adesea menit de a duce omul în pragul nebuniei. Ceea ce era minunat să vezi, a fost faptul că orice comandă care nu implica atingerea armei, era executată cu stoicism și cu cea mai mare râvnă.¹⁸

Ceva asemănător îmi amintesc din vremea liceului. Erau foarte mulți elevi, băieți de prin Valea Largă, de aceleași religii, care la pregătirea militară, programul de premilitărie, refuzau să pună mâna pe armă (jucăria aia de armă de Tir, cred că îi zicea Jeco!) Profesorul Rațiu, secretarul de partid, era marele Șef de oști, cel pe care mi-l amintesc, acum, asemuindu-l cu Caporalul, mai apoi sergentul Petrișor, făcând instrucție disciplinară, instrucție de convingere, salt înainte și culcat, târâșuri pe burtă și pe spate prin noroaie, executând foc asupra aviației inamice la joasă înălțime! Asta, pur și simplu, îi scotea din sărite pe gradații și cadrele militare, care parcă vroiau, pe rând fiecare să-și arate mușchii. Șifonați și jenați în același timp că noi cu toții am fost martorii înfrângerii lor, în lupta cu cei câțiva nenorociți de soartă!. Fiind

¹⁸ Petru Istrate, În slujba patriei, Editura PIM, Iași, 2022, p. 44

ranchiunoși din fire, se răzbuna pe alții, care pur și simplu le apăreau în cale. Și „pe ei cădea măgăreața”!

Din nou se dezlănțuia colonelul repezindu-se și prinzând între mânuțele sale piciorul găliganului străduindu-se să-l facă să pășească în ritmul dorit. Se înțelege că de câte ori se desfășura un atare regal de comedie în care mai puteam răsufla și noi, asistând la spectacol, inimile ne tresăltau de bucurie. Dar n-o afixam, firește, pentru că, dacă din întâmplare vreun gradat, ar fi surprins umbra unui zâmbet pe fețele noastre, ăia eram!

*Moto:
Armată cu cai...și cu
bani de-acasă!*

Capitolul III
De vorbă cu Plutonierul Adjutant, cu
diagonală și centură la ultima gaură

- 3.1. „Liceul nu-i meserie”, apud Sg. maj. Ioan Ardel***
- 3.2 Trageri cu armamentul din dotare. Soldat „cutare”, gata pentru tragere***
- 3.3. Jurământul militar***
- 3.4 Misiune specială. Gardă permanentă la aeroportul din Baia Mare- o gură de libertate***

3.1 „Liceul nu-i meserie”, apud Sg.- maj. Ioan Ardeleanu

Recent lăsat la vatră, cu sechele la stomac după mâncarea mizerabilă de la „Popota” soldățească, ajung într-una din zile la medicul de Circumscripție din comună, Horvath cred că îl chema, un tip taciturn, greu la vorbă. După consult, în vreme ce scria rețeta pentru tratament mă întreabă ce meserie am. Am terminat liceul, zic!

– Aia nu-i meserie măi băiete!

Parcă m-a lovit în creștetul capului...Era al doilea, după Sergentul Major Ioan Ardeleanu. Dar, asta m-a făcut să mă lupt și mai tare cu cartea să reușesc să mă fac inginer! Cu Sergentul Major Ioan Ardeleanu e o poveste mai lungă, era chiar din plutonul nostru așa că în pauze, la discuții libere, intram des în contradicție. Era un tip destul de isteț, interesat să afle cât mai mult, ceea ce l-a făcut să se apropie de subsemnatul, soldatul Roiban, cel care era cel mai tare la teorie, tehnică, părțile componente ale tancului, muniție, armament din dotare, tactică militară etc. Dar, fiind foarte mult în preajmă, ajungeam mereu la ideea lui care îi dădea mare satisfacție în fața soldaților. În viața civilă, a fost lăcătuș mecanic și nu scăpa ocazia să-mi amintească despre noi, cei cu liceul teoretic, că eram ca niște câini maidanezi, fără stăpân, fără meserie! , nu m-am răbdad la un moment dat să-i zic tare și răspicat, adresându-mă perfect regulamentar, cu tot tipicul:

Am fost tanchist pe T-55

Tovarășe Sergent major, sunt soldatul Roiban, permiteți să raportez!

- Da, spune Roibane!

- După ce termin aici cu „școala asta militară”, o să merg la facultate și voi fi inginer. Și, automat voi fi avansat la gradul de locotenent. Voi fi convocat la concentrări pentru avansare în grad și atunci voi veni aici în unitate, voi pune cascheta pe platou și vă voi ordona să salutați cu pas de defilare în jurul ei! Camarazii din jur au pufnit în râs, dar pentru mine s-a declanșat urgența.

-Cum îți permiti soldat? Culcat...Salt înainte.. și așa până pe Baza sportivă unde timp de mai bine de o oră m-a tăvălit și pe burtă, cu masca pe figură și pe spate cu aviație inamică la joasă înălțime, care era un real pericol. De pe frunte îmi picurau boabe de transpirație eram frânt de oboseală, dar postura asta îmi dădea parcă mai multă putere. La un moment dat vine și comandă

-Drepti! Mai poți?!

- Mai pot să trăiți!

- Pe loc repaus!

- Tovarășe Sergent -major, permiteți să raportez!

- Raportează!

- Puteți să mă omorâți, continuați tăvăleala! Dar, ce am în cap nu-mi poate scoate, nimeni, ați citit articolele din ziare, articolele de la gazeta de perete.

-Destul. Ești un soldat bun, dar ai limba prea ascutită.

- Am înțeles, să trăiți!

- Pe loc repaus. Aranjează-ți ținuta.

-Drepti. La Pluton, fuga...marș!

Asta a fost istoria, cu Sergentul- major Ardeleanu am continuat să am o relație bună. Dar, după examenul de admitere la facultate, în momentul în care m-am văzut pe lista cu admișii, primul gând a fost să merg la poștă, să cumpăr o carte poștală pe care să o trimit Sergentului-major Ardeleanu, pe adresa unității militare.

Atențiune! Am intrat la facultate! Peste cinci ani veți fi avansat la gradul de Plutonier, sau chiar Plutonier- Adjutant, dar pregătiți-vă că eu voi fi locotenent. Va trebui să-mi salutați cascheta așezată în mijlocul platoului de adunare, în pas de defilare. Până atunci, Pe loc repaus!

La masa de prânz, furierul aducea scrisorile și le da Sergentului de serviciu, care le distribuia. Vă dați seama ce haz a fost când SSC (Sergentul de serviciu pe companie) a citit cartea poștală?! Dar asta am aflat-o mai târziu, peste câțiva ani, veste care mi-a produs mare bucurie. Întâmplător, în ciclul care urma după mine, deci cu opt luni diferență, era un militar din Iași. Mare mi-a fost mirarea când într-una din stațiile de autobuz din centrul orașului, băiatul m-a recunoscut și așa am depănat amintiri la o bere pe terasă la Restaurantul Traian!

3.2 Trageri cu armamentul din dotare. Poligonul de infanterie

A venit și ziua tragerilor, iar a doua zi după asta era programată depunerea Jurământului, de care ni se tot amintea că este ziua cea mai importantă din viața unui ostaș.

După cele 45 de zile de instrucție de front, „așa zisa perioadă” pe care o face soldatul de la orice armă, chiar și cei de la Diribau, iată-ne pregătiți de examenul cel mare: tragerile! Aceste trageri erau organizate din motive de securitate în niște locuri bine alese, puțin populate, departe chiar de garnizoană, care era plasată la marginea satului Bărboși, pentru a nu se petrece accidente.

Dar mai erau și altfel de incidente neprevăzute în regulamentul militar. Dintr-o Companie eram zece trăgători, practic de la fiecare echipaj era „Încărcătorul”. În condiții ideale, cei zece ostași trebuiau să aibă rezultatele înscrise la trageri FB, adică au plasat toate trei gloanțe în cerc. Și, dacă se poate, cu rezultate bune, însemnând că în medie a rezultat de bine, B. Altfel, dădeai prost în ochii șefilor. Iar în armată oricât de mare șef erai, întotdeauna se găsește unul mai mare!

Aveam de tras cu pistolul mitralieră, ale noastre ale tanchiștilor un pic mai speciale cu pat metalic rabatabil. Și cu pistolul TT din dotare, foarte greu și dificil de ochit cu arma asta. La antrenamente, foloseam masca de gaze pe care o atârnam de mână întinsă pregătită pentru tragere. Așa, ne căleam mușchii brațului și creștea rezistența atunci când aveam pistolul în mână întinsă. Am asistat de pildă, de la o oarecare depărtare, la următoarea scenă:

Un sergent se apropie de Cdt, de Companie, Lt. maj. Gălătan, duce mâna la chipiu și pe o voce tremurândă și nesigură i se adresează:

— Să trăiți *toașu Lent maj. Permiteți-mi să raportez.*

— Raportează, mă. În *grijania mă-tii.*

Ultimele cuvinte le spusese mai încet, ca pentru sine, enervat, de parcă ar fi presimțit că ceva neplăcut i se va aduce la cunoștință.

— Din plutonul meu doi soldați *e bolnavi, toaș"* Lent maj.. *E duși la infirmerie.*¹⁹

— *Sfeștania și parastasu mă-tii!* De ce n-ai avut grijă să nu se întâmple asta, *boanghină* ? Chiar acum și-au găsit neghiobii tăi să *bolească*, sergent? N-aveau vreme până după trageri?

Bietul gradat rămăsese cu gura căscată. Bănuia el că nu va ieși bine raportându-i necazul ăsta căpitanului său, dar parcă nici chiar așa. Acum ce să spună?

— Ordonăți să-i scot afară, *toaș" Lt. maj?*

— Ca să-i infecteze și pe restul, istețule? Șase ore de bulău. Ești liber!

— Am înțeles, să trăiți!²⁰

Astfel că, ne-am deplasat cu niște camioane, întreg batalionul înspre această zonă, undeva la vreo 18-20 de kilometri depărtare de Baia Mare. De data asta trăgeam cu gloanțe adevărate și la sfârșit trebuiau înmânate cu religiozitate tuburile cartușelor trase, gradaților responsabili.

Doamne ferește să lipsească un singur tub. Dacă așa ar fi stat lucrurile, atunci mai degrabă ar fi căutat întreg batalionul acel cartuș rătăcit, pe brânci, o săptămână întreagă decât să-i raportezi lipsa. Era vechea marotă comunistă a luptei de clasă. Se presupunea că acel cartuș a fost furat de vreun dușman infiltrat în rândurile noastre pentru a submina ordinea orânduirii socialiste.

Sau se putea interpreta și ca frica șefilor de a nu se trezi pe nepusă masă cu vreun glonte venit dinspre un nemulțumit. Oricum ar fi

¹⁹Petru Istrate, În slujba patriei, Editura PIM, Iași, 2022, p. 45

²⁰ Ibidem, p. 46

fost, cartușele erau privite ca sfintele moaște și pierderea unuia se solda cu trimiterea în batalionul disciplinar, care era sperietoarea supremă în armată, atâtea grozăvii se povesteau despre acesta.

În fine organizați pe grupe, am trecut să mai luăm punctul de ochire mai întâi fără armă și mai apoi cu armă. Până la urmă a răsunat și comanda:

— Gata la stânga, gata la dreapta, foc de voie la ținta din fața voastră.

Pe drum, în mașină și în orice alt moment de repaus, înainte de tragere, ni se repeta scenariul ce avea să aibă loc, pentru a mai alunga emoțiile. Ni s-a atras atenția să avem mare grijă de tuburi, să le grijim ca ochii din cap pentru a fi toate la număr atunci când auziți comanda „predați tuburile”. Nu există nici o excepție și nu se acceptă lipsa nici măcar e unui tub. Dar, cum nu cred că există eveniment fără surprize, nici la noi nu se putea fără. Ni se repetase de zeci de ori cum, întinși pe burtă, cu arma la ochi, pregătiți de tragere, se executa raportarea, începînd de la dreapta la stînga și așa, ne zicea comandantul, până la ultimul care cu voce tare raportează: „soldat cutare, gata pentru tragere”.

Se prezintă prima linie de trăgători, în ordinea de bătaie, după organizarea Batalionului, încep, pe rând să raporteze și...ultimul, spre stupoarea comandantului de pluton, cu voce tare, sigur pe el, raportează: „soldat cutare, gata pentru tragere”. Acuma, dacă derulăm filmul cu pași mici înapoi, de fiecare data, comandantul de companie așa ne-a spus! Avea și omu dreptatea lui! Bietul soldat „cutare”, la întoarcere spre casă, asistat personal de comandantul de companie, avea misiuni de luptă de o parte și de alta a drumului. Nu era singur, erau aproape un pluton, toți care au comis abateri pe parcursul exercitiului de trageri. Chiar din linia următoare după noi, unuia dintre trăgători i s-a blocat un cartuș pe teavă, a început să se agite, gesticulînd cu arma în mână: „nu mai mere”! Culcat, răsună ordinul maiorului Nistor, apoi „Aruncă arma”! S-a produs panică în jurul aliniamentului de tragere, o parte ne-am aruncat pe burtă. Noroc că cel în cauză a aruncat arma

undeva în față, în vreme ce doi maiștri militari, aproape pe sus l-au evacuat din poligon pe soldatul ghinionist. Un alt maestru militar, armurier, a luat arma și cu câteva manevre a reușit să pună în funcțiune arma respectivă, lucru pe care l-a raportat conducătorului tragerii.

Nu trăgeam pentru prima oară, mai simulasem tragerea și la liceu cu o pușcă GECO, ceva de genul TIR, așa că m-am achitat onorabil de sarcină așa cum am aflat mai târziu. Au existat însă și incidente. Ce a pățit acel recrutar prefer să nu știu. Știu doar că nu l-am mai văzut niciodată, făcând parte din grupa vecină.

Poate că l-a „mâncat” chiar batalionul disciplinar, dar noi n-am știut-o niciodată cu exactitate. Au fost numai zvonuri. Acesta a fost un incident despre care s-a vorbit mult în unitate. Pe la radioșant, dacă știți ceea ce vreau să spun. Se înțelege că s-a lăsat cu pedepse disciplinare de sus în jos și de jos în sus, până la gradul de ofițer, întrucât greșeala trebuia asumată cât și de comandanții care făcuseră instrucția recrutarului, chiar dacă din punctul lor de vedere nu făcuseră nicio greșală.

Prostia unora e uneori incomensurabilă și, prin urmare, greu de anticipat. În unitate, veniseră flăcăi din cele mai ascunse coclauri ale țării cu puțină știință de carte și discernământ. Așa se face că mulți dintre aceștia nu au realizat baremul de puncte minim permis pentru această zi de examen.

Așa se face că nefericiții care au făcut de râs compania și pe comandanții lor, au avut parte și au simțit din greu mânia și furia sau mâna aspră a comandanților din eșaloanele superioare acestora.

Un prim exemplu. Noi, cei care am realizat punctajul am venit și am plecat de la poligonul situat la 20 de kilometri depărtare, cu camioanele. În ceea ce mă privește am realizat un punctaj bun, și frumos mi-ar fi stat dacă ratam! În definitiv, tot secretul consta să ai răbdare și să nu apeși pe trăgaci decât în momentul când se suprapunea ținta cu linia, în cătare și să-ți ții respirația, pentru a nu compromite momentul.

Firește nu trebuia să-ți tremure mâna și să ai un ochi cât de cât bun. Nu-i nicio laudă că am reușit, pentru că la cei 19 de ani ai mei mă simțeam și eram oricum mai matur decât flăcăii aceștia de 20 ani și în plus am acordat toată importanța sfatului instructorilor. De aceea am spus, că frumos mi-ar fi stat să nu obțin un rezultat bun. Nu a fost poate cel mai bun, dar oricum printre ele.

Ceilalți, păcătoșii adică, au parcurs întreaga distanță pe jos, uneori cu masca pe figură, executând „BAZE” absurde peste câmpuri sau în râpe și șanțuri comandați chiar de către gradații care-i instruiseră. În felul acesta indirect erau pedepsiți și ei pentru rezultatele slabe ale subordonaților lor și așa cum este îndeobște firea omenească au căutat și ei să se răzbune. Pe cine anume, vă las să ghiciți dumneavoastră. Așa se face că tragerile care se terminaseră aproape de căderea serii după culegerea, iar și iar a tuburilor cartușelor goale și la numărătoarea acestora obsesivă, până la exasperare, noi cei din camioane, am sosit exact la timp din „cruciadă” pentru a gusta triumful la masa de seară.

Cât despre ceilalți de-abia după ora trei noaptea începuseră să se strecoare și ei, ca niște umbre în dormitor, epuizați ca niciodată în viața lor.

Nici n-au avut parte de prea mult somn pentru că la ora cinci s-a dat deșteptarea. Acum urma ziua cea mare, „sfânta” zi de depunere a Jurământului, o zi în care am mâncat și noi mai bine. De data asta ciorba de legume și carne a avut chiar și carne, iar macaroanele, brânză din belșug. Ni s-a oferit până și supliment și a existat chiar și un fel trei la amiază al cărui conținut îmi scapă acum după atâția ani.

Era ziua pe care o așteptam cu toții care marca sfârșitul perioadei de instrucție și după care trebuia să trecem pe specialitate.

Nu erau admise scuze oricât de pertinente ar fi fost astea.

— Ce ți-am spus eu ție, mă? Soarele și "mnezeii mă-tii! Salt înainte, culcat! Salt înainte!"²¹

Era firesc că în aceste condiții planul de lucru era periclitat. Dar, parcă de asta le păsa gradaților care se răzbunau în felul ăsta pentru viața de mizerie pe care o duceau și ei. Pe cei mai mici decât ei, pe subordonații care munceau inclusiv pentru aceștia. Ca în biologie nu erau decât o verigă într-un veritabil lanț trofic de sorginte socială, acționând după principiul, peștele mai mare îl înghite pe cel mic.

La rândul lor li se făcea viața amară de către cei mai mari în grad ca ei. În ceea ce mă privește, evitam să stau cu aceștia, fiindcă eram simplu soldat și se vedea de la o poștă că nu fac parte din gașcă. Cum fusesem învățat din copilărie de la vreo 13-14 ani cu munca pe ogoarele CAP-ului din sat, sau la magazie și Aria, unde se ridicau Săcastrele de nutrețuri.

Îmi vine în minte o fază, din iarna lui 1975, într-o noapte la trageri în poligon...Cu toții eram rebegiți de frig și flămânzi așa cum fusesem și ieri și cu două zile mai înainte...doar cu o zi mai înainte.

Se apropie de noi un Sg. maj., se oprește lângă mine și mă întreabă:

— Ți-e frig, soldat?

— Mi-e frig, să trăiți!

— Ei las-că te fac eu să nu-ți mai fie. Drepti! În mama mă-tii! Salt înainte! Culcat! Pas alergător până la felinarul din colț de pe șosea și înapoi. Timp de execuție cinci minute. Poate nu te încadrezi în barem soldat. Poate! Marș!"²²

Am pornit în fugă printre nămeți. Felinarul cu pricina nu era totuși departe, poate că într-adevăr la vreo cinci minute depărtare, undeva pe marginea șoselei dacă o luai pe jos, și pe teren uscat. Acum însă trebuia s-o iei printre nămeți, iar drumul nu era curățat în întregime pentru că mai ninsese în după-masa asta.

²¹Petru Istrate, În slujba patriei, Editura PIM, Iași, 2022, p.

²²Ibidem, p.56

În plus se și aluneca. Unde mai pui că acum în cinci minute trebuia să parcurgi încolo și înapoi acest drum, deci dublu. Și, totul în alergare. Poate că, pentru un sportiv antrenat, n-ar fi fost o problemă, dar cu siguranță pentru mine, un nenorocit zgribulit de frig, obosit și înfometat a fost mai mult decât o corvoadă. M-am întors după aproape zece minute, gâfâind ca o locomotivă. Broboane de sudoare îmi împodobeau fruntea.

— Astea-s cinci minute soldat? S-au făcut aproape zece.

— Am înțeles, să trăiți.

— Ce-ai înțeles mă? Tu-ți mama mă-tii! Tu știi regulamentul?

— Îl știu să trăiți?

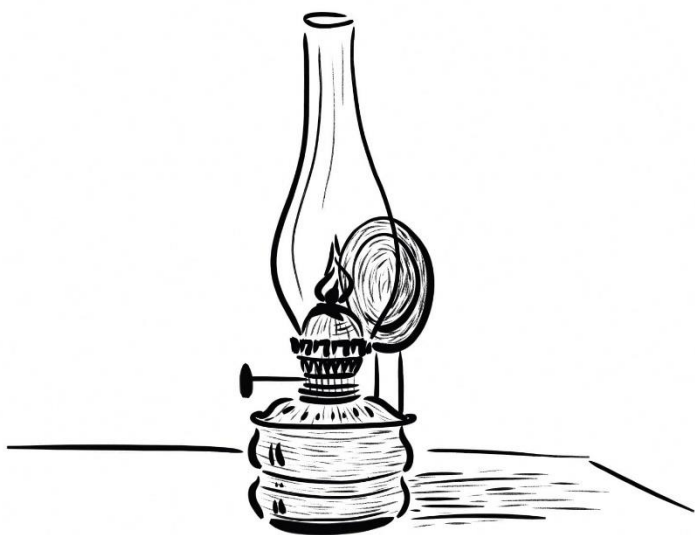
— Dacă-l știi spune-mi-l și mie.

M-am blocat, în situația respectivă, cum s-ar zice am rămas cu gura căscată, neștiind la care articol din regulament se referă „Majurul”, privindu-mă așa cum eram, cu ochii măriți de spaimă, calm și binevoitor acum, mi-l reamintește:

— Ordinul comandantului său nemijlocit soldatul îl execută întocmai și la timp. Ai înțeles mă? Întocmai și la timp!

—Am înțeles să trăiți.

—Ai înțeles pe dracu! Las-că te fac eu să înțelegi; 50 de flotări, în zăpadă. După asta ești liber... Cu siguranță nu-ți mai este frig.

3.3 Jurământul militar

„Jur credință patriei mele România, jur să-mi apăr țara chiar cu prețul vieții. Jur să respect legile Țării și regulamentele militare. Așa să-mi ajute Dumnezeu“ sunt cuvintele care se auzeau rostite cu tărie și credință pe platoul Academiei Forțelor Terestre într-una din sâmbetele lui octombrie, de către studenți ai anului I. La ora 9:45 Comandantul Academiei deschide ceremonialul depunerii jurământului, sub privirile emoționate a zeci de părinți și prieteni. Nu a trecut neobservată nici prezența elevilor de anii IV și III de la colegiile militare „Mihai Viteazul“ și respectiv „Dimitrie Cantemir“, care au venit pentru a fi aproape de prietenii și colegii lor care au absolvit aceste instituții militare de învățământ.

În numele studenților de anul I iau cuvântul studenți și studenți, care i-au emoționat întotdeauna pe toți cei prezenți cu discursul lor: „Cineva spunea că nu mai e nimic nou pe frontul de Vest și totuși, noi, studenții de anul I pornim un război al formării sub deviza «Semper una», apărând chiar cu prețul vieții onoarea și gloria Armatei Române“. La finalul ceremonialului, studenții anului III ne-au impresionat printr-un exercițiu demonstrativ: instrucție de front cu arma; acesta a fost urmat de parcurgerea unui traseu militar-aplicativ și de o demonstrație de procedee specifice autoapărării. Momentul închiderii festivității este fost marcat de spectacolul oferit de fanfara militară și anunțarea „Porților deschise“, prilej cu care a fost amenajat, pentru părinți și oaspeți, un traseu de vizitare al Academiei.

Jurământul militar a avut diverse semnificații pentru studenții anului I. Pentru studenți „Jurământul a însemnat o încununare a eforturilor depuse pe plan intelectual – în pregătirea pentru admitere și a celor fizice – în «perioada de P.M.B.»“; în timp ce pentru majoritatea „jurământul a însemnat satisfacția împlinirii unui vis“.

Jurământul a reprezentat un pas important pentru toate cadrele armatei, cu toții am simțit emoțiile începutului și am înțeles că prin acest pas „ne-am legat pe veci de țară“

Jurământul de-a lungul vremii

Jurământul (din latină *juramentum*) este o promisiune solemnă făcută de cineva, de regulă în public, printr-o formulă fixă, cu invocarea divinității sau a unei valori morale recunoscute.

Încălcarea unui jurământ se numește sperjur.

În Antichitate

Jocurile Olimpice antice durau cinci zile și începeau cu o procesiune solemnă, jertfe, defilarea concurenților și *jurământul olimpic*.

În Evul Mediu

În Evul Mediu, ceremonia care cuprindea jurământul de credință și de supunere al unui vasal față de suzeranul său purta denumirea de *omagi*. Această ceremonie ne-a parvenit atât menționată în texte cât și reprodusă pe sigilii, pe miniaturi sau pe basoreliefuri. La ceremonie participă doi oameni, care stau față în față: unul vrea să servească, iar celălalt acceptă sau dorește să fie șef. Primul își împreunează mâinile și le așează astfel unite în mâinile celui de al doilea, ca simbol clar de supunere, uneori însoțit de îngenunchere. Personajul care își oferă mâinile rostește câteva cuvinte prin care se recunoaște omul celui din fata sa. Apoi șeful și subordonatul se sărută pe gură, ca simbol al înțelegerii și al prieteniei. Aceste gesturi serveau la înnodarea uneia dintre legăturile sociale cele mai puternice pe care le-a cunoscut epoca feudală. Omagiul, în această formă, nu a fost modificat niciodată. Din perioada carolingiană peste vechiul *omagi* s-a suprapus un al doilea ritual, strict religios: cu mâna întinsă pe Evangheliu sau moaște, noul vasal jura să-i fie credincios stăpânului său. Era ceea ce se numea *jurământ de credință*.

În zilele noastre

În vremurile noastre, prin jurământ, persoana se obligă fie să spună adevărul în legătură cu anumite fapte, în fata unui judecător, fie să-și facă datoria, față de popor, de stat etc.

Jurământul militar

Jurământul militar, pe care l-au depus diferite contingente de ostași, diferă, în funcție de regimul aflat la putere. Am încercat să scriu câteva variante, măcar, în ordine cronologică, dar e prea mare riscul să greșesc, așa că mă las păgubaș. Îmi amintesc, deși e cam mult de atunci, cum un ofițer rostea cu intonație, propoziție cu propoziție, iar noi, în cor, repetam. Am găsit în volumul colegului și prietenului din liceu, *Ion Roman, Viața ca un dar, Vol II*, varianta lui. Opinez că, ar fi varianta adevărată, Ilie mai notând prin jurnal amănunte importante. Deși, sincer, nu-mi amintesc să fi fost așa:

„Pentru îndeplinirea datoriei sacre de apărare a patriei, înscrisă în Constituție, eu _____, cetățean al Republicii Socialiste România, intrând în rândurile forțelor armate, jur credință nestrămutată poporului român, și patriei mele socialiste.

Jur să respect legile țării, să execut întocmai ordinele comandantului suprem, cerințele regulamentelor militare și ordinele comandanților și șefilor mei, atât în timp de pace, cât și în timp de război.

Jur să nu-mi precupețesc sângele și viața, pentru a apăra pământul strămoșesc, independenta și suveranitatea patriei, cauza socialismului.

Dacă voi călca jurământul meu, să suport pedeapsa aspră a legilor Republicii Socialiste România. ”

În Decretul-Lege nr. 55 din 6 februarie 1990, publicat în Monitorul Oficial nr. 21 din 8 februarie 1990 se prevede că, la intrarea în rândurile forțelor armate ale României, militarii vor depune următorul jurământ:

"Eu,....., intrând în rândurile forțelor armate, jur credință nestrămutată poporului român și patriei mele.

Am fost tanchist pe T-55

Jur să respect legile țării, să execut întocmai cerințele regulamentelor militare și ordinele comandanților și șefilor mei, atât în timp de pace, cât și în timp de război.

Jur să nu-mi precupețesc sângele și viața pentru a apăra pământul strămoșesc, independenta și suveranitatea patriei.

Dacă voi călca jurământul meu, să suport pedeapsa aspră a legilor patriei mele, România."

În legea nr. 446 din 30 noiembrie 2006, privind pregătirea populației pentru apărare, publicată în Monitorul Oficial nr. 990/12 decembrie 2006, formula jurământului militar este următoarea:

„Eu,, jur credință patriei mele, România. Jur să-mi apăr țara, chiar cu prețul vieții. Jur să respect Constituția, legile țării și regulamentele militare. Așa să-mi ajute Dumnezeu!"

Jurământul militar se depune de către fiecare militar la intrarea sa în rândurile forțelor armate, după ce și-a însușit principalele îndatoriri ce îi revin, semnificațiile Jurământului militar, ale Drapelului de luptă și cerințele disciplinei militare.

După rostirea Jurământului militar, soldaților li se

înmânează insigna-simbol a jurământului militar, însoțită de certificatul acesteia semnat de comandantul unității militare. Depunerea Jurământului militar are loc, în principiu, într-o zi de repaus, după opt săptămâni de la începerea perioadei de

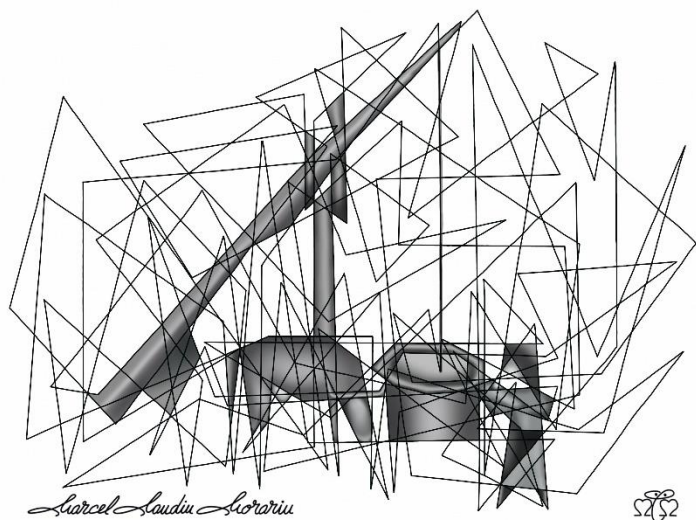

Foto Nr. 11 Părinții, Mămica și Tăticu, în vizită la Baia Mare, cu ocazia depunerii jurământului

instrucție, la data stabilită prin ordinul ministrului apărării, și se înscrie în ordinul de zi pe unitate.

Cu această ocazie se pot prezenta participanților exerciții demonstrative, precum și condițiile de hrănire și cazare ale militarilor.

Am fost tanchist pe T-55

3.4 Misiune specială. Gardă permanentă la aeroportul Baia Mare- o gură de libertate

În apropierea oraşului, era aeroportul de care ne leagă amintiri frumoase. Deşi, unele au fost cu peripetii. Din fiecare companie au fost selectati militari care erau desemnati să facă parte din cei care asigurau paza militară a obiectivului. Această misiune dura trei zile, începând cu ora 12.00 când preluam paza şi apărarea obiectivului prin cele câteva posture.

De fapt, la plecarea din unitate, în camion, încărcam şi alimentele pe trei zile, acolo, având un bucătar. Împreună cu noi erau şi militarii de la securitatea aeroportului, cei care asigurau permanent acest serviciu. Trebuie să vă spun că, la început, în primele zile aveam mâncare selectă, ciorbă de perişoare, supă de tăitei, sarmale, friptură cu pireu şi alte bunătăţi. Dar, în ultima zi era foame generală. Mergeam prin sat să cerem fasole, cartofi sau varză, făceam chetă şi cumpăram pâine de la cooperativă şi ne mai amăgeam foamea.

Toamna au fost castane, erau peste tot castane comestibile pe care le prăjeam în cuptorul sobei şi era o mâncare bună şi consistentă. Mai era în imediata apropiere a aeroportului o livadă imensă, care se întindea pe sute de hectare. De acolo, ne aprovizionam cu mere, în special Golden cu care, la intrarea în post, ne burduşeam sacul măştii de gaze, masca propriu-zisă, lăsând-o la camera de garda. În cele trei ore în care eram de veghe,

ne luam pe marginea lizierii, și printr-o spărtură a gardului intram și ne umpleam câteva fete de pernă.

Am pătit-o odată, tocmai când ultimul din „comando” sărea gardul, ne-a ajuns din urmă paznicul și soldatul a fost o tintă bună pentru paznic. Cred că, erau gloante cu sare sau așa ceva, pentru că i-a intrat în șold ceva care îi provoca usturime mare. A stat toată noaptea cu fundul într-un vailing cu apă. Norocul a fost că a doua zi, după ora 12.00, predam paza și ne întorceam în unitate. Acolo, la infirmierie, totul s-a rezolvat și am scăpat cu fata curată.

Vă spuneam de posturile de pază ale aeroportului, care unele erau departe, la capătul pistei și noaptea în schimbul II, pe un întuneric să-l tai cu cutitul, ne cam încerca câte o spaimă. Noroc, cu cei câțiva câini maidanezi, aciuati pe lângă hangarele aeroportului pe care momindu-i cu câțiva pezmeti ce-i aveam în masca de gaze sau mere, îi ademeneam și veneau cu noi în post. Ne tineau de urât dar, mai ales la orice mișcare sau adiere de vânt lătrau și ne avertizau. Frica, spaima ne erau inoculate de C.I-st, cel care la fiecare instructaj ne descria atacuri teroriste la aeroportul international Orly din Paris, unde santinela atipită sau lipsită de vigilentă o încheia cu beregata tăiată sau grumazul frânt. Tot în sacul măștii de gaze, la plecarea spre postul de pază, luam doi lati, pe care așezati în formă de T îi foloseam ca și scăunel. Și așa, într-o noapte, în schimbul doi, schimbul sovietic, ședeam pe scaunul improvizat. După portia de pezmeti și mere, sprijinit de arma cu patul rabatabil deschis pe post de pernă, cu câinele lângă mine, eram cu gândul departe. Cred că, am atipit și m-am trezit cu teava armei sub barbă, câinele lătra și nu mai aveam mult și făceam pe mine, fiind convins că un terorist m-a dezarmat și teava pistolului lui e sub barbă. Am făcut un duș rece, după care până la sfârșitul misiunii, când a venit schimbul să mă înlocuiască, nu s-a mai lipit de mine somnul!

Erau zile în care pe câmp, la capătul pistei acolo unde era unul dintre posturile de pază, se așezau șatre de tigani nomazi, corturari. Și acolo vietuiau câteva zile, creindu-ne probleme și

constituind un real pericol pentru aterizarea sau decolarea avioanelor prin caii lăsați liberi la păscut. Așa, într-o noapte, colegul de la mijlocul pistei aude că cineva cu pași tot mai aproape, vine spre el. Speriat, somează cu „Stai,, „Stai că trag”, Trage în aer o rafală, după care, prin întuneric, auzind pașii foarte aproape de el, trage o rafală în direcția aceea. La camera de gardă s-a declanșat alarma generală, în scurtă vreme, pregătiți de luptă, desfășurați, am descoperit pe pistă un cal împiedicat, legat la picioare, mort.

Dimineata, pe când se lumina de ziuă ne-am dus câțiva să vedem câmpul de luptă! Calul mort începea să se umfle, din el ieșind aburi care se ridicau ușor, prin ceata rece a diminetii. De la hangare, muncitorii pregăteau un IFRON, cu care să împingă afară de pe pistă calul mort, în vreme ce tiganul corturar, proprietarul calului se plângea de mama focului, înjurându-ne și amenințând cu moartea. Imediat, comandantul gărzii a ordonat întărirea dispozitivului de pază și a anunțat telefonic postul de miliție din sat.

Dar, cum un necaz nu vine niciodată singur, ci face parte dintr-un grup de trei, nu după multă vreme ne trezim cu alarmă generală, salt înainte și culcat, desfășurați de luptă în direcția hangare. Acolo ne întâmpină colegul din post și lângă el, câinele care îl însoțea, zăcea mort. Ce se întâmplase?! În joacă, câinele l-a mușcat de mână...și un-doi, colegul a băgat glont pe teavă și l-a executat! Acum era speriat, fusese imediat înlocuit în post cu un alt coleg, Ne trebuia îngrijorati ce se va întâmpla cu el?! Cum era de așteptat, în mai puțin de o oră, C.I.-stul regimentului a fost la noi, începând ancheta. Dar noi, așa cum am stabilit cu comandantul gărzii, nu știam nimic altceva decât că la auzul unor voci dinspre pistă, colegul de la postul de pază de la hangare, speriat, fără somatie, a tras un foc de armă. Și așa am ținut-o până pe platou, când în fata întregului regiment, comandantul ne-a degradat, cu mâna lui rupându-ne tresele, florile de bostan cum le ziceam noi. Rușine! a fost calificativul pe care ni l-a adresat, pe motiv că nu

Am fost tanchist pe T-55

am spus adevărul, Dar, peste câteva luni, după campania de o lună de zile trageri cu mitraliera antiaeriană de pe tanc, de la Capul Midia, localitatea Corbu la tărmlul Mării Negre, am fost avansat, pentru a doua oară, în mod exceptional, la gradul de fruntaş. Fruntaş plin. Aşa, cum am fost trecut în rezervă, şi lăsat la vatră!

Moto:
De-ar fi tancul iarbă verde,
Regimentul plin de fete,
Și-a mea mândră căpitan,
Aș mai cătăni un an!

Capitolul IV

Amintiri...aproape perfecte!

- 4.1. Amintiri...Butoiul cu bere, Dealul florilor
și Piscina Figan***
- 4.2. Tuică bătrână pentru băieți tineri.***
Dansând, valsând cu mătura de Revelion
- 4.3. Episodul Capul Midia-Corbu. Întâlnire
cu tărnul Mării Negre***
- 4.4. Epopeea examen, Pitești. Dilema
A.P.V. (armată pe viață!)***
- 4.5. Trageri cu TC 55-100. Aplicatie de luptă
la Cincu***

4.1 Amintiri...Butoiul cu bere, Dealul florilor

și Piscina Figan

După prezentarea la un nivel superior, acolo la Capul Midia, unde la final, Locotenentul-Major Rogojan a primit o diplomă cu mențiunea „Pluton de frunte”, am primit recompensă învoire duminica de la ora 14.00- 18.00 . Ce se putea face în cele patru ore. Eram cu prietenul Lajos, am ales să mergem la „Butoiul cu bere”, un loc dorit de militari pentru produsele oferite acolo: bere, bere, bere. Așa că, după masa de amiază, deși nu a fost grozavă, tot au mers două halbe. Apoi, ne-am dus la un film, istoric despre domnitorul moldovean Ștefan cel Mare. Nu era lume multă, doar noi și câteva grupuri mai gălăgioase .

Îmi amintesc cu mare drag de un camarad din Sighișoara. Din acest oraș frumos, care peste ani va deveni casa mea, era un grup de cinci soldați la noi în unitate, răspândiți pe la toate companiile. Nicolae Figan, că de el este vorba, era de meserie instalator, așa că a fost repartizat la Centrala termică, după așa-zisa perioadă, lucrând în schimburi, exact ca în civilie. Cum am arătat mai înainte, baie generală se făcea o singură dată pe săptămână, în baza programului știut. Dar noi, ne-am lipit câțiva de soldatul Figan și

mai găseam încă o zi în care, seara după ora 10-11, adică orele 23 să facem o baie scurtă. Tot acolo erau și bazinele în care ne antrenam pentru operațiunile de trecere cu tancul pe sub apă, prin vad, așa numita „forțare” a cursurilor de apă. În zonele de îmbinare, tancul avea garnituri care asigurau etanșeitate (turelă, motoare, obloane, etc).

Numai că, în cazul nostru, tancurile, fiind vechi, garniturile de cauciuc erau îmbătrânite și degradate. Soluția de moment, era să colmatăm fantele respective cu vaselină. Mai erau scăpări (am trecut de două ori la Someș) dar, ne grăbeam să traversăm cât mai repede. De la motor aveam un fel de horn, pe care ieșeau gazele arse și pe lângă el, un furtun prin care se asigura aerul pentru motor. Iar pentru noi, cei care trebuia totuși să respirăm era masca de oxigen, un generator de oxigen care ne asigura necesarul de aer.

Ei, tocmai în aceste aptitudini ne antrenam noi și ne instruiam, scufundându-ne sub apa adâncă din bazine și exersând traversarea. Aici, „am exersat” de multe ori, când Ion ne asigura încălzirea apei, beneficiind de condiții de piscină. (îmi amintesc ce zgribureală trăgeam la antrenamente, când trebuia să intrăm în și sub apă echipați complet. Problema era mai ales la ieșire, când te cuprindea „o jenă de confort” nasoală!)

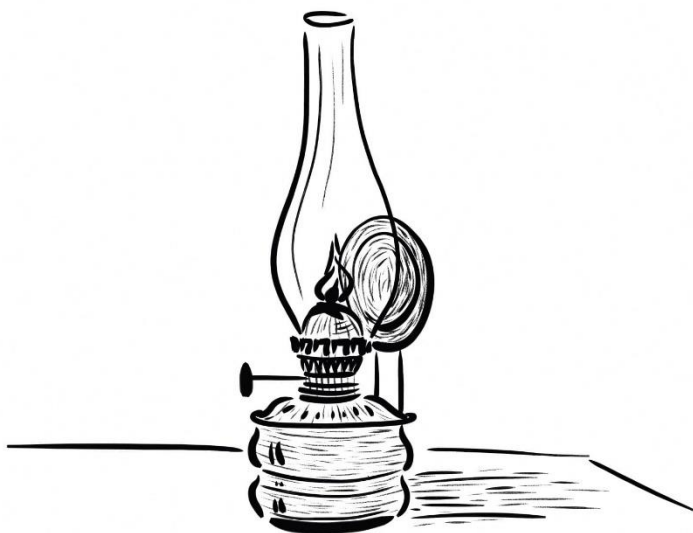
Ne-am reîntâlnit, cu sighişorenii, dar în mod special cu Nicolae Figan, soldatul Instalator, după mai bine de cinci ani. Proaspăt absolvent al Institutului Politehnic „Gheorghe Asachi” din Iași, facultatea de Mecanică, Secția Masini -Unelte, am ajuns, prin repartitie guvernamentală, La Întreprinderea „Nicovala” din Sighişoara. După câteva luni, în obișnuitele descinderi prin atelierele, aparținând Secției Mecano-energetice, adică de Întreținere și Reparații, ajung în atelierul instalatorilor. Intru, salut, stâng mâna interlocutorilor și, în vreme ce treceam în revistă stadiul Pregătirilor de iarnă a sistemului de încălzire, ajung la fostul soldat Nicolae Figan...

- Ce faci aici mă Nicule?!
- To...to vară...răşe inginer, a...a...ici lucrez!

Am uitat să precizez de la bun început că Nicu Figan suferea de o boală, un defect verbal, cred că Balbism se numeşte, adică bâlbâială. Mai ales în situaţii cu stres şi emoţii, era un dezastru.

Oameni buni, le spun muncitorilor, aveţi un coleg de muncă foarte priceput, care timp de mai bine de un an de zile a fost cel care a deservit cu pricepere şi entuziasm, Centrala Termică a unei Unităţi militare. Nicu Figan este colegul meu de cătănie de la Baia Mare! L-am îmbrăţişat pe Nicu şi lundu-l pe după umeri, l-am scos din starea emoţională: „Hai cu mine Nicule, să-mi arăţi Centrala Termică”!

Mai târziu, cu această ocazie, aveam să aflu că la noi în fabrică era doar Punct termic, agentul termic fiind adus pe magistrală de la Centala aflată pe platforma industrială. Dar, întâlnirea cu fostul camarad a fost şi pentru mine emoţionantă. Din păcate, a murit destul de devreme, bolnav, după o grea suferinţă. Fie-i ţărâna uşoară!

4.2 Țuică bătrână pentru băieți tineri. Dansând, valsând, cu mătura de Revelion 1976

Era prin decembrie, spre sfârșitul anului și într-una din zile un comando, format din vreo șase-șapte militari, în frunte cu sergentul Petrișor, am primit o misiune specială. În oraș, într-unul din cartiere, trebuia să transportăm mobila de la magazin până la locuința Sergentului -major Ardeleanu, la etajul doi a unui bloc. Totul s-a desfășurat conform planului, cu o mică sincopă, între magazin și bloc. Pe drum, am trecut pe la un complex alimentar să ne cumpărăm câte un pachet de biscuiți, dar, am mai făcut câte o manevră: fiecare am cumpărat, cu complicitatea vânzătoarei, câte două sticlute de 250 ml de Țuică bătrână, sticlute care s-au mascat perfect în buzunarele mantalelor noastre. Cu cântec înainte marș, le-am introdus și în unitate pe la o poarta principală, apoi au fost pitite de colegul Tamași, în magazie.

Destinația era, cu premeditare, sărbătorile de iarnă, mai ales Revelionul, pe care ni-l imaginam unul festiv. Așa a și fost, numai că, după ce am golit noi cele vreo 11 sticlă cu țuică bătrână, bătrână da bună, au apărut modificări mici în planul de bătaie. Aveam o stație de radio pe care am adus-o din tanc, se prindea destul de bine cred că, Radio Cluj sau Radio Târgu Mureș. Și mai erau câteva posturi rusești, pe care se difuza muzică bună.

Am dansat, am invitat la dans toate măturile din dotare de pe sectoare. Și, în final am valsat și cu mătura de nuiiele de la

sectorul Aleea de la Baza Sportivă, fiind foarte încântată că i-am dat atâta atenție. Cu toată interdicția, vreo trei-patru sticle le-am lichidat, de Crăciun. Dracu nu culcă-te!

Am stabilit, în cadrul unui colectiv, un comando format din doi soldați care urmau să execute o misiune de cercetare și lichidare a dușmanului în satul Recea, aflat la trei-patru km depărtare. Ținta era pivnița unui anume cetățean de la care mai cumpărasem vin. Un vin roșu, ca sângele de taur!

Am dansat împreună, am invitat la tango cele trei mături de sorg aflate în coltul dormitorului, apoi unul câte unul, amețiți de vin ne-am trântit fiecare în pat. Avea să se întâmple un scenariu de groază... Nemâncați, sau cel puțin cu mâncare puțină, vinul nostru ne-a pus grămadă pe unii, ne era rău de la stomac, am vomitat pe cearceafuri...

Bineînțeles că au adormit cu plintoanele cu totul. Nu ne-am trezit la ora stabilită, adică ora cinci, așa că a venit Ofițerul de serviciu strigând cu un urlat de leu în călduri: Compania a -II a....Deșteptarea! Dar, pe paturi se vedeau soldați, care zăceau pe unde i-a apucat somnul și cearceafurile, cu roșu aprins, dădea o impresie de coșmar. A pipăit câțiva care încă nu mișcau, a cercetat petele de „sânge” de pe lenjerie, și ca turbat a început să urle: Deșteptarea Compania a II-a. Afară fuga marș! Și așa, în pijama, a urmat o repriză de înviorare de câteva ore... Că se făcuse ora 10 când ne-am întors la Dormitor, și tot la ordin, strângeam lenjeria de pe paturi pentru schimbare....

- V-ați îmbătat ca porcii! Grijania mami voastre! Las-că scot eu din voi petrecerea și beutura. (Dar, era în mare eroare tovarășul gradul... Noi băusem de fapt, ca niște oameni! Porcii niciodată nu beau mai mult, doar cât le este sete!)

4.3 Episodul Capul Midia-Corbu. Întâlnire cu țărmul Mării Negre

La începutul ciclului II, prin luna iulie a lui 1975, am primit o mitralieră antiaeriană, cu montare pe turelă, pe hubloul comandantului de tanc. Automat pentru compania noastră, a II-a, s-a declanșat un program special de instruire, specific. A fost interesant, cunoștințe noi, parcă și timpul a trecut mai repede.

Precizez că, după cele 45 de zile, perioada de instrucție de front, după care Ciclul I- îi a depus jurământul, s-a constituit un pluton special alcătuit din aproximativ 20 de militari, comandanții de tanc și ochitorii Batalionului I, sub comanda Locotenentului major Rogojan. Locțiitorul Comandantului am fost numit eu, soldatul Roiban. A fost un pic de agitație, eu soldat, (fost fruntaș!) aveam în subordine și patru fruntași. Dar, Lt. maj. Rogojan mă știa încă din vremea instrucției din „Perioadă”. Un ofițer tânăr, inteligent, fost șef de promoție. Cu un plăcut defect la vorbire, un ușor rrr-it.

Țin minte, atunci în perioadă la instrucție, de ziua mea, pe 27 noiembrie, ploua mocănește, îmi ploua după gulerul de plastic care mă rodea la grumaz și cred că, și mantaua toată era ca un burete. La pauza mare de la ora 11, când se servea suplimentul, m-a felicitat, le-a spus colegilor că eu împlinesc doar 19 ani și deja

„serve sc patria” și a scos din porthart două pachete de țigări Carpați fără filtru, spunând colegilor că sunt cinste din partea mea. Nu am aflat prin ce împrejurări a aflat de ziua mea de naștere și mai ales gestul cu țigările. O fi fost în viața lui ceva important. A fost cea mai frumoasă perioadă din armată. Locotenentul major Rogojan era cum am mai spus, un tip instruit, citit și finuț. Iar noi, tocmai scăpați de căprăreala din ciclul I-îi, ne-am întrecut pe noi în militărie și executarea comenzilor. Iar eu, cu concursul colegilor, la raportul de dimineață, mai ales, făceam un spectacol adevărat, stârnind admirația vecinilor de pe platou!

La sfârșit, după o lună de instrucție, totul s-a încheiat cu o excursie, o deplasare pentru tragere într-un poligon special, la țărmul Mării Negre, la Capul Midia, aproape de localitatea Corbu. După o lungă, dar foarte plăcută călătorie cu trenul, apoi din gara Constanța cu un camion, am traversat Dobrogea cu cântec și veselie, ajungând la țărmul Mării Negre.

Acolo, am avut ocazia să putem avea termen de comparație, privind condițiile de cazare, masă și orice aspect. Barăci insalubre, întunecoase, cu paturi șubrede de lemn. În spate undeva după un rând de pomi, latrine urât mirositoare, colcăind de viermi și roiuri de muște peste tot. Dimineața ne spălam pe față la un robinet în fata barăcii. Mâncarea oribilă, poate vroiau să ne obișnuiască cu concentratele de război.

Parcă am stat acolo vreo trei sau patru zile, timp în care am văzut foarte lucruri noi, interesante. Țărmul era mobilat la metru pătrat cu tehnică militară de luptă, artilerie și artilerie antiaeriană de toate calibrele. Noi cu cățeua noastră (mitraliera antiaeriană de pe tanc!) eram cea mai mică gură de foc. Un avion decola de la Baza Kogălniceanu, trăgând după el ceva de forma unei saltele, la o distanță foarte mare de avion. Când se deplasa în spatele nostru, toată artileria ochea avionul, avându-l ca țintă în oglindă, în mare văzând cum o adevărată perdea de explozii creează fascinația unui

foc de artificii. Pentru mitraliera antiaeriană tragerea era directă, ochind și trăgând rafale spre „salteaua” legată de avion. Pentru siguranță, fiecare aveam în spate pe tanc un ofițer, care limita rotirea mitralierei dacă o luai razna. Prima zi a fost un antrenament nu mai mult de o oră, de fapt, era ceea ce făcusem și acasă în poligon.

A doua zi a fost instrucție pe țărm, de fapt o expediție pe țărm, cât mai aproape posibil de apă, de valuri care erau mici în ziua aceea. O adevărată lecție de geografie, pe care domnul ofițer, comandantul nostru ne-a oferit-o. Cred că ne-am deplasat mai bine de zece km, având ocazia să vedem un țărm sălbatic, neatins de mână de om. De altfel, cred că, era o zonă militară protejată, Capul Midia și localitatea Corbu și cine mai știe până unde?!

A treia zi, am avut „festival”, toată plaja, a început să scuipe foc spre mare, fum și un zgomot infernal s-a pornit în jurul nostru. În Mare, pe cer, se vedea cum se formează din cerculețe de foc și fum perdele care însemnau moarte pentru avioanele de vânătoare și nu numai.

Apoi, avionul a trecut prin fata noastră, moment în care am luat la ochi salteaua din coada avionului, observând salba de cartușe trasoare care parcă desenau pe drumul spre țință traiectoria luminoasă. Dar, spre finalul tragerii am avut impresia că vre-un echipaj, vre-un trăgător a lovit funia, pentru că salteaua s-a desprins și a căzut în Mare. Sau poate, pilotul, observând simțind că unul dintre trăgători s-a apropiat alarmant de mult de avion, a decuplat salteaua pentru a evita un incident nedorit. Și, asta a fost, aventura Antiaeriana, o experiență interesantă și o excursie bine meritată. Întorși în unitate, la câteva zile am fost răsplătiți cu avansări în grad sau cu insigna Militar de frunte.

Personal, am fost avansat la gradul de fruntaș, chiar de locotenentul major Rogoian, care a fost foarte mulțumit de prestația mea ca și Locțiitor al Comandantului pe timpul

expediției. (am zis pentru a doua oară, pentru că am fost degradat în urma incidentului de la aeroport, când unul dintre colegi a împușcat câinele!).

Am fost apreciat de ofițer și mai ales de colegii, cu care am făcut armată adevărată în această lună, militarie pe care cu toții am făcut-o cu mare drag. Nu la fel de apreciat de caporalii și sergenții veniți de la Lipova, produs al Școlii de gradați, care m-au acuzat că am urcat în pod armata pe care ei o instalaseră în cele 45 de zile de instrucție de front înainte de depunerea jurământului de către „pifani”! Cu alte cuvinte, eu i-am decălit!

Nu vreau să supăr pe nimeni, dar mulți dintre ei erau dintre aceia care scriau cu majuscule, de multe ori aproape „zgâriau” coala de hârtie, meseriași începători chiar și într-ale meseriei, după ce privește conducerea, mecanizatori agricoli, tractoriști sau „aviatori de brazdă” în exprimare popular-mioritică. Personaje care au fost nominalizați prin concurs de împrăjuri să conducă și să instruiască recruți. Personaje, reprobabile, mulți dintre ei, care intrau cu bocancii în sufletul și caracterul unor oameni, schilodindu-i psihic. Dar,...așa a fost ARMATA, undeva, la un anumit nivel, era ceva „putred”!

Se zice că, dacă vrei să transporti într-un sac de iută rozătoare, șoareci sau șobolani, trebuie să scuturi tot timpul sacul, să aibă tot timpul ceva de făcut. Așa și ofițerii și subofițerii, știind că în fiecare zi, după-amiaza și până seara la stingere, și nu numai, sergenții și caporalii ne țineau într-un program de intensitate maximă, erau liniștiți că nu ne gândim la alte activități!

4.4 Epopeea examen, Pitești. Dilema A.P.V. (armată pe viață!)

La un moment dat a apărut o oportunitate de a scăpa de armată: prezentarea la examen la Școala de ofițeri, de fapt ingineri de tancuri și auto de la Pitești. Comandantul de companie, Lt. maj. Marcu și mai ales Lt. Man, au insistat să merg la Pitești, că e o mișcare foarte inteligentă, milităria e o carieră bună, mai ales ingineria. Da cine dracu e nebunu care să accepte APV, adică armată pe viață. (Fraieri mai eram pe atunci.) Cu ce era mai prejos ingineria la tancuri și auto decât ingineria de mașini- unelte. Dimpotrivă, în armată se plătea și funcția și gradul, deci salariu aproape dublu. Iar, în Unitate, cei trei-patru ingineri, erau salutați și respectați ca CI-stul!

Dar, am profitat de ocazia de a avea la dispoziție două luni de zile pentru pregătire, materia, fiind aproape aceeași, matematică și fizica. Am intrat în horă, camaradul de la Rădăuți cu liceul industrial, cel cu liceul Silvic, doi de la Batalionul doi și subsemnatul. Nu știu exact cât de serios au lucrat ceilalți camarazi, dar pentru mine a fost o oportunitate să pot repeta materia. În plus, am scăpat și de instrucție și de căprăreală. A venit și ziua examenului. Am primit foi de drum, hrană rece la pachet și însoțiți de un sergent major, militar de carieră, am făcut deplasarea la Pitești.

Acolo, nebulie mare, cazați în regim de unitate militară, totul se desfășura sub comanda câte unui gradat. Vă dați seama ce

zăpăceală era pentru absolvenții de liceu, veniți direct din Civilie. Pentru noi totul era floare la ureche, eram cu o serioasă vechime în armată. Am trecut peste o repriză de emoții, pentru că, după proba scrisă, deși am tratat superficial subiectele, ne-am văzut pe listele de admiși la proba orală. Eu și doi dintre camarazii din Companie(ce e drept, mai pe la urmă, și unul de la Batalionul 2!) Dar, la proba orală, am expus niște perle și am părăsit competiția. Mare greșeală am făcut, mare cât roata carului. Dar, astea sunt surprizele vieții. Camaradul pădurar, cel cu liceul Silvic a intrat, era bucuros (și pe bună dreptate!) că va fi ofițer. La întoarcerea în unitate, ne-am prezentat la Comandantul Unității Lt. Col. Buișu, care l-a felicitat pe viitorul student, iar pe noi, ne-a consolat, zicând că, anul viitor cu puțin efort să mai aprofundăm materia și cu siguranță vom reuși.

4.5 Trageri cu TC 55-100. Aplicatie de luptă la Cincu

Totul a început cu tancul românesc, pe orice vreme în câmp, instrucție de front. Apoi în dormitor, cu valiza pe culoar și pe sub paturi, folosind și mantaua se dădea lustru la podelele din mozaic, după ce erau spălate și săpunite la clăbuc. Poligonul de antrenament, pe simulatoare, în poligon, acolo unde distanța directă de ochire și lovire era 1000 de m, mă simțeam ca acasă. Deși trăgeam cu calibru redus și țeavă introdusă. Dar realitatea a venit în aplicație, în poligon la Deda, Cincu și Galați (Gîrbova) Și apoi, orice mișcare însemna „Alarmă”, viteză 60 /oră, distanța până la graniță în zona Seini, consemn luptă Indicativul Radu cel Frumos, o ultimă rugăciune cu ochii în vizor, rusul din tancul care îmi apare în câmpul vizual, și el are o iubită ca și mine, comandantul îmi comunică coordonatele...Câștigă cel care ochește mai bine, dar și cel care deschide focul primul. Acuma va fi care pe care...

Dar, de fapt sunt în poligon, trag pe partea stângă. Mai în glumă, la antrenamente le-am spus o glumită: Obiectiv ochit...poligon lovit! Mușcă-ti limba, zice Sg. maj Ardeleanu! Ne apropiem de aliniamentul de deschidere a focului, pista pe care rulăm e sub orice critică, bolidul se deplasează smotocindu-se din toate încheieturile. E o ceată groasă, să o tai cu cuțitul. Trage, îmi ordonă Comandantul. Dar eu nu văd nimic, doar ca prin ceată, și

așa și e, balizele de la cei doi stâlpi care marchează limitele poligonului.

-Trage mă...și îmi trage câțiva pumni în cap (noroc că nu simțeam prin șlemafon!

-Nu văd!

- Trage în p---a mătii!

Sub amenințarea bocancilor și pumnilor care se reped tot mai des, apăs pe butonul din dreapta...

- Unde pi—a mătii tragi?!!

Încep să se deslușească profilele tancurilor rusești, dar oare care e al meu, cel de pe partea stângă... L-am dibuit, îl ating cu bocancul pe umăr pe mecanicul conductor, face o oprire scurtă, moment în care proiectilul a plecat. Doamne ajută! Dar văd cum încet, ținta profil se lasă pe spate. Uraaa! Am lovit-o. Avem calificativ BINE! Iuga, încărcătorul, a început să topăie pe placa rotativă de bucurie. Rulăm încet până la capătul pistei și ne întoarcem. A fost bine, un rezultat bun pe vremea asta imposibilă!

Ce amintiri...de acolo de pe scaunul de ochitor, acolo în tanc unde mai era loc doar pentru gândurile mele... Trăgeam pe partea stângă, ceață, frig, lentilele aburite. Mecanicul conductor Silvester pornea bolidul încet, fără tragere de inimă, șenilele smotocindu-ne prin gropile uriașe. Încercam să mențin cătarea pe obiectiv, dar amplidina oscila inervant de mult în câmpul vizual. Ne apropiam de zona prestabilită dar, condițiile de tragere nu erau optime. Probabil din Foișor se transmiteau avertismente de genul Echipajul trei, deschideți focul...deschideți focul! Și de deasupra mea, comandantul mă lovea cu picioarele și cu pumnii în cap, (noroc că aveam șlemafonul!), urlând: Trage ...în P...a Mă-ti. La care, după apăsarea mea disperată pe butonul declanșator urma altă serie: Unde P..a Mă-ti tragi mă?! Apoi, ignoram piticania din spatele meu și mă concentram pe obiectiv, îl atingeam discret cu piciorul pe Silvester și la o scurtă oprire declanșan focul! Era al

meu! Aveam calificativul BINE! Uneori se obținea și F Bine, când vremea, condițiile de vizibilitate erau mai bune. Dar totdeauna, îmi imaginam că în fata mea e un rus, un băiat rus, așa ca mine, care iubea o fată și dorea să se întoarcă acasă la ea. Și atunci...care pe care! Glumeam, la final, când făceam o apreciere de felul: Obiectiv ochit...Poligon lovit! Erau situații în care rămâneam în tanc și trăgeam pe partea stângă toată noaptea... Încercam să obțin calificativ bun pentru a ne întoarce în unitate cu camionul. Altfel, întoarcerea se făcea perpedes, cu „tancul

românesc”! Salt înainte și culcat, cu masca pe figură, 18 km și ceva cât era distanța din poligon !(manevra era următoarea...la

schimbarea echipajelor, eu făceam rapid rocada cu ochitorul, preluam muniția nouă. Urcam în tanc iar, el cu vechiul echipaj se întorcea în spate pe aliniamentul de așteptare.Eram

înghețat, obosit, doar adrenalina și vocea din șlemafoane mă ținea în formă. La final, întors la

putină căldură în sala mare a clădirii foișorului, maiorul Ilea, „Turbatul”, comandantul Batalionului, strigă la mine: Ce stai așa la căldură, puturosule...la care doar l-am fixat cu o privire tăioasă: Drepti soldat! Afară fuga marș! Dar, Lt maj. Marcu m-a tras lângă el...

De data asta urma să avem alarmă, undeva pe la ora patru dimineața. Era una dintre putinele alarme telefonate, cum le ziceam noi. Știam că a doua zi plecam într-o aplicație, o simulare de luptă, urmată de tragere cu proiectile reale, calibru 100 mm,

Foto Nr. 12 Pregătiți, echipați cu șlemafon și combinezonul de tanchist, în așteptarea comenzii: „La posture”!

Am fost tanchist pe T-55

undeva spre munți, în zona Cincu. A fost floare la ureche să ne echipăm, ne-am ridicat armamentul calmi, în ordine, pistolul mitralieră apoi pistolul TT, la ușă Lojoș, magazinerul ne arunca ranița pe care o preluam din zbor și în timp record eram aliniați echipajul complet în fata tancului. După o scurtă perioadă de evaluare e ieșirii a răsunat comanda:

-La posturi!

Și iată-ne în mars, încolonați în ordinea de-acuma știută. Dar, mai știam că de data asta vom avea de mers foarte puțin și nu vor

Foto Nr. 13 Proba de foc în Tancodrom, la „ESCARPĂ”, stăpânind cu pricepere levierele și pedala de accelerație.

mai trebui curățate șenilele. Ne-am oprit în gară, în zona triajului și unul câte unul, mecanicii conductorii urcau bolizii, așa cum au învățat în poligonul din tancodrom, sus pe platforma vagonului. A fost o călătorie destul de ușoară, pentru ochitor și încărcător din păcate mai mult timp la întuneric, în vreme ce comandantul și mecanicul conductor mai deschideau obloanele și

ieșeau puțin afară, doar așa ca să respire o gură de aer de la munte. Am coborât undeva într-o gară, cred că Daneș, de unde am traversat satul, cu mare prudență și atenționări repetate să nu lovim stâlpii cu țeava tunului. Apoi pe câmp, am rotit teava la 180 de grade și așa în coloană, pe direcția ale cărei coordonate le-am primit. După câteva ore am primit prin stație comanda: Pauză de voie zece minute. Pentru necesități fiziologice. Am coborât tot echipajul, amortiți, cu picioarele aproape oloage. Dar, cu nebagarea de seamă, ne-am trezit lângă noi cu doi militari în combinezoane kaki, somându-ne și eram prizonieri. Ne-au lăsat să urinăm...Dar, în momentul următor Lt. Man, bun karatist,

printr-o mișcare abilă l-a imobilizat pe unul, în timp ce încărcătoru luga a apărut de după tank somând cu arma. Am reușit să-l punem la pământ pe al doilea și le-am luat armele...

Ia plecați, în P—da Mamii voastre de soldățoi!...le-a zis Lt. Man! Era să o sfeclim, pentru că ne-ar fi depunctat în cadrul exercitiului de luptă dacă am fi fost predați ca prizonieri, scoși din luptă! Am urcat fuga la posturi, mai repede decât am fi făcut-o la comandă și am pornit spre locul de întâlnire, având în vedere faptul că urma să traversăm un râu, și implicit o localitate. Ne apropiam de Cincu, în aparatul de ochire observam în depărtare munții Făgăraș. Și, nu peste mult timp, am auzit în căști comanda: Pentru luptă, desfășurați! Au început emoțiile, Compania s-a desfășurat pe plutoane în prima sută de metrii, urmând ca și noi plutonul doi să urmăm direcția indicată de Comandantul tancului nostru, care cu siguranță avea harta în față. Din păcate, nu-i mai puteam vedea pe colegii din dreapta, echipajul tancului unu , mi-i doream aproape și mă bazam pe ajutor și cooperare la atac. În stație era liniște, doar un bâzâit ușor, un fond apăsător care făcea ca timpul să se scurgă foarte încet. La un moment dat l-am zărit pe cel din stânga, cred că era Tancul trei al Plutonului I, compania I, Batalionul .

În față, mi se deschidea o pășune, ceva ca o fâneață, presărată pe ici-colo cu copaci și arboret. Mecanicul conductor conducea prudent, înaintând în așa fel ca tot timpul să fie mascat de profilul unul copac. I-am zis încărcătorului să fie pregătit să încarce foarte repede a doua lovitură. Așteptam cu sufletul la gură ordinul de tragere. Observ în față, în spatele unui grup de arboret ceva ce aduce cu profilul unei tevi de tun.

-Atenție, obiectiv inamic distanța loviturii directe, Tun antitanc 80, exploziv, de voie , foc!

Deja eram cu înălțătorul pe el, am profitat de un balans favorabil creat de Silvester din levierul stânga...și am tras.

Am fost tanchist pe T-55

Foarte bine mă Roibane...ești mare! - îmi spune Comandantul...
Din Foișor am primit felicitări, ai deschis primul focul și lovitura
a fost bine plată. Suntem buni...în gară fac cinstel!

Moto:
*Mă Iovule, mie două cântece
place la gornistu: când cântă
mâncare și când cântă
stingerea!*
Șomu Gabor Gabor

Capitolul V
Am fost tanchist la U.M. Hotvon

- 5.1. La popotă, ajutor de bucătar. Am
dansat, cu o fată de colonel***
- 5.2. Corespondent la presa ostășească***
- 5.3. Păcurar cu liceu la bază și permisie
cu bilete de voie***
- 5.4. La bere în cartierul tigănesc, Hotvon.
Aventuri cu „hapy and”!***

5.1 Ajutor de bucătar ocazional, la Popota ofiterilor. Am dansat o fată de Colonel

Iată că, mă trezesc nominalizat, alături de Tamași la echipa de întreținere și administrativ gospodărie. Și prin extensie, aveam misiunea de a pregăti mici, cotlet și ceafă, la petrecerea de sfârșit de an a militarilor din Regimentul de tancuri (ofițeri, subofițeri, maistri militari).

Ne-am echipat cu ținute noi de la „Ștoc”! Pantaloni la dungă și veston pe talie și ne-am prezentat la Popotă. Acolo, ne-a întâmpinat o doamnă, trecută de 40 de ani, care ne aștepta îngrijorată... Se apropia evenimentul și era în criză de timp. Dar, am aprins repede focul sub supravegherea ei și am început să prăjim micii. Totul mergea ca la carte, pe mese era așezat totul, doar tăvile cu mici și mai târziu grătarele le-am dus pe mese.

Dar, mai înainte am dus la mese sticlele cu țuică, vin și apă minerală. Tanti, că așa i-am zis doamnei, era mulțumită, ne tot lăuda ce băieți vrednici suntem, Petrecerea era în toi, a început muzica, dansul și era o atmosferă sublimă. Tanti ne-a adus o sticlă aproape jumătate cu vin, pe care l-am savurat cu Lajos, după cei vreo patru-cinci mici mâncați așa pe sărite. Mă uitam prin sală la cadrele militare, Ofițeri, subofițeri și maistri militari, de data asta într-o cu totul altă postură, cu soțiile sau prietenele la dans. Era și

colonelul Ilea, („Turbatul”, prietenul din poligon de la trageri!) comandantul batalionului cu soția și fata, o elevă în ultimii ani de liceu sau poate chiar studentă. O urmăream cu atenție, a și dansat cu câțiva ofițeri tineri, antrenată în ritmul muzicii.

Dar, la un moment dat muzica se pornește cu un vals vienez, ceva ce numai la Intrunirile de la Internat la Luduș am mai întâlnit. Ofițerii, nici chiar cei mai tineri, nu se înghesuiau să intre pe ringul de dans dintre mese. Mă uit spre fata colonelului și îmi pare că se unduia în ritmul muzicii. Domnul Colonel cu soția erau ieșiți, probabil la toaletă...și ceva ca un resort mă împinge de la spate și mă duc spre fată invitând-o cu o reverență discretă la dans.

Ce a urmat a fost un adevărat spectacol, fata era pricepută la vals, așa că după câteva mișcări de probă, am început să ne rotim în jurul ringului dintre mese. Ne-au urmat exemplul și alte perechi mai tinere, în final fiind aplauzași la scenă deschisă.

Am condus-o pe fată la locul ei la masă, i-am sărutat galant mâna și am mulțumit părinților. Dar nu s-a terminat totul așa cum credeam... A venit la noi un ofițer, am înțeles șeful Popotei cu ordinul Colonelului să părăsesc imediat clădirea. Nu a fost deloc încântat că un soldat a dansat cu fata lui. Ce să mai zic?! În fuga cea mai mare am părăsit clădirea Popotei, cu frică să nu mă trezesc cumva și la „bulău”... adică la arest! (habar nu aveam eu atunci cum stau lucrurile în societate, cum se stratifică lumea și cum se categorisesc! Credeam că toți judecă așa ca mine și așează indivizii după o scară a valorilor!)

5.2 Corespondent la presa ostășească

Încă din primele luni de militărie, luând contact cu ziarele și revistele ostășești (zilnic aveam cititul presei!), am început să trimit la redacții articole. Eram un fel de reporter al Unității Militare din Baia Mare, (reportaje de la instrucție, militari evidențiați în activitatea de instruire și cu diferite ocazii). Tot cam a doua lună apărea publicat câte ceva, și prin mandat poștal primeam 45-60 de lei...Super! Dar, s-a sesizat Lt. maj. Marcu, Comandantul Companiei și s-a lăudat cu mine, dându-mă exemplu în fata Companiei la raport.

De fapt, cu ocazia asta m-a luat un fel de „ordonanță” personală. Pregăteam caietul cu schițe și planuri de instrucție pentru a doua zi, întrețineam Biroul bec, ștergeam praful. De fapt, era și biroul meu de la ora 16 până pe la 19 cred, când era ora mesei de seară. Aveam și un aparat radio, citeam cărți și mă pregăteam la Mate și Fizică, să mențin „condiția fizică ” pentru admitere! În anul următor Lt. maj. Marcu mi-a propus să merg la examen la Pitești la inginerie, sectorul tehnic, specialitatea Tancuri. Înainte de examen am primit două luni timp de învățat (în loc de instrucție, după masa de dimineață și până la prânz. Era liniște, studiam în sala de lectură a bibliotecii. Din Unitatea militară am fost cinci colegi! Numai că, atunci, acolo, „șlagărul” era APV (armată pe viață) Cine era nebun, ziceam noi, să rămână în armată, de-abia așteptam să ne liberăm. Am fost la Pitești...și după examenul scris, am intrat trei...Dar, eu și un camarad

moldovean, dacă-mi amintesc bine din Rădăuți, eram disperată...Nu vroiam să devenim ofițeri în armată (mare prostie). Dar, la examenul oral am spus niște greșeli și gogomăanii și am scăpat, am ajuns sub linie. Unul dintre noi a intrat, era absolvent de liceu silvic la Gurghiu... Dar, mai apoi m-am gândit ce prostie mare am făcut...Nu eram Ofițer la trupă, eram Inginer militar, respectat de tot ce mișca prin curtea unității. N-am întors la unitate și Comandantul l-a felicitat pe viitorul inginer de tancuri, prezicându-i că, chiar aici va primi repartitie la absolvire. Pe noi ne-a beștelit, dar, mi-a zis să învățăm în continuare că nu se poate să nu reușim în anul viitor. Era la curent că am fost pe aproape la un pas de reușită!

A mai fost un ziar, cred că „Glasul Armatei” la care mai scriam. Și o revistă, asemănătoare cu Vatra, același format de ziar, un ziar mare „Apărarea Patriei” care țin minte că plătea mai bine.

Câteva luni, m-am suprapus cu Victor Tomuleț, el era cu un ciclu înaintea mea, se ocupa de caricatură și poezie. Am câteva amintiri redacționale la Gazeta de perete a Unității...și cu aventuri împreună cu el..am venit acasă cu bilete de voie! Wauuu!

Discutam și comentam ședințele de Cenaclu literar de la Luduș. Dintre titlurile ce le-am amintit, era **Împlinire**, un poem, care, domnului Profesor Popa Iuliu îi plăcea tare mult, și la clasă, în ultimele zece minute le-a prezentat colegilor o scurtă recenzie. Poezia se încadra perfect în linia proletcultistă, în care tineretul, continuatori ai eroilor de neam, duceau drapelul, stindardul tot mai hotărâii și mai stăpâni pe izbânzi! A fost afișată la Panou, sau Gazeta de perete, cum i se spunea, ...și eram mândru de faptul că unele dintre fetele din anturaj se uitau cu alți ochi la mine! Deee! Eram poet! De celelalte nu-mi amintesc, era așa ceva ca și Cosașul lui Horea, sau Poeme din Munții Cugirului!

Dar, ceea ce a fost mai important, a fost faptul că, Victor m-a îndrumat să scriu articole la redacțiile celor trei publicații

militare: „Scutul Patriei”, „Glasul Armatei” și revista „Apărarea Patriei” din București! Mi-au publicat diverse articole, poezie patriotică reportaje legate de activitatea de zi cu zi, Instrucția și Pregătirea de zi cu zi a militarilor din unitate, în special colegii din Companie. Mai primeam la sfârșit de lună, prin mandat poștal pentru fiecare articol 40-60 de lei, care erau bine veniți la bugetul personal al soldatului.

Am avut mereu discuții legate de opțiunea mea de a da examen de admitere la Politehnică, de a renunța la scris. El a fost cel care a venit cu ideea și i- a sugerat plutonierului de Companie cum să plecăm în permisie cu bilete de voie. Soluție sinucigașă care ne ducea direct la Batalionul Disciplinar pentru cel puțin opt luni de zile. Dar, eu ignorant și Victor temerar, am riscat.

Revenind la viitoarea profesie și examenul de admitere la facultate, eu, așa cum am mai spus, am fugit ca dracu de tămâie de tină și cizmele de gumă. Eram ferm convins, că cel puțin la început în primii ani voi primi repartiție undeva la țară și acolo voi sta cel puțin zece ani.. Asta o știam de la Oroiu. Ori, ingineria se profesa doar la oraș, asfalt, halat curat și sticla cu lapte în fiecare dimineață la ușa apartamentului la bloc. A încercat să mă convingă, zicea că am talent, scriu frumos și cu mare ușurință, am ceva înnăscut care mă face să descriu într-un mod deosebit lumea care ne înconjoară. Ne-am despărțit, așa, fiind supărat pe mine.

După armată, m-a vizitat acasă la Oroiu, am mai aflat vești despre Victor de la prietenul comun Ion Roman, colegul de cenaclu Literar de la Luduș.

Mi-a rămas în minte privirea lui visătoare, puțin zeflemistă. Mereu neîmpăcat cu lumea din jur și sistemul. Cu câtă satisfacție și bucurie, afirma că el va urma Facultatea de Ziaristică. Cu gentuța pe umăr, mereu călător cu trenul sau vre-un autobuz prăfuit prin satele Țării.

L-am urmărit o vreme, mai ales după ce a apărut Internetul cu Google. A avut o carieră impresionantă, poate că dacă sănătatea i-ar fi permis, cu siguranță ar fi avut încă multe de spus.

Am fost tanchist pe T-55

Dumnezeu să-l odihnească acolo sus în ceruri, printre cei drepti.
A fost și rămâne un poet și un scriitor care a făcut Ludușul natal,
micul orașel de provincie să apară pe firmament. Ludușul, orașul
tinereții noastre din anii de școală!

5.3 Păcurar la oi, cu liceu la bază și permisie cu bilete de voie

Îmi amintesc o întâmplare foarte șugubeață...eram acasă în sat, la Oroiu, tocmai mă liberasem din armată, în primăvara lui 1976, și încă mai erau câteva luni bune până în luna Iulie când era examen de admitere la facultate. Așa că, mai în glumă, mai în serios, m-am oferit să păstoresc oile vecinilor de la Buna, din coltul de sat în care locuiam, adică să fiu păcurar! Zilnic, cu cizmele de gumă în picioare, în traistă cu cărțile de fizică, matematică și ceva de mâncare, umblam după oi. Și mai și învățam câte ceva pentru examen.

Într-o dimineață, la marginea satului, oprește „cursa” ce venea din satul vecin și care, ducea elevii și sătenii la târg în comună, la Band.

Și șoferul (Tetea Nucu, tatăl unui fost coleg de liceu și internat la Luduș, Genu Peteanu), mă cheamă să urc în autobuz, să-mi zică ceva. Derutat, reușesc cumva să-mi curăț

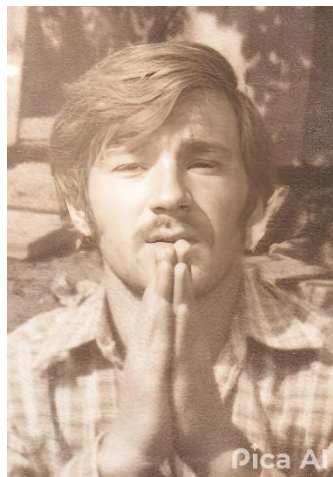

*Foto Nr. 14 El este Victor
și Aurel Tomuleț, prieten
din anii de liceu și camarad
la Unutatea militară din
Baia Mare*

Am fost tanchist pe T-55

cismele de tină și urc pe ușa larg deschisă. „Uitați-vă, oameni buni, ce minune mare, aici în satul ăsta, la Oroiu, și Păcurarii au liceul!” Ce mai, toți au râs pe săturate, iar eu m-am dus în treaba mea, să ajung oile din urmă. Îmi amintesc deseori, cu plăcere de acel episod, deși Tetea Nucu a plecat demult în ceruri, la cele veșnice. Mai dăunăzi, cu ceva ani în urmă, înainte de a se prăpădi, vorbeam la telefon cu colegul meu de Internat, Genu, stabilit de multă vreme la Reghin...și depănam amintiri. I-am amintit și de întâmplarea cu tatăl lui, care era un mare ciufelnic de când îl știam!

Cam tot în perioada aceea, mă vizitează un vechi prieten, coleg de Cenuclu literar la Luduș și camarad de militărie, un an și patru luni, la Baia Mare, Victor Tomuleț.....Habar nu am de unde a venit și cum m-a găsit, dar a ajuns acasă ...și mama i-a arătat că sunt acolo sus pe deal, la pășune cu oile. Era vreme bună, un Soare calduț de primăvară și ședeam pe o buturugă, cu

*Foto Nr.16/1 Pe culmile
disperării...sau cu cerul tot
prăbușit peste mine, căzut
în genunchi!*

o carte de fizică în mână, să verific dacă pe Newton îl mai doare capul, dacă i-o trecut cucuiul de la impactul cu mărul.....sau dacă nu cumva Arhimede s-o înecat, experimentând legea pe care tot încercam să o pricep : „Un ghicaș slobozât într-o zamă, hăghezește de la vale cătră deal, cu o putere care hăghezește hăpt câtă zamă cură din blidul plin ras!” Și numa ce mă trezesc cu Victor Tomuleț lângă mine, tulburat din meditațiile mele. Da bine că n-o venit lupu, că așa de preocupat eram și cu siguranță îmi lua vreo oaie.

-„Ce faci mă Iovule, aici ai ajuns paznic la oi ”?!, mă ia peste picior Victor...

Ce oi face mă Victore...Dacă mi-or plăcut fetile mai mult ca și cartea! Amu trag ponoasele!

Am povestit acolo pe deal, până seara când s-o făcut vremea de mers cu oile spre casă.....Ne-am amuzat copios când ne-am amintit cum am plecat din Cazarmă de la Baia Mare, acasă, cu bilete de voie! Plutonierul de Companie, Dumitraș, mare sugativă, îi plăcea țuca de prune, ne-a trimis acasă cu bilete de voie în oraș. Ne scrisese la fiecare câte trei bilete de voie, și în fiecare zi, dacă cumva ne oprea vreo patrulă, îi prezentam biletul de voie din ziua respectivă. Dar, dacă erau mai pe fază, urgent ne arestau și ne trimeteau cu însoțitor direct la arest în unitate la Baia Mare (cam șapte zile la țămbal, adică arest cu pat dintr-o scândură cu șuruburi!) Da oricum, probabilitatea să ne prindă era mică, pentru că eram în haine civile, păstrate tot la magazie la Plutonierul de Companie, Dumitraș.

Am avut o călătorie cu aventuri, cu mașini și camioane de ocazie...flămânzi și plouați....Cumva am ajuns în Câmpia Turzii și am luat-o spre marginea orașului, pe drum, poate, găsim o ocazie. La un moment, dat vine spre noi o fostă colegă de Liceu, ce mai, ne pupăm, ne îmbrățișăm și ne invită acasă la ea la o cafea, zicea că stă pe aproape. Mai câr, mâr, acceptăm, și ajungem repede la un bloc de garsoniere, urcăm la etajul I, ne facem comozi. (avea un pat simplu, ca la cămine și o măsuță în fata patului) Eram frânți de oboseală, flămânzi și nedormiți. Ne aduce cafeaua și începem să povestim, îi spunem că suntem militari în termen, în armată la Baia Mare, mai depănăm amintiri din timpul liceului, ne aduce și ceva băutură, dacă bine îmi amintesc votcă, era plăcut. La un moment dat se scuza și iese, undeva spre baie sau bucătărie. Și se întoarce dezbrăcată, goală pușcă. „Băieți, am vrut să vă fac o surpriză, știu că sunteți dornici...că cine știe de când nu ați mai văzut păsărică!” Amândoi am rămas perplex, ne uitam holbați la ea și întrebători unul la altul. Era bine făcută, un corp frumos cu

sânii svelți și sfârcuri rozalii, desi un pic cam urâtică la față, dar ne-a băgat în draci. S-a așezat pe pat între noi și a început să ne mângâie. I-am mângâiat sânii și am mușcat-o de sfârcurile rozalii, începusem să mă turez, era fierbinte și simțeam cum trepidează, în timp ce colegul Victor se ocupa cu pipăitul și floțăitul obiectului cu păr creț de la parter. Dar la un moment dat, am realizat ce se întâmplă, am sărit ca ars în picioare, mi-am luat geanta și haina.... Nu-mi mai amintesc cum am ieșit din garsonieră, doar că alergam pe scări spre ieșire.....și la vreo câteva minute Victor m-a ajuns din urmă....Dă-o dracului, zice Victor, poate avea sifilis, bine că ne-am trezit la timp. Lasă că mai găsim noi femei, îl consolez eu. Ufffff ! Pițipoanca asta, aflată cu siguranță într-o situație de tipul „Exces de lipsă”, a crezut că acum cu noi își va face plinul!

Am luat o ocazie și repede am ajuns în Luduș, am trecut pe la el pe acasă, mamă-sa ne-a pregătit ceva de mâncare și am mâncat pe fugă, că eu aveam autobus spre casă. Am ajuns în satul vecin, la Căpuș, era spre seară și mai aveam de trecut un deal. Pe la mijlocul coastei era o stână, m-am trezit cu haita de câini în jurul meu .Nu-mi era frică de câini, eram obișnuit de copil cu ei, dar nu mi-a fost tot una până am reușit să mă îndepărtez de stână și să trec dealul spre satul meu, Oroiu. Am ajuns acasă, era seară bine, câinele mă lătra de mama focului, că era slobod din legătură, dar când am ajuns la porțiță a început să se gudure și să sară pe mine de bucuros că mă vede. Ai mei erau chiar la cină, așa că m-am spălat repede în lighean pe mâini și m-am așezat la masă, că eram flămând ca un lup.

Noaptea, am dormit buștean, m-am trezit dimineața pe la ora 10!

La întoarcere, bineînțeles, trebuia să-i aducem câte o cupă de țuică de prune Plutonierului de Companie. Îmi amintesc că tata vorbise cu președintele de CAP să-mi dea ceva mai select, din protocolul stafului. M-am dus acasă la magazinier, Tetea Lie Ogreaan, cu bilețelul de la Președinte, și amândoi am intrat în pivniță de unde a tras cu furtunul dintr-un butoi o sticlă de o cupă, astupată cu cocean... A trebuit să mai zăbovim un pic acolo în

pivniță, că zicea Tetea Lie, magazionerul, nu în fiecare zi are ocazia să umble la butoiul cu beaură selectă, specială, pentru ștabi!

Nu-mi amintesc, prin ce împrejurări (Telefon de la Sediul CAP sau am premeditat și ne-am înțeles prin scrisori ?) m-am întâlnit cu Dorina în Târgu Mureș a treia zi, când mă întorceam deja spre Baia Mare. Dorina era în vacanță și a venit de acasă de la Sângiorz, la Târgu Mureș să ne întâlnim. Am fost la un film, la cofetărie, și ne-am plimbat câteva ore pe străzi și prin Parcul central. (Piața Trandafirilor) De fiecare dată, când întâmplător treceam pe lângă un ofițer, tresăream și de-abia mă stăpâneam să nu salut cu mâna la tâmplă, așa cum era regulamentar și îmi intrase în sânge. Desi eram în haine civile!

Ne-am despărțit în Gară, fericiți că ne-am văzut, dar triști că ne despărțeam, iară. Mă gândesc la ziua aceea, la fiecare tren care venea și pleca ne sărutam și ne îmbrățișam. Acolo în gară era firesc să se întâmple așa ceva. Numai că, a venit și trenul meu și a fost ultima îmbrățișare și ultimul sărut. Și mâna fluturând de la fereastra vagonului, în timp ce trenul se îndepărta și Gara rămânea tot mai în urmă....

Pe parcurs au mai trecut prin vagoane (am schimbat trei trenuri până la Baia Mare!) patrile de militari..și mi se făcea inima cât un purice, dar totul a decurs cu bine .

Am coborât în Gară la Baia Mare și am luat-o pe linia ferată ce ducea în unitate. La Postul de control i-am dat colegului de santinelă să tragă o dușcă de țuică și am ajuns în dormitor. Toți au sărit din pat și au tăbărât pe mine la sticla cu țuică și plasa cu mâncare...slănină, un borcan cu carne și untură și un pui fript. De-abia am reușit să ascund și să pitulez în valiză sticla pregătită pentru Plutonierul de Companie. După câteva ture, din mână în mână sticla era goală și nu după multă vreme, când s-au îndepărtat de la masă, borcanul era gol, doar ceva untură mai era pe fund, iar mâncarea dispăruse parcă intrase în pământ. Le-am spus să le fie de bine, că așa se întâmpla de fiecare dată când careva dintre noi

Am fost tanchist pe T-55

se întorcea de acasă din permisie. S-au băgat în pat la culcuș fiecare, cu burta plină. Dimineața a venit și Plutonierul de Companie la Magazia de alături și i-am dus sticla...a scos dopul și a tras o dușcă....„Bună...zice, de mama ei ...să trăiască cine o făcut-o !” Si cu asta s-a încheiat aventura „Permisia” cu Bilete de voie. Acum realizez ce prostie mare am făcut. Riscam o acuzare de dezertare și câteva luni de Batalion disciplinar. Doamne ferește!

Dar, să ne întoarcem pe Coastă, unde eram cu oile și mergeam spre acasă, că se înserase.

Pe drum, cu Victor am mai povestit de una, de alta, ce gânduri are, vroia să dea examen de admitere la Ziaristică. Mama ne pregătise de mâncare carne și cârnaț de la borcan, peste care bătuse

Foto Nr. 15 Eu, militar în termen, soldat la Regimentul de tancuri din Baia Mare

câteva ouă, castraveți murați și când ne-am văzut sătui, am mai băut și o cupă de vin, din struguri roșii de grădină. Spre seară, am ieșit în sat, pe uliță de la un cap la altul al satului. Apoi ne-am oprit la Boldă, să mai bem ceva, că acolo laolaltă cu mai mulți, parcă-i mai bună beutura. Nu mai țin minte dacă am beut Țuică bătrână sau Jliboviță. Da am stat la povești până seara târziu, a insistat să cântăm pe uliță neapărat, că așa e tradiția, ca în drum spre casă ne lătrau câinii pe la porți, slobozâți din legătură. A doua zi de dimineață a plecat, l-am condus până în vârful dealului spre Căpuș,

că mergea la Luduș cu autobuzul (cu cursa) din satul vecin de peste deal. De atunci nu l-am mai întâlnit...am citit despre el că a ajuns caricaturist mare și poet renumit. Lui îi aparțin versurile melodiei ce o cânta formația Roșu și Negru, îndrăgitul interpret de muzică ușoară, Liviu Tudan_Pseudofabula, Într-o nu știu care

vară” Din păcate, tot așa am aflat că a murit de tânăr, prin București. Fie-i țărâna ușoară !

Dar, să revenim la începuturi. Eram în a treia lună petrecută la Baia Mare, prin luna decembrie, sfârșit de an. Un an dezastruos, din punct de vedere al bilanțului, luând ca reper examenul de admitere la facultatea din Timișoara. De fapt, e concluzia după aproape opt ani de muncă asiduă, având ca țintă un singur scop: Ingineria! Chiar dacă afară era frig și zilele tot mai scurte, ne-am revenit după perioada de instrucție, cele 45 de zile când în procesul de instruire se regăsește zilnic instrucția de front, ținută în repaus și în poziție de luptă a soldatului, și fixarea în conștiință a devisei : „Servesc Patria!” S-a nimerit o toamnă ploioasă și rece. După ce am fost tunși chilug, am mai avut ghinionul ca la primul contact cu incinta tancului, arma cu care aveam să coabitez până la liberare și cu care voi avea sentimentul că mă contopesc la un moment dat.

Din cauza zgometului infernal, aveam senzația de greață și vomă. Nu am știut nici cum să ne protejăm capul cu cască de protecție și mai mult, în timpul marșului în poligon, mi-a căzut căciula, pe care greu am recuperat-o de pe placă rotativă. Un lucru era sigur, căciula mea s-a îmbibat cu motorină, așa ce de-abia spre sfârșit se mai apropiiau insectele de capul meu! (Cască de tanchist, Șlemafon cu laringofoane utile pentru traficul radio – legătura internă între membri echipajului) Pielea de pe obraz și de pe urechi, din cauza ploii și a vântului rece era jupuită.

Acum, după ce am depus jurământul, a început să crească părul, și parcă era mai plăcut. Eram programați aproape în fiecare săptămână în serviciul de gardă, ceea ce era o fericire, 24 de ore, scăpând de instrucția căprărească cu caporalii și sergenții. Așa, într-una din zile eram de rând în schimbul II la Drapel, în pavilionul Central. La un moment dat trece pe lângă mine un fruntaș, mă străduiesc să execut cât mai regulamentar salutul, având în dotare pistolul mitralieră AKM-ul, cu pat metalic, rabatabil, specific tanchiștilor, cu percuție metalică perfectă

Am fost tanchist pe T-55

Când se întoarce spre mine, îmi dau seama că e Victor Tomuleț.

-Ce faci Iovule?" De când ești aici în unitate? A stat cu mine aproape două ore din ce mai aveam până la ieșirea din post. Eu în poziție de drept, Victor, șezând pe treptele îmbrăcate cu catifea roșie. Am realizat că era militar în termen în ciclul doi, deci cu opt luni înaintea mea. A rămas același boem, același libertin și neconformist...Cu șireturile vraiste, gulerul vestonului la care nu avea copca încheiată, Degeaba a insistat să mă așez alături de el, pentru mine deviza „Servesc patria” era deja ceva sfânt. Din acel moment, viața mea de militar în UM 01300, a luat o cu totul altă turnură. Ne întâlneam în pauze la Sala de documentare și discutam despre poezie și caricatură, domeniu în care Traian mi se părea că este un talent.

Foto Nr. 16 Soldatul V.Tomuleț, cu copca vestonului încheiată, situație foarte rar

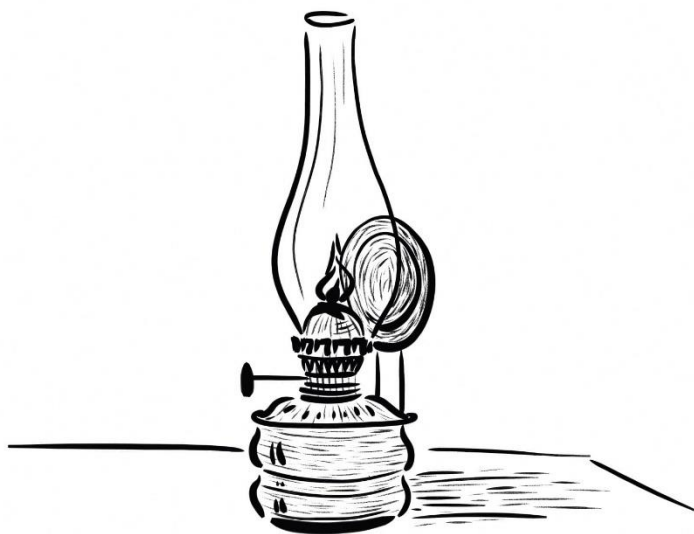
M-a prezentat ofițerului responsabil cu propaganda și gazeta de perete și am fost cooptat în colectivul redacțional.

Între timp a vorbit și cu comandantul meu de companie, Lt. maj. Marcu. După o testare sumară și un interviu, mai bine zis un chestionar, am fost desemnat, ca zilnic, după încheierea zilei de muncă, după ora 15.30, când se termina programul de lucru al militarilor de carieră, să fac curățenie și să deretic în biroul Comandantului de companie, birou care era amplasat lângă dormitorul nostru și magazia de companie.

În câteva zile la rând, m-a învățat cum să întocmesc planul de lucru pentru Instrucția de a doua zi, operațiune pe care, datorită talentului de a

desena tehnic și de a schița, am realizat-o mult mai estetic și tehnic! Asta l-a impresionat și a fost tare mulțumit.

De multe ori, Traian venea la mine și discutam de-ale noastre. Am fost și eu la el, era un fel de ordonanță a Ofițerului responsabil cu propaganda și educația culturală pe unitate. În câteva situații am pregătit „spiciuri” pentru ofițerii comandanți.

5.4 La bere în cartierul țigănesc Hotvon.

Aventuri cu „Hapy and!”

Era o zi de duminică frumoasă de primăvară, soarele călduț încerca să topească ultimele petice de zăpadă din curtea cazărmii și parcă în ținuta de iarnă (fără manta) ne venea să zburdăm. Și, deși eram consemnați, deci nu primisem bilet de voie, ne sfârâiau călcâiele, nouă celor de la Plutonul doi, cu buzele crăpate după o halbă de bere! Și, pe la ora trei, profitând că din compania noastră era garda, am sărit gardul ușurel, asistați de soldatul de la postul doi. Cu puțină grijă, am traversat șoseaua, și pe ocolite am ajuns în Cartierul „Hotvon”, Cartierul țigănesc din proximitatea Unității militare. Acolo, în centru, aproape de locuința, de Palatul Șefului, a lui Bulibașa era o berărie, la care ne mai stâmpăram setea din când în când. Eram împreună cu Tamaș Ludovic, absolvent de liceu din Reghin, Șomu Gabor, țigan căldărar, meseriaș în acoperit biserici. Totdeauna, la ieșiri de felul ăsta, el făcea cinste, fiind cel mai bogat dintre noi. Acolo, în armată, primea bani, mii de lei, pe poștă, în contul lucrărilor executate înainte de armată.

Nu pot să uit, eram student la Iași, și la o întoarcere, în vacanță, căutam la autoservirea din apropierea Gării, până la ora care aveam autobusul (Cursa) spre casă, să cumpăr ceva de mâncare de bănuții rămași de la biletul de tren, la „împinge tava”! La

intrare, aud că cineva mă strigă, întorc capul...și văd un țigan cu plete, haine specifice...și venind spre mine. L-am recunoscut pe Șomu...Șomu Gabor, vecinul meu de pat din cătănie de la Baia Mare.. Ne-am îmbrățișat, ca doi vechi camarazi și timpul până la plecarea cursei spre casă a trecut ca vântul. Bineînțeles, Șomu a făcut cinste cu mâncare și beutură...Dar, să revenim la Berărie. Mai era cu noi Mecanicul- conductor, Vasiliică Preda, un tractorist din Oltenia, veșnic cu ciorapii nespălați, ciorapi care se lipeau, aruncați de perete, spre deliciul colegilor. Nu lipseau niciodată de la aceste escapade Mathe, conțăranul meu din comuna Band, Șestac Aurel, miner din Moldova de pe lângă Vama Veche, Ludovic Tamași, prietenul meu. Ne-am așezat într-un colt la o masă și Șomu Gabor ne-a adus halbele, pe care le-am ras în fuga cea mai mare. Eram ca niște butoaie cu doagele uscate, gata să ne dezmembrăm! De obicei, se mai lăsa cu bătaie, militarii cu țigani, dar, Șomu era oarecum o garanție în plus, o siguranță. Au trecut vreo patru-cinci halbe, între timp Șomu a adus și o farfurie plină cu mici, pâine și muștar, care au căzut foarte bine la burta soldatului.

Vremea trecuse, așa că am „propus” retragerea, cu comentarii și vociferări dinspre Preda și Mathe. Dar hotărâtor a fost Șestac, minerul, așa că am luat-o pe „lângă- drum, pe lângă-gard” spre unitatea militară. (Mai mult pe lângă drum, că gardul era inexistent în cartierul țigănesc „Hotvon” din Baia Mare!) Cei doi, cu vociferatul, au început să cânte, intrând în discuții cu locatarii tuciiurii, la un moment dat, când mai aveam câteva sute de metri până la gard, ne-am trezit în mijlocul unui adevărat război. Împreună cu Lajos, am avut prezenta de spirit, și am organizat urgent retragerea, dar, cei doi, care deja se deplasau mai greu au încasat din plin lovituri cu lați de la acareturile gospodăriilor țigănești cu care s-au înarmat combatanții.

Am reușit cumva să trecem șoseaua, eram salvați, pentru că țigarii nu aveau curajul să se apropie de Unitatea militară, i-am trecut peste gard pe Preda și Mathe și prin spate, ne-am strecurat, cu acoperire, în dormitor. Dar, am avut surpriza să constatăm că Preda și Mathe, efectiv aveau așchii, în piele, urme de la loviturile primite cu lații!

După cină, Preda și Mathe, împreună cu încă doi caporali din Ciclul doi puneau la cale o escapadă în Tancodrom. Dracu nu culcă-te, li se făcuse de coteț (bag seamă, acolo la bufet, pe furiș, în timp ce noi beam bere, cred că ei au mai tras și câteva țării!)

Selena era un fel de femeie de consum pentru regimentul de tancuri. Își stabilea vremelnicele Cartierul general în baraca soldatului de pază a tancodromului de pe dealul Groși, și, duminica era festival. Ne întorceam în coloană, mai puțin organizată din oraș după ultima halbă băută pe fugă, în pas-alergător, că ora întoarcerii, trecută pe biletul de voie era depășită.

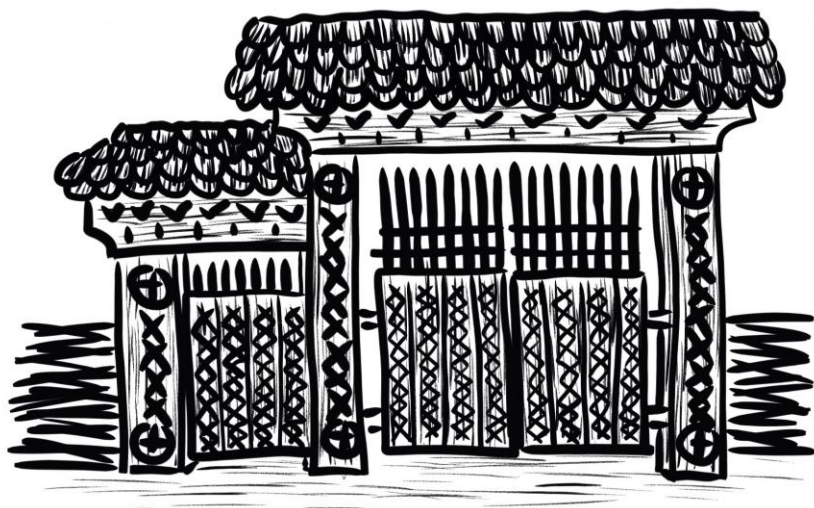
Dacă erau cumva de serviciu de la Compania noastră, îndrăzneam pe la poartă la postul de control, dar cel mai sigur era peste gard, în zona punctului de colectare a gunoaielor. Ne buricam unul pe altul, peste gard, ca pe niște saci cu cartofi. Aterizați în curtea Unității, ne aranjam din fugă ținuta și alergam pe platou la apelul de seară. Se mai întâmpla să trebuiască să-l ținem pe câte unul doi de brațe pentru a sta în picioare atunci când la apelul de seară se verifica prezenta. De la apelul de seară ne deplasam încolonați la cantină, în vreme ce camaradul amețit era dus de urgentă la dormitor.

Trebuie să menționez că persoanele despre care povestim erau militari în termen, ciclul doi. Că ciclul unu era la Programul de seară. Echipări și dezechipări fără număr. Veniți de la masă, ciclul doi nu se liniștesc, „dracu nu doarme”, și hai peste gard, cu cele câteva beri pe fugă băute, făcându-și efectul acum, pas alergător spre tancodrom. Am trecut și eu pe acolo și vă pot povesti orgia la

care am asistat. Într-una din seri, SSC (Sergentul de Serviciu pe companie) a observat că lipsesc doi „Cicliști” (militari de Ciclul doi) și după ora 21 ne-a trasat sarcină să-i recuperăm de urgentă. În fuga cea mai mare ne deplasăm în Tancodrom și îi aducem acasă, transmițându-le ordinul SSC-ului. Selena era în baracă, rugându-se cu glasul moale să fie lăsată să urineze. Câțiva soldați peste ea în pat și unul mai spiritual, de afară, cu o recomandare pertinentă:

- Mai goliți-o de sp--mă mă fu----ilor!

Dar, a doua zi, de dimineață, pe scări, așteptând la cabinetul medical erau și cei doi colegi. Unul plângea, povestind că săptămâna viitoare pleacă în concediu și se întâlnește cu prietena... Ce va face?!

Moto:
Eram tineri și frumoși,
A fost ca-ntr-o poveste.
Eram frumoși și eram tineri,
Era și nu mai este!

Capitolul VI

A fost frumos. Frumos, pentru că eram tineri

- 6.1. *Fata Morgana. Întâlnire surpriză la Gară***
- 6.2. *Mariana, Fata cu ochi ca mura, sau iubirea dintr-un an de liceu***
- 6.3. *Foi de drum pentru Iași. Unica, singura care a putut da vieții mele sens***

6.1 Fata Morgana. Întâlnire surpriză la Gară

Cu Dorina aveam un sistem de comunicare perfect. Scriam o scrisoare duminică seara, trei zile făcea pe poștă până la Iași și în alte trei zile primeam răspunsul. Au fost peste 50 de scrisori. Din păcate le-am ars pe toate, într-un moment de rătăcire. De data asta mi-a scris, mă anunța că va trece pe la mine. Avea o colegă de undeva dintr-un sat de lângă Baia Mare, cu care a venit împreună, că aveau vacanță. Dar, eu eram plecat deja de joi în aplicație la Cincu. Aplicația a fost ceva de milioane, am zburdat pur și simplu, aveam în noi o pregătire fizică și o instrucție de nota 10*. Au fost mândri și mulțumiți de noi ofițerii și subofițerii din cadrul Companiei noastre. Și am fost și noi mândri de noi. Au meritat sutele de ore de antrenamente din poligon și tancodrom. La întoarcere, eram sleiți de puteri, obosiți și flămânzi. Afară era un soare cald și blând, turela tancului era încinsă, de la motor și am avut ocazia să vedem fenomenul „Fata morgana” la distanță, în jurul tancurilor din fata

Foto Nr. 17 Gata de luptă, înainte de aplicația de la Cincu. Vrem să dovedim că suntem foarte buni!

Am fost tanchist pe T-55

noastră. La întoarcerea în unitate, ofițerul de serviciu mi-a comunicat că am fost căutat de două fete în jurul orei 16, și mi-au lăsat un bilet.. Inima parcă vroia să sară afară din piept! Era Dorina, a fost la poartă cu prietena ei din Baia Mare , Rely. Se întorcea spre casă cu trenul de 19.45. Era ora 18.30, l-am mai prins pe Lt Man la cancelarie. Dar era bulversat, avuseră ceva discuții cu Cdt de Companie, care nici nu a mai venit în unitate fiind „oboist”. Dar Lt Man s-a oferit să-mi dea cheia de la apartament până la ora 20.00. Dar, i-am spus că nu e cazul, dacă mai ajung până la tren e foarte bine. Mi-a scris repede Biletul de voie și în fugă am sărit gardul pe la postul din poligonul mic, direct spre gară.

Am ajuns în gară și mare a fost bucuria, când am văzut că Acceleratul de Timișoara e încă în gară. Am urcat în tren, luând la rând compartimentele. Undeva, pe la mijlocul trenului am găsit-o pe Dorina. A fost o întâlnire surpriză. O bucurie a revederii după multă vreme. Nu mai era mult timp până la plecarea trenului, dar, a fost totul ca într-un vis.

Fata Morgana

*Stam într-o zi la fereastră, strada departe vuia
Stam obosit dus pe gânduri și nici nu știu ce gândeam
Parcă era frig afară, norii pe cer alergau
Nu știu era zi cu soare sau norii ploaie cerneau.*

Refren:

*Pe drum trecea o fetiță,
Cine era habar n-am.
Dar, știu c-avea o bentită
De-un roșu ca de mărgean.*

Și-atunc,i în clipa aceea, totul mi s-a luminat

*Și te-am văzut doar pe tine, tu cum erai altădat.
Strada tăcuse deodată, timpul statea-ncremenit,
Când te-ndreptai tu spre mine, nu știu cum ai răsărit.*

*Clipele de altădată, deodată au revenit
Și amintirile toate, deodată s-au regăsit.
De-atunci eu stau la fereastră, bentita roșie-o aștept.
Ea vine-odată cu fata, ce-aduce soarele-n piept.*

Ne-am iubit, ca-n prima seară și, beat de sărutul ei, mă trezeam din visare, jucându-mă cu părul ei, așa ca-n ultimul an de Liceu. Aș fi vrut să-i pot spune, că o iubesc și că mi-e dragă, dar totul părea o alergătură, mecanicul locomotivei începuse să anunte plecarea trenului...

Mi-ar plăcea să cred că Dorina, m-a iubit atunci, așa ca pe un soldat bătrân, cu miros de praf de pușcă și tun în nări și în suflet. Cu gândul doar la liberare. Că m-a iubit precum iubește marea, o rază de Soare, ce săgetează orizontul la asfințit, dusă cu gândul departe, la depărtarea care ne desparte de atâta vreme.

Printre sărutări, îi șopteam că o să-mi fie dor de ea. Dar, va trece timpul cât a mai rămas și, vom fi iarăși împreună... mă voi întoarce în trecut, călător prin vis. Să o îmbrățișez, bolnav de dorul ei, așa ca pe vremea „frumoaselor duminici”, acolo sus pe deal. ne-om întâlni, tot așa ca în trecut, vom cutreiera, amândoi de mână, spre orizonturi, acolo în spatiul efemer, să regăsim fiorul și vraja primului sărut!

6.2 Monica, „Fata cu ochi ca mura”, sau iubirea dintr-un an de liceu

Parcă mă urmărea, acolo în zona Aeroportului din Tăuți-Măgherauș, de câte ori eram acolo de gardă! Era lângă mine deja pe banchetă, în camionul care la ora 12 ne ducea la Aeroport. O simțeam, îi simțeam îmbrățișarea așa ca acolo pe deal la Luduș! Acolo, singur, doar cu mine și amintirile mele, în post, îmi aminteam de „Fata cu ochii ca mura”, Monica, pe care am plimbat-o în anul III de Liceu, un an de zile.

Am „agățat-o” „întâmplător”, eram de serviciu la debarasare în sala de mese la Cantina Internatului și ea, care era elevă la Liceul nr. 2, la practică la muncile Agricole de toamna, a venit mai târziu la masa de amiază. Pentru mine era ceva nou, pentru că, deși era în anul II de liceu, doar acum venise în internat, în anul I, a stat în gazdă sau a făcut naveta. I-am propus o întâlnire și o plimbare, și așa a început totul! Eram îndrăgostiți și totul era o frumoasă poveste de dragoste. Doi copii sinceri și dezinvolți în relația cu meandrele iubirii.

Foto Nr. 18 Mariana, iubirea dintr-un an de liceu. Un an și o vacanță.

Am fost tanchist pe T-55

Practic, eram nedespărțiți, în pauzele de la meditație, seara la programul de televizor sau la plimbare prin curte, pe sub teii înfloriti. Dar, cel mai frumos era duminica, frumoasele duminici, când porneam la plimbare sus pe deal, lângă Cabana Salcâmul. Acolo, unde ni se părea că toată pajiștea plină cu flori e doar a noastră. Ne întindeam pe iarbă, cu

*Foto Nr. 19 Fata cu ochiii
ca mura...*

fata spre cer și visam cu ochii deschiși. Îmi imaginam că, eu sedeam pe un fotoliu în casa noastră și în fata mea o vedeam trebăluind la bucătărie pe ea, nevasta mea. Mă ridicam și o îmbrățișam, sărutând-o tandru după ureche, pe gât! Mă preocupam serios și de ea, să învețe, să evite corigentele, o mai ajutam la fizică și chimie (din păcate nu-i prea plăcea cartea, dar în schimb era o dulceată la pupăcit și îmbrățișări) Visam să devin inginer, iar ea să fie profesoară, îmi imaginam primul copil un „tigăncuș” brunet ca mamă-sa, alergând la joacă prin parc. A fost de câteva ori și tatăl

ei la internat, desi nu l-am retinut bine, poate eram și eu tracasat și emotionat, ca să nu zic speriat (știam că nu are mama de la o vârstă foarte fragedă) și m-a rugat să o tin din scurt, să învețe. Să o verific și să o ascult, ceea ce am și făcut de multe ori și am scăpat-o de corigente (desi mârâia și protesta în front, iar eu o amenintam că nu o mai sărut!). Plimbările și pupăcelile îmi luau ceva timp și am cam neglijat învățătura.

Dar, să revenim la Luduș! Nu mă prea puteam lăuda cu matematica. Am hotărât să întrerupem relațiile de dragoste și să ne apucăm amândoi de învățat serios și să reluăm iubirea după doi-trei ani. Cu gândul ăsta am fost la ea, dar nu i-am spus nimic, de fapt nu am avut curajul să-i spun.

Pe la ora 13, tatăl ei a plecat la serviciu, așa că am rămas singuri. Ne-am îmbrățișat și sărutat, flămânzi după atâta vreme de când nu ne-am mai văzut. O doream și ne doream să facem dragoste, dar parcă eram paralizat, ametit, fără nici o reacție. Pe de altă parte știam că va fi ultima, până peste doi ani! Și am făcut-o, totul derulându-se ca într-un film, cu încetinitorul! Nici nu mai știu cum a trecut vremea că s-a făcut seară și trebuia să mergem la gară, că venea trenul.

Am alergat până la gară, era cât pe ce să pierd trenul către Luduș. Din Luduș, mi-am luat bicicleta de la mătușa Marie, mi-am luat la revedere, și am pornit la drum, desi se întunecase de-a-binelea și aveau vreo 35 de km de drum de parcurs.

Noroc că drumul era asfaltat, aveam lumină, far cu dinam și cu ea în gând, continuînd să povestesc și să-mi imaginez că o am în brațe, pe rudă la bicicletă, am ajuns repede în satul de peste deal, Căpuș.

De acolo am luat-o pe jos, de fapt pe lângă bicicletă, pe cărarea peste deal, era trecut de miezul nopții, și, pe la coama dealului era o turmă, o stână de oi. M-au simțit câinii și s-au dat la mine, dar nu-mi era frică de câini, și încet, încet m-am depărtat și am trecut dealul către casă. La vale a mers repede, am ajuns acasă și mama mă aștepta îngrijorată. S-a bucurat că m-a văzut

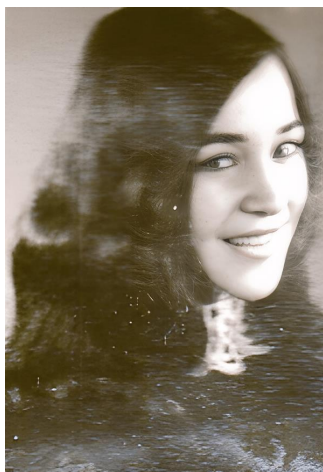

Foto Nr. 20 Fără să bag de samă, am dat-o pe-un pahar de beutură...

teafăr, o îngrijora totdeauna pericolul de a fi bătut de alți băieți, pretendenți la fete!

De fapt a fost o convenție. Ajuns acasă în vacanță de la școală de la Luduș, nu m-am mai bărbierit deloc, vecinii mă luau la bășcălie că vreau să mă fac popă. Și tata și mama insistau să-mi tai barba, dar am conditionat bărbieritul de deplasarea în vizită la iubita mea. Și așa a rămas înțelegerea, desi mamei îi era teamă că băieții de acolo din sat o să mă bată, că asta era obiceiul la vremea aceea.

După întoarcerea acasă, la câteva zile i-am scris o scrisoare, o scrisoare de adio „mascat”! Cred că ar fi putut concura la competitia „Cea mai frumoasă scrisoare de dragoste”. Din păcate nu o mai am. În urmă cu ceva vreme, într-un moment de slăbiciune și deznădejde am ars toată corespondenta, jurnale din școală și liceu și alte notite, pe care le păstrasem în ideea că voi încerca să scriu o poveste autobiografică.

Dar a venit toamna, cu 15 Septembrie începutul școlii, și, mi-am luat inima în dinti și i-am spus ce gândeam. O tineam în brate și simteam cum suspină, în timp ce eu mă înneecam în timp ce încercam cu vorbe! Nu a comentat nimic, doar o notă de tristete și o lacrimă la colțul ochilor negri ca mura.

La despărțire, i-am pus în palmă un bănut de alamă, din cei doi pe care-i aveam moștenire de la Moșu, erau niște bani vechi, un fel de „pitule”! Unul i-am spus că îl păstrez eu, așteptând să treacă timpul, după care puteam relua povestea de dragoste. „Bănutul ăsta – i-am spus -, e ca un buchet de ghiocei agătați după ureche, la tâmple...are în el liniștea zăpezii...e un gând curat, un gând bun, care va fi alături de tine întotdeauna...Să-l păstrezi cu mare grijă și drag. Să mă aștepti...o să aștept și eu, și într-o zi, vom fi iar împreună,,!

În seara aia am scris o poezie, care am crezut atunci că poate oglindi ceea ce era atunci în sufletul meu:

T

Autumnală

Va mai veni o toamnă,
să-ti dezbrace trupul de mine.
Toamna începuturilor,
să-ti dezbrace trupul de amintiri...
O toamnă, zgribulită și rece,
Alungând șirul de păsări călătoare,
spre locuri dintr-un alt orizont.
Anotimpul venirilor tale e-aproape,
Cu degete reci de ploaie,
Îmi bate în ferești.
Tu nu mai veni!
Cu un zâmbet, mi-ai ucide
liniștea din suflet.
Obosit și bătrân, cu suflet răvășit,
eu ce-aș mai iubi?

În săptămânile următoare, o întâmplare hazlie, la spălător, unul dintre colegi, Ghită Beraru, mă întrebă zâmbind, ce să-mi dea să i-o las lui pe Monic, că îi place de ea și vede că eu am părăsit-o...Și răspunsul, tot zâmbind: Un coniac, la Braseria „Carpati”! După câteva săptămâni i-am văzut împreună. (am fost șocat, eram convins că o să mă aștepte, convins că nu va putea trăda dragostea noastră, așa cum așteptau fetele feciorii plecati la armată, să se întoarcă în sat). Nu am

Foto Nr. 21 S-a vrut a fi..., o mica piedică în calea uitării”! Dar, ochii care nu se văd, se uită! Chiar și cei negri ca mura!

avut nici un fel de altă reacție, mi-a căzut greu, am simțit o durere surdă, ca un cutit băgat cu tăișul în inimă. Dar mi-am urmat drumul și eram împăcat, convins că am luat cea mai bună hotărâre și că am făcut ceea ce trebuia. De fapt, de mai multe ori în viață am fost obligat să iau hotărâri tranșante! Simteam atunci nevoia de a mă autopedepsi, trăiam atunci un sentiment de autoflagelare!

Eu am continuat să învăț din răspuțeri, să recuperez lipsurile de la matematică, ajutat și de colega de clasă, Dorina. La un moment dat, la un extemporal am luat nota 10 și profesoara care mă surprinsese jucând șotron și plimbând fete, prin curtea școlii, a exclamat: „Ei, vezi tu măi Roiban, că se poate!”

La terminarea liceului, Monica, Fata cu ochii ca mura, mi-a trimis o Promotie cu mai multe fotografii (nu am aflat niciodată de unde avea adresa mea de la Unitatea militară?!) Eu eram militar în termen la Baia Mare, dar, scrisoarea venea parcă dintr-o altă lume. „Ah, Iovule, îți mai aduci aminte oare, de mine, după atâta vreme?!” I-am scris și eu, i-am multumit pentru Promotie și fotografii. Dar, nu pot să uit, ce i-am scris, ce era atunci în capul meu de tanchist, cu fata, mâinile și sufletul tăbăcite de exercitiile din Tancodrom: “Da, îmi amintesc. Dar acum te-aș răstigni pe turela tancului și mi-aș dezlântui toate pornirile atavice” Dar ce mai conta, eram doar un soldat, departe la marginea țării, care avea la îndemână exact 60 de minute să ajungă cu bolidul de fier la granita cu Rusia....și să fie gata pentru deschiderea focului! Un soldat bătrân, maturizat înainte de vreme, numărând zilnic câte cani de ceai mai are de băut până la liberare, câte zile au mai rămas...adică A.M.R. Și frecventul „Hai LIBI”! (Hai liberare!)

Mai târziu am aflat, după câțiva ani că s-au căsătorit și au format o familie frumoasă. Au două fete, și, și-au construit o casă, acasă, în sat, aproape de tatăl ei.

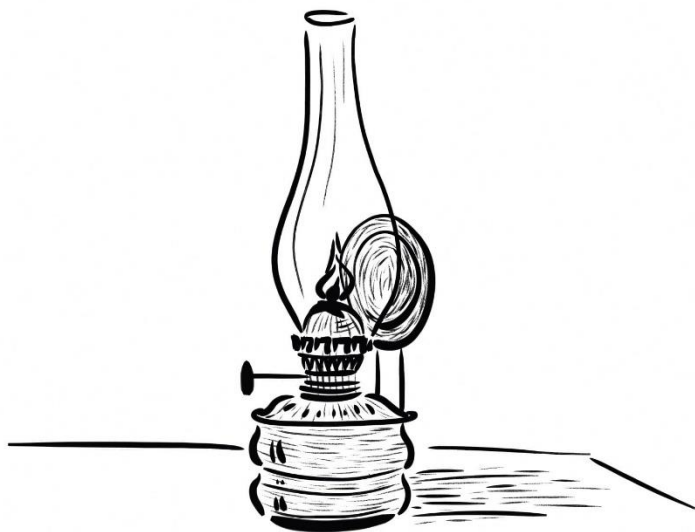
Nu i-am mai văzut de la terminarea Liceului, la niciuna din întâlnirile clasei, nu au participat. Tot în glumă, ziceam, le spuneam colegilor, că Ghită, colegul nostru, nu vine, să nu o mai

văd pe fosta mea iubită, actuala lui sotie. Sau pentru că nu mi-a mai făcut cinste coniacul promis. Și se simtea dator.

Acum, cu rețelele de socializare ne-am regăsit, am apărut în viața ei, după mai bine de 40 de ani, așa ca o himeră, într-o zi, răscolind amintiri. Când mă gândesc că totul s-a petrecut parcă într-o seară, într-un loc ireal, ca dintr-un vis, trecând pe acolo, tinându-ne de mână și furând câte un sărut. Cu mirosul de flori de tei și salcâm din curtea școlii, sau sus pe deal! (și cu profesoara de matematică, certându-mă că plimb fetele și joc șotron cu ele în curtea școlii, în loc să învăț) Colegul și prietenul meu Ghită (Poduț), actualul ei sot, refuză categoric să vorbească cu colegii de clasă și prieteni și implicit cu mine. S-a izolat în cochilia lui și de acolo nu vrea să iasă. Nici când vorbesc la telefon cu ea și el este pe aproape nu vrea să comunice cu mine. Am înțeles că a avut și are grave probleme de sănătate, dar acum la vârsta asta care dintre noi mai e sănătos?!

Le-am propus să ne întâlnim. Am crezut, că după atâta vreme, ne vom putea întâlni totuși patru, la o cafea și o discuție, așa ca între vechi prieteni. Dar, din păcate, am înțeles că nu se poate! Și nu doresc, doamne ferește să încurc lucruri, într-o lume și așa prea încurcată.

Restul, rămân amintiri și de fapt, așa cum spune Ecleziaștul în Biblie „totul e deșertăciune “. Din păcate, „Fata cu ochii ca mura” a plecat de curând din această Lume, după o boală grea și perfidă. Dumnezeu a iubit-o mai mult și a luat-o acolo sus în ceruri, șă o scape de suferință!

Moto:
Ciclul unu spală scara
Ciclul doi salută gara!

6.3. Foi de drum pentru Iași. Unica, singura care a putut da vieții mele sens

A venit și ultima zi, dacă bine-mi amintesc, 10 februarie. Bătrânii ziceau că totdeauna ziua pusă, vine! Cât am numărat zilele care au mai rămas până la liberare, cât am socotit cămile cu ceai, metri de macaroane și bucățile de pesmet. Acum toate contoarele indicau: zero! Am venit la sfârșitul lui octombrie, aveam aceleași haine și pantofii pe care le păstrasem la magazie ascunse pe undeva. Și afară era frig, un ger cumplit. Nu m-am gândit să scriu acasă să-mi trimită haine groase. Ce mai conta acum când plecam! Am tot amânat prezentarea în fata Comandantului de Companie, Lt. maj. Marcu, gândindu-mă cum să-l conving ca pe foaia de drum, la destinație să nu scrie Târgu Mureș ca destinație. Intentionam să merg direct la Iași, acolo unde Dorina era studentă.

Am reușit, am fost convingător când i-am spus că vreau să-mi văd iubita acum la liberare. Nu-mi amintesc nimic despre plecare, cu valiza în care mai aveam doar scrisorile și jurnalul, plasa cu pachetul de mâncare și câteva exemplare din ziarele militare, am ieșit ca vântul pe poartă, parcă cu frică să nu fiu cumva chemat înapoi. Am ocolit unitatea și prin spate, pe cărarea spre gară, mi-

Am fost tanchist pe T-55

am amintit și am întors capul înapoi spre parcul unde sub prelate erau tancurile:

Foto Nr. 22 O parte din Ciclul I, Compania a II-a. Nu mai știu toate numele... Și lipsesc, probabil cei consemnați, pedepsiți pe sectoare.

Bun rămas Șenilatule, rămâi cu bine... ti-am bătut destul patinele și ti-am curățat teava ghintuită. Tu m-ai răbdat cu stoicism, zile și nopți când învățam să ochesc și să trag. Să trimit pe teava ta ghintuită, proiectilele care să-l termine pe băiatul ăla rus, cel care mi-a pus gând rău... dar, care pe care! Totdeauna m-am bazat pe tine! Decât să plângă mama, mai bine să plânga mă-sa!

După ce am plecat din Unitate, așa pe fugă, de frică să nu care cumva să ne cheme vre-un major înapoi, în gară am început să ne interesăm de ora plecării trenului și să ne grupăm pe direcții și destinații.

*Și în ziua liberări
M-am dus la bufetu' gării
Ospatar, mai adu-mi vin
Că de mâine sunt civil.*

*Ospatarul a plecat
Era tare suparat.
Dar ce ai măi ospătare?
Am ordin de-ncorporare.*

*Du-te acasă fă-ti valiza
Și pune-ti pe ordin viza.
Viza cea cu trei stampile
Pentru 16 luni de zile.*

*Ospătar mai adu-mi vin
Că de mâine sunt civil....*

Haaaai li-beee-raaa-re!

Mergând spre Iași, m-am despărțit de camarazii din Mureș și m-am lipit de Moldova. Am pus mână de la mână și am luat ceva de băut de la bufetul Gării. Când ne-am văzut în vagon și trenul s-a pus în mișcare am strigat din toti plămânii „Hai Liberare”! Ne-am așezat la o masa comună - avea să fie ultima-, cu pâine neagră, telemea, slănină atoașă și tocană de legume.

A trecut din mână în mână sticla și ne-am omenit așa pe îndelete, fără cronometru, și fără grija sectoarelor și a programului de seara! Am cântat cîntece soldățești, veneau civilii și se uitau mirati la noi. Apoi, unul câte

Foto Nr. 23 Cu colega de clasă, Dorina, savurând una dintre „Frumoasele duminici” sus pe deal la Cabana „Salcâmul”

unul am adormit, că de grija și emotia plecării nu am prea dormit noaptea trecută. M-am învelit în lodenul meu, cel din filmul „Moartea vine pe bandă de magnetofon” și am dormit, cu gândul la Iași și la Dorina. Cu gândul la mine, cel „muri”, dar acum, după un reset major în 16 luni de armată la tancuri, acum renăscut ca pasărea „Phoenix” din propria-i cenușă. Am reușit la Institut la Matematică -Fizică la Târgu Mureș, am reușit la academie la Inginerie -tancuri la Pitești! Am resurse, acum sunt mai bărbat și mai cetățean decât în octombrie 1974. Voi învinge, voi ajunge inginer și voi pune cascheta pe platou, să bată pas de defilare Sergentul -major Ardeleanu

Mă gândesc la ce mi-au hărăzit, ursitoarele că o să am noroc în iubire, în dragoste. Cea mai norocoasă zi din viața mea a fost atunci când am cunoscut-o pe sotia mea, fata cu ochi mici și oblici, de chinezoaică desi m-am luptat cu o lume întreagă ce-mi era potrivnică. Eu, băiat drăgut, învățat, de neam bun, să iau de nevastă o fată săracă, de la Casa de copii!

Dar mi-am urmat glasul inimii și am jucat totul pe o carte. Ursitoarele ziceau că o să am noroc în dragoste. A fost cartea mea norocoasă. Ea a fost unica, unica ce a putut da vietii mele sens, și mi-am dorit să fie mama copiilor mei.

Povestea e una deosebit de imprevizibilă, desi la început, în anul I-îi de liceu, la o întrunire m-a refuzat la dans nu mai știu din ce motive și atunci mi-am jurat că niciodată nu voi mai dansa cu ea! Eram colegi de clasă, ba chiar și colegi de bancă o scurtă perioadă. Am uitat de incidentul cu invitatia la dans, eram și am rămas prieteni buni. Mă ajuta cu o cămașă spălată și călcată, sau cu vreo problemă mai dificilă la matematică. Eu mă mai revanșam la fizică, unde mă pricepeam mai bine (în toti anii de Liceu am câștigat olimpiada la Fizică, faza pe oraș. Din păcate la Târgu Mureș, la faza pe județ, în concurență cu elevi de la Liceele speciale, „Alexandru Papiu Ilarian” și „Unirea” am fost slăbuit. Mai eram bun și la literatură, umblam și pe la Cenaclu Literar cu colegii de la umană, îndrumati de domnul profesor Iulian Popa .

Dar ca să mă fac inginer musai trebuia fizica să o cuplez cu matematica!

Eram în perioada în care îi propusesem prietenei Monica, Fata cu ochii ca mura, să facem o pauză de 2-3 ani, să ne realizăm visele, eu să ajung inginer, iar ea profesoară. M-am pus serios cu burta pe carte și aproape tot timpul era alocat studiului, mai ales Matematică și Fizică, obiecte care se cereau la examen la Politehnică, dar și pentru Bacalaureat.

Petreceam foarte mult timp împreună cu Dorina, pregătindu-ne pentru examenul de Bacalaureat și la un moment dat, mi-am dat seama că fata pe care o caut eu, fata care trebuie să îndeplinească cerințele pe care mi le doream eu, calitățile care trebuia să le aibă sotia mea, este chiar lângă mine!

De ziua Unirii, 24 Ianuarie, s-a organizat la Internat o Serată dansantă, Întrunire... Am invitat-o la dans. Vrei să dansezi cu mine? Îmi place să te simt aproape, îmi place să te tin în brate....să te îmbrățișez....miroși frumos, ca florile de lămâită. Am dansat împreună aproape toată seara și simteam bucuria din sufletul ei. După seara de dans, am condus-o pe alee, de mână, până la colțul gardului de beton (până acolo aveam aprobare și consemn de la pedagogi!). La despărțire, la pachet cu „Noapte bună “ a mai fost și un sărut. Primul sărut, dulce și catifelat, ca o frăgută, pecetea iubirii!

Dar cu toate astea, nu ne-am pierdut elanul și sângea de a învăța, dimpotrivă, parcă eram și mai motivat să învăț să ajungem *amândoi studenți*.

Dorina era o companie deosebit de plăcută, cum nici nu mi-am imaginat, ne plimbam prin curtea școlii, ținând-o de mâna ei mică și catifelată, simtind cum tresare când îi sărutam ochii mici, de chinezoaică și fremătă sufletul ei. Cântam împreună melodii de muzică ușoară, în vogă atunci, și mai ales „frumoasele duminici” interpretate de Marius Teicu, Olimpia Panciu și Mihai

*Foto Nr. 24 Am chiulit de la
ora de Istorie pentru o
Ședință foto sus pe deal.*

Constantinescu. Care erau de fapt ieșirile la plimbare pe Deal la Cabana „Salcâmul”. Acolo toată lumea era a noastră. Ne rostogoleam prin iarbă, prin pășunea plină de flori și ne trezeam îmbrățișați, sărutându-ne. Un sărut dulce cu gust de frăgute. Îi sărutam ochii migdalati de asiatică, era o micută Cio-cio san din povești! Și mirosea așa de frumos, ca florile de salcâm de pe deal! „Te iubesc, micută Cio-Cio- San, mirosi frumos ca florile de salcâm”, îi spuneam. „Să nu-ti fie teamă cu mine, dragostea ce ti-o port e cea mai bună garanție că nu ti se poate întâmpla nimic rău! Hai să te învăț alfabetul iubirii, haide să-l

învătam împreună, un lucru e clar. Fără iubire nu mai suntem noi, nu mai suntem veseli și plini de viață și entuziasm.

În final, cred că e o lege a firii, că fericirea o găsești doar în iubire. Povestește-mi despre tine, spune-mi ce vrei, minte-mă, dar, minte-mă frumos, spune-mi că iubirea noastră va dăinui o viață, și chiar după moarte. Nu-i așa că e frumos aici? Mai rămâi un pic lângă mine și spune-mi că fără iubire, fără să iubim nu mai suntem nimic.

Mai vreau să te sărut, nu te teme, tine-mă în brate fără teamă. Sărutul tău o să-mi dea curaj să învăț și mai bine. Și tu trebuie să te străduiești, să ai note cât mai bune, că peste câțiva ani visez că

vom fi amândoi studenți și ne vom plimba prin Parcul Copou la Iași, sărutându-ne lângă Teiul lui Eminescu. Hai, că s-a înserat, întârziem la cină, cred că tot budincă de orez sau macaroane cu brânză avem în meniu. Dar, ce mai contează, sărutările tale îmi tin și de foame! Vezi, fii atentă, acolo sus pe cer, în partea stângă e Steaua polară.... Ooooo! De ce te-ai speriat, am vrut doar te păcălesc, să-ti distrag atenția și să-ti mai fur o sărutare, așa ca de sfârșit de plimbare. Și apoi ceea ce e de furat e mai bun. Da chiar, ti-am spus vreodată că te iubesc?!”

Cele câteva luni de liceu au trecut fără să ne dăm seama, ne-am trezit, în ultima zi de școală, am fost la plimbare pe deal. Am întârziat la masa de seară, dar bucătăreasa Tanti Maria ne-a ținut la cald macaroanele cu brânză. Mâncam și plângeam amândoi. Dorina a reușit să-mi țină loc de mama, să-mi țină loc de soră, s-a dovedit a fi prietenul cel mai bun și mai credincios. Și am înțeles că ea mă iubea demult, în tăcere, fără nicio nădejde, nici nu se aștepta și nu spera că voi rămâne cu ea.

Cu atât mai mult dragostea ei sinceră și curată m-au făcut să o iubesc și să mă simt în preajma ei un om împlinit! Sâmbătă și Duminică seara, la film în club la Tv, stăteam pe ultimele scaune în spate, ținându-ne de mână și furând câte un sărut scurt când se schimbau imaginile pe ecran. Apoi la sfârșit mai zăboveam un pic

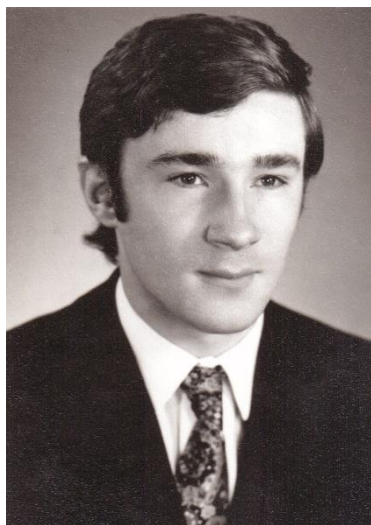

Foto Nr 25 Proaspătul absolvent de liceu cu diploma „de maturitate”! Cu o mențiune: i-a plăcut cartea, și... i-au plăcut și mai mult, fetele!

Am fost tanchist pe T-55

să rămânem mai în urmă...o conduceam pe alee până la capătul gardului de beton (până acolo aveam consemn de la pedagogi !)

Foto Nr. 26 Împreună cu o parte din colegii de clasă, după examenul de bacalaureat, la petrecerea „Minibanchet”, organizată la Cabana „Salcâmul”!

și la despărțire, la pachet cu „Noapte Bună”, mai era și o îmbrățișare și un sărut. Apoi, alergam, vesel, până la dormitor și mă cuibăream în pat, sub pătură simtind încă îmbrățișarea și sărutul, adormind și visând clipele de iubire!

Mai ieșeam câteodată și la film în oraș, la Cinematograful „Flacăra”. Acolo, erau locurile preferate la balcon, prin ultimele rânduri....sau la plimbare prin parc, ori la cofetărie la o prăjitură și un suc!

A mai fost și petrecerea de sfârșit de liceu, Banchetul la Braseria „Carpati” și un Minibanchet, de adio, la Cabana „Salcâmul”. Și de acolo ne-am împrăștiat prin Lumea mare cu totii!

Toamna, Dorina a plecat la Iași la facultate. Eu mai căutam o șansă, o sesiune de examene pentru locurile rămase vacante din vară. Dar, erau locuri putine și concurență foarte mare, deci șanse mici de reușită. Am primit Ordinul de încorporare și pe 20 octombrie m-am prezentat cu valiza la Comisariat. Îmi amintesc că, mă simteam rău, cu o seară înainte a fost petrecerea de plecare la Cătănie, am mai și băut și obosit, că petrecerea a tinut până dimineata și am fost condus de feciori direct până la Statia de autobus.

Așa ne-am despărțit, eu la Armată, ea la Facultate. Scriam săptămânal câte o scrisoare. Într-o zi m-a căutat la poartă, dar eram în aplicație la Cincu, la trageri cu tancul. M-a așteptat câteva ore bune la poartă, dar degeaba...și se făcuse ora de plecare a trenului către casă. Venise de la Iași în vacanță și a făcut un mic ocol, (avea și o colegă de lângă Baia Mare), ca să mă

Foto Nr. 27 La liberare, primul drum cu trenul la Iași...Împreună cu fata pe care am ales-o să fie mama copiilor mei!

vadă. Am ajuns târziu, dar cum am aflat am sărit gardul, (Lt. Man îmi făcuse Bilet de voie!)și am alergat în gară, căutând prin vagoane. Dar, a mai fost doar timp de o scurtă îmbrățișare, căci locomotiva șuiera plecarea. A fost un scurt rezumat al filmului tare drag mie „Fata Morgana”!

La liberare am insistat îndelung, am stăruit pe lângă comandantul de Companie ca pe foaia de drum spre casă să scrie la destinație: Iași...Era primul gând, prima dorință să o îmbrățișez. Era o iarnă rece, cu multă zăpadă și lunecuș și eu eram în tinută de vară, cu hainele cu care m-am încorporat în luna octombrie, toamna lui 1974. Am coborât zgribulit din tren și în fugă am urcat

În primul tramvai, parcă era un pic mai cald! Am coborât în Piata Unirii și am intrat repede la cofetăria „Amandina”, o tin minte și acum ca primul meu refugiu la Iași! Acolo am stat mai bine de o oră și am băut vreo două ceaiuri ca să mă dezmortesc cât de cât... Apoi am făcut planul de bătaie. Habar nu aveam unde mă aflu și nu știam unde trebuie să ajung. Aveam doar un plic, ultima scrisoare, la care la expeditor era adresa ei de la Căminul Studentesc. M-am apropiat de un grup de tineri, bănuiesc că erau chiar studenți și în câteva vorbe mi-au explicat drumul și cum ajung acolo.

Și așa ne-am întâlnit, după multă așteptare și dor. Am umblat prin oraș, am trecut și pe la un studio foto și am făcut o fatografie, iar seara, cu trenul de Ardeal, am plecat spre casă. Cu dorința revederii.

Am ales din albumul sufletului
șapte chipuri de profesori,
jaloanele vieții mele...
balize ce mi-au creionat destinul!
Primii mei prieteni.
I-am lipit, cu dragoste și respect
pe un disc al lui Newton,
și am pus morișca în mișcare.
Dintr-odată, totul deveni alb,
pe mine cădeau fulgi, troienindu-mă.
Totul era alb ca-n povești...
În suflet, îmi picură clorofilă
înmugurind sentimente.
Și simțeam, că începe primăvara mea...

Ajuns acasă am început să învăț zi și noapte, mai ales noaptea când era liniște și toată lumea dormea. Mai învățam și în perioada în care am păstorit oile, până pe data de 28 aprilie, când au fost preluate de păcurarul titular și duse pe coastă la strungă.

Înainte cu vreo zece zile de examenul de admitere, care urma să fie pe data de zece iulie, am mai scris câteva scrisori, am mai dat telefoane la Cluj, Iași și Timișoara să mă interesez de numărul locurilor la diferite secții, dar informațiile erau foarte contradictorii. În ziua în care am plecat spre examenul de admitere la facultate, am stat în parcul Central în Târgu Mureș nehotărât câteva ore. Întru-un final, am dat cu banul...Și a ieșit Iașiul. M-am bucurat, acolo era Dorina. A urmat din nou aventura cu alegerea secției pentru înscriere, m-aș fi dus tot pe Electronică și Calculatoare, dar dacă riscam iar să nu am o medie suficient de mare care să-mi permit să ocup un loc.

Întru-un final, m-am oprit la Facultatea de Mecanică, la o secție mai nou înființată, Mașini -Unelte. Era clar și sigur...primeam repartitie doar într-un oraș, deci adio cisme de gumă și noroaie, asfalt până la bloc și în fiecare dimineată sticla de lapte lângă ușa apartamentului. Și am intrat, al 19-lea dintr-un șir de 95 de admiși...De data asta cu media obținută intram și la Electronică și Telecomunicații, dar nu am mai vrut să risc, eram fericit, mi-am atins telul...și urma un an împreună cu Dorina. Ce puteam să-mi doresc mai mult!

Foto Nr. 28 Am venit, când nu mai erai legat de nimeni, doar de munca ta... Am venit, asemeni unui sol al tinereții și proșpețimii!

În anii ce au urmat am simțit, după felul în care au decurs relațiile, că a fost pentru mine și Mamă...și Soră...Poate și faptul că am fost plecat de mic copil de acasă și lipsa mamei am simțit-o mereu...până ce m-am resemnat și m-am obișnuit cu gândul că,, asta e destinul meu...Iar cu Sora mea, mai mică cu cinci ani, am avut o relație destul de distantă. Poate diferența de vârstă și cu siguranță diferența de caracter și configurație a sufletului.

Cu Dorina am fost împreună un an, învățam și ne iubeam în pauzele dintre studiu, conștienți fiecare că dacă nu obținem medie de bursă, plecăm acasă la CAP! Dar era deosebit de frumos...Să te plimbi pe malul Bahluiului sau prin Parcul Copou, pe lângă Teiul lui Eminescu, de mână cu fata pe care o iubești și i-ai dus atâta dorul!

Cu examenele nu a fost deloc ușor, până m-am obișnuit, cu noul stil de studiu, de luat notite la cursuri și la seminarii și iară a venit despărțirea...și am rămas singur. Mai erau de traversat încă patru ani. Dorina a plecat la Turda, la locul de muncă, acolo primise repartitie.

Apoi mai făceam câte o escapadă la Turda, unde cutreieram împrejurimile în excursii și drumetii. După anul II, mă bătea gândul să mă transfer la Cluj și să ne căsătorim. Mai ales că ea insista să facem un copil, să nu fie singură! Dar, în concepția mea trebuia să crească copilul împreună cu amândoi părinții (aveam experiența unora dintre colegi la care copiii crescuți de bunici, li se adresa cu Tanti sau Nenea!)

Până la urmă am renunțat și la ideea transferului la Cluj. Facultatea de la Iași era net superioară celei din Cluj, ca profesori și tradiție și mai mult aveam deja prieteni cu care ne ajutam tot timpul la lucrări, proiecte și lucrări de laborator. Rămânând la Iași aveam garanția că peste trei ani cu siguranță voi fi inginer...și visul și dorința mamei vor fi pe deplin împlinite

Îmi amintesc cu drag de excursiile pe care le făceam, în doi, la Cheile Turzii, sau la Cabana Buru. Într-o Iarnă, am fost într-o excursie, organizată de Organizația UTC din Fabrică, cu autobusul

la Statiunea Băișoara. A fost deosebit de frumos, desi nu schiam și nu aveam echipament corespunzător, am fost și pe pârtie, dar eram doar „Paltonari”, nu știam cu ce se mănâncă sportul ăla!

În Blocul de Nefamiliști, Dorina avea o vecină, divortată, cu o fetiță drăguță foc, Lavinia. S-a atașat de mine, poate și lipsa tatălui, și eram nedespărțiti peste tot, când eram în deplasare la Turda!

Într-una din zile, l-am vizitat pe un fost coleg de clasă și prieten din liceu, Ion Roman, la Cluj, unde era și el încă student la facultatea de Litere. Am depănat amintiri câteva ore bune, dar, în timpul ăsta am mai și gustat câte un pahar de Tuică de prune ...așa că ne-am cam cherchelit! Cu greu m-am descurcat și am găsit drumul de la Cluj la Turda. A fost o adevărată aventură! La Cămin, Lavinia, fetita mă aștepta, dar eu am intrat și m-am trântit direct în pat. S-a dus la Mamă-sa și i-a spus că...Nenea Iovu stă în pat și râde!

Bănuiesc că mă distram, simtind gradul de ebrietate în care eram!

În anul II de facultate, pe data de patru Septembrie am plecat cu valiza spre Iași, dar am făcut o escală de mai bine de o săptămână la Turda (Le-am scris colegilor de camera, așa că mi-au scos cazarmamentul și au rezolvat cu cazarea la Cămin...și m-au „acoperit” puțin la primele Cursuri...)

Am hotărât cu Dorina să facem o excursie în Muntii Apuseni! Așa că, ne-am suit în Mocăniță și, la drum! Până la Abrud, Valea Arieșului a fost o splendoare, trenul mergea încet, cu viteza melcului și multe halte. Numai bine să poti admira liniștit

*Foto Nr. 28/1 De unde vii
și unde pleci?/ Pe care
drumuri și pe ce poteci?/
Prin viața mea cum ai să
treci?!/ Sau, poate vrei să
rămâi pe veci!*

peisajul...La Abrud, am avut probleme cu cazarea, tipul de la Receptia Hotelului Detunata, nu vroia nici cum să ne dea o camera împreună. Chestie de Buletine și nume, dar după mai multe negocieri și cinci lei puși în Buletin, s-a rezolvat!

A doua zi, dis de dimineată am luat Autobusul spre Câmpeni, și pe la amiază eram la Beiuș. Am trecut prin piață și ne-am burdușit rucsacurile cu roșii, ardei și castraveti! O tăblită cu mersul Autobuselor ne spunea că peste vreo patru ore am putea pleca spre Peștera Meziad, primul obiectiv din excursie (Aveam o hartă turistică cu trasee marcate, eram bine documentat!) Așa că am hotărât să o luăm apostolicește, pe jos până la Meziad. Dar parcă se tot îndepărta locatia peșterii. Mai întrebam câte un drumet, care ne răspundea că e coala după deal, pret de un ceas de mers! Am ajuns cumva în sat, dar numai satul se înșira pe șase kilometri și la capăt era Peștera Meziad. Dar dacă am intrat în joc, am mers până la capăt. Când mai era vreun kilometru ne-a depășit și Autobusul! Am iutit pasul, că se anunța o ploaie serioasă, cu tunete și fulgere. Noroc că, am ajuns la cabana, că a și început prăpădul, dar eram la adăpost și odihnă. Și am făcut repede control la rucsac, că aveam o foame de lup!

A doua zi dimineata, am auzit bătăi în ușă, care ne invitau să vizităm Peștera. A fost o minunăție! La ieșire, am profitat de un grup de turiști și ne-am lipit de ei, negociind cu șoferul. Dorina a stat pe un colt de scaun, iar eu pe o găleată cu fundul în sus, oferită de șofer. Și așa am ajuns la Stâna de Vale. Ne-am cazat într-camera mare, cu priciuri, dar aveam și televizor, așa că am mai aflat ceva știri, ce se mai întâmplase în lume în lipsa noastră. Și a mai fost și un meci de fotbal. O atmosferă deosebit de plăcută! Acolo, la Restaurant am găsit un grătar bun și am luat și la pachet câte o porție. Că a doua zi porneam la drum, per pedes. Și drumul era lung și greu, pe poteci de munte. A doua zi, a fost o zi frumoasă, cu mici semne de întrebare, că unele indicatoare erau răsucite în altă direcție de unii „Glumeti”, dar noroc cu harta și

mai ales cu busola mea din dotare, așa că am mers pe drumul bun și spre seară eram la Cabana Padiș!

Aici a fost interesant, cu multe obiective turistice (Cetățile Ponorului Valea Galbenei, Focul Viu, multe Peșteri...) așa că în fiecare zi făceam câte un traseu. Ne-am cuplat cu trei studenți din Cluj, un băiat și două fete și cu un inginer geolog, venit din București în delegație și cu ocazia asta profita de prilejul de a vizita Munții Apuseni. Împreună, cu experiența inginerului, am îndrăznit să intrăm prin toate peșterile și Avenele (Dotati cu lanterne și corzi de cățărare!) La Padiș, am stat cinci zile, în fiecare zi câte un traseu, momente de o deosebită frumusețe. Dar călătorului îi stă bine cu drumul...așa că hai, spre Scărișoara. Pe drum, pe o culme, am simțit cum ne învăluie niște nori, ca o ceață groasă. Dar, după ce s-a luminat eram uzi learcă... Ne-a plouat direct din nor. Ne-am schimbat hainele cu altele uscate din rucsac (noroc că erau în pungă de plastic!), cele ude le-am atârnat de cadrul rucsacului la uscat și am pornit mai departe. Pe traseu am ajuns din urmă un turist, era un „bătrân”, asistentul Profesorului Marcian Bleahu, de la facultatea de Protecția mediului din București, om cu experiență prin Apuseni. Pe drum, se saluta cu mocanii întâlniți, la lucru în pădure. .Așa am ajuns la cunoștințe mai vechi de-ale lui, în Cătușul Casa de Piatră.

Ne-au primit cu mare ospitalitate, ne-au pregătit repede, că ne vedeau flămânzi și obosiți după atâta drum de mers pe jos, o masă cu mămăligă cu brânză și smântână și papară cu slănină...

Douăzeci și cinci de lei ne-a costat, bani cu care nepotul gazdei a și alergat repede la Coperativă să cumpere sare, chibrituri petrol...și alte lucruri necesare acolo în pustietatea lor. Cu ocazia asta am vizitat și peștera de la Vârtope, deși încă nu era deschisă publicului. Splendid!

Noaptea am dormit în fânar, pe fân proaspăt cosit, cu miros de trifoi sălbatic și coada șoricelului!

Ultima descindere a fost Scărișoara, am vizitat Ghetarul și împrejurimile. Seara, de la Gospodăria din apropiere am primit o

Am fost tanchist pe T-55

cratită cu lapte fiert. Dar, surpriză...a doua zi dimineata, era 19 Septembrie, afară se așternuse un strat de douăzeci de centimetri de zăpadă! Ne-am mai încălzit un pic cu laptele fierbinte adus de bătrânică din vecini, și după masa de dimineată am luat-o la vale spre Arieșeni. După vreo patru- cinci ore am ajuns iară la civilizatie. Am luat autobusul până la Turda...și cu asta a luat sfârșit expeditia Muntii Apuseni. Și peste încă trei zile eram student, la zi cu toate îndeletnicirile curente!

Foto Nr. 29 Echipa de Orientare sportivă a Politehnicii Iași, în Poiana Brașov, participantă la Cupa „Constructorul”!(Am ocupat locul III la ștafeta 4)

La seminarul de Mecanică, în locul asistentului a venit sotia lui, Luminita...avea o fustă croșetată care i se mula pe corp, făcându-ne să ne gândim cu păcat! Câtiva au început să sâsâie, mai ales când se întorcea și scria pe tablă! S-a prins și ea...și în pauză ne-a provocat la discutii și ne-a propus să ne întâlnim Duminică dimineata la ora opt, în statia de autobus spre Bucium, Pădurea Repedea la Orientare Sportivă! Ne-am prezentat vreo zece, din care am rămas patru, care împreună cu studenți de pe la alte facultăți am făcut parte din Echipa de Orientare Sportivă Politehnica Iași....A fost cea mai frumoasă perioadă din viața de

student, Luminita cu sotul ei, Radu, antrenorii, erau niște oameni deosebiti. Ne antrenam zilnic, alergând seara zece kilometri, încălțati cu bocanci grei. (La Concursuri și antrenamente în pădure alergam cu teniși chinezești, pe care aveam lipite crampoane de cauciuc pe talpă)și antrenamente în pădure Joia și

Duminica, atunci când nu aveam Concursuri în țară. Așa am fost pe la Galati, Brașov, Sibiu, Slănic Prahova, etc..

Cea mai bună performanță a fost locul III pe țară la Campionatul

Universitar. Ne

antrenam în pădure în sistem Concurs și primii șase clasati la sfârșitul fiecărei luni, erau cooptati în Echipa care participa la concursuri în țară, în luna următoare...Și în plus, aveam o legitimatie cu care în luna respectivă aveam

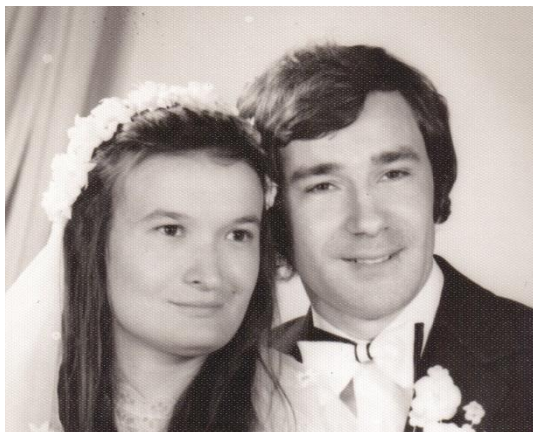

Foto Nr.30/1 O fotografie, cât o mie de cuvinte...După șapte ani, împreună. Nimic și nimeni nu ne va mai despărți!

asigurată masa la Cantină (ne vindeam Cartela, cei care eram bursieri și așa ne mai rotunjeam bugetul, altfel destul de modest) La fiecare sfârșit de an, după sesiunea de examene, se organiza două săptămâni de Cantonament, în Pădure, cu corturi și gospodărire proprie. Noroc că asistentul avea o Dacie și cu ea ne făcea aprovizionarea la două-trei zile...Ne antrenam zilnic, am învățat să facem (ridicăm) hărți pentru utilizare la Concursuri, în zone „virgine”, ascultam muzică, dansam, că erau și fete...și era o atmosferă foarte frumoasă. Mai aveam o Tabără de trei săptămâni într-o stațiune la Geoagiu Băi, unde am fost de trei ori și la Slănic Moldova de 2 ori, după care intram în rândul colectivităților la C.A.P. acasă în sat.

A fost o perioadă lungă aproape patru ani. Am mai plimbat prin Copou sau pe malul Bahluiului câte o fată, o colegă, sau, prietena prietenei vre-unui coleg sau prieten. Am fost prin excursii, am

Am fost tanchist pe T-55

mai testat diferite variante și partide, dar în final, la „concursul de dosare”, a câștigat ea, Unica. Unica ce a putut da vietii mele sens. Și uite așa, colega de clasă a devenit colega mea de camera!

Și, pentru umărul cald de prietenă pe care-am visat, pentru primul sărut, feciorelnic și curat, îi multumesc, pentru tot ce mi-a dat, pentru tot ce mi-a luat, o iubesc.....și mi-am dorit să fie mama copiilor mei! În preajma ei m-am simțit dintotdeauna și mă simt un om împlinit!

Mi-a făcut doi copii frumoși și sănătoși, a fost și a rămas prietenul meu cel mai bun!

*Foto Nr. 31 Andreia
Ioana, fata
noastră...Căsătorită
Șuteu, în Tg Mureș*

*Foto Nr.32 Și Mircea
Adrian, cel plecat
departe în Insulele
Canare...*

Și de câte ori am ocazia, îi recit câteva stihuri, așa cum simt din toată inima :

Chiar dacă uneori lângă tine
Am fost trist și rătăcit
Și n-am putut să-ti spun mereu,
Că te iubesc, că te-am iubit
Să știi că pentru mine
Ai fost și vei rămâne, tot ce mi-am dorit!

*Foto Nr. 33 Călin Șuteu și
Nepoții Eduard Andrei și
Patric Mihai*

*Foto Nr. 34 Și Alexandra,
prietena lui Adrian.*

Cred, că nu aș suporta să rămân singur, fără colega mea, prefer să plec de pe lumea asta înaintea ei. A devenit de atâția ani o rutină, e ca un drog, e ceva indispensabil...e ca aerul pentru mine, e sufletul meu...e tot ce am mai de pret pe Lumea asta!

După revolutie ne-am hotărât și am început să ne construim o casă...am muncit mult, amândoi... Dar, e așa cum am visat-o...cu fântână cu roată în curte, câțel și pisică, grădintă cu flori și grădină cu pomi, legume și zarzavaturi...

Și în fata casei, amenajat un curs de apă, care îmi amintește de fântâna din sat, din care neîncetat curge apă, veșnic rece și limpede...

*Foto Nr. 35 El e Eduard
Andrei Șuteu, elev în clasa a
VI-a*

*Foto Nr. 36 ...iar el e Piticul lui
Moșu, Patric Mihai Șuteu, cel
care în curând va împlini trei
ani.*

Susurul firului de apă, ciripitul păsărilor.... și câte un lătrat singuratic... îmi amintesc de fântâna cu ciutură de acasă din sat „La Buna”...cea cu apă veșnic limpede și bună..... și firul de papură, adus cu ceva ani în urmă, de pe râț, de acolo de acasă din sat. E tot ce a rămas.... restul se pierde în negura vremii....

Pomii de pe stradă, înfloriti, în toată splendoarea. Mi-s dragi ca și copiii.... în urmă cu vreo 20 de ani când, i-am plantat, mă gândeam că tinerii care se vor bucura de parfumul florilor și de fructe, l-or pomeni pe bătrânul care i-o plantat și altoit.

Aproape că sunt pe acolo. Dar mi-ar plăcea să mă pot bucura de ei, și eu, măcar încă 20 de ani!

Așteptăm să crape mugurii, să dea frunza și să altoim pomi cu poame ce mai au arome din gradina bunicilor!

Merge cu frânturi de viață, tragi aer în piept și stingi lumina...va fi o noapte și mai apoi o zi...un zbor în minus, poate o cădere în plus... Ce mai contează, totul e renașterea din propria cenușă. Chiar și cu frânturi de dragoste poti învinge o lume întreagă!

Dar...Mai există un dar, ca toată povestea asta...În urmă cu trei ani, ne-am trezit că am rămas singuri, amândoi, ca doi cucii în casa mare. Băiatul a plecat, s-a stabilit în Insulele Canare. Și-a cumpărat acolo locuință, la o sută de metri de tărmlul Oceanului Atlantic. Nu se mai întorsce la Sighișoara. Fata e căsătorită, lucrează la BRD în Târgu Mureș și locuiește cu familia într-un apartament în cartierul Unirii. Am convocat ședință de familie și am hotărât să ne mutăm la Târgu Mureș. A fost o hotărâre grea. Trebuia să renunțăm la casa la care am lucrat amândoi, mai bine de douăzeci de ani. Fata a mai venit în câteva rânduri cu propunerea asta, dar... Acum ne-am hotărât. E cea mai bună soluție. Acum cât suntem amândoi e ok, dar, în momentul când rămâne unul singur, casa se va vinde. Atunci de ce să nu o vindem noi. Copiii vin acasă de la Târgu Mureș aproape în fiecare sâmbătă. Dar, cu soluția nouă va fi altfel. Vindem totul aici și cumpărăm acolo o locuință încăpătoare și confortabilă pentru două familii. Zis și făcut. Suntem aici, împreună de trei ani. Fata ne-a mai făcut un nepotel, Patric Mihai, în luna octombrie va face trei ani, iar cel mare, Eduard Andrei, are deja 12 ani. Ne simțim bine laolaltă, eu sunt „șofer pe microbusul elevilor și preșcolarilor”, fiind antrenat în dusul și adusul de la școală și creșă. lectii, joacă și câte nu se găsesc să trăim într-o simbioză plăcută ca pe vremea când încă mai existau Moșu și Mama Tână! De fapt eu de la bun început am fost „Moșu” și așa voi rămâne. Iar bunica este Buni. Ne simțim foarte bine. Nu cred că acolo sus în Rai, în Grădina Domnului ar putea fi mai bine. Încet, de multe ori pe înainte, apoi pe înapoi, am povestit întâmplări adunate acolo în valiza cu amintiri din cătănie. M-am gândit că au trecut aproape 50 de ani de atunci, și poate ar putea fi o sursă de informație pentru tânăra generație.

6.4 Cuvânt de încheiere, în loc de Postfață!

Dormitorul era o încăpere imensă, cu paturi metalice, suprapuse, acolo unde aveam să ne petrecem o bună parte din stagiul militar. Pe partea dinspre perete, două zeci de perechi de paturi, și tot atâtea pe partea dinspre ferestre. La intrare, deasupra ușii, o pancartă cu urarea „Bine ați venit!”. Dar după ce am intrat înăuntru și ne-am luat patul în primire, uitându-ne spre ușă se vedea foarte primitiv înscrisul: „Dracii v-au găsit!”. Am omis să spun că la intrare s-a făcut control la valiză. Tot ce era băutură se confisca iar mâncarea (pui fript, cânat, salam, prăjituri) se constata obligatoriu la fiecare valiză controlată că mâncarea era stricată, alterată, așa că prezenta pericol de intoxicație și se arunca afară pe geamul deschis.

- Stricat. Se aruncă la gunoi! Nu putem risca o toxinfecție alimentară!

Dar după ceva vreme m-am apropiat de fereastră, eram la etajul I, și am văzut jos, în dreptul geamului câțiva militari cu o pătură recuperau alimentele alterate! Cei din Ciclul II, „Cicliști”, că așa se numeau cei cu vechime de opt luni (Veterani!) prin locțiitorul Comandantului de companie, caporalul Petrișor, ne-a adus la cunoștință că va trebui să facem noi curățenie, măturat, spălat podele, femeile de serviciu fiind în concediu de odihnă. Dar după câteva zile, chiar săptămâni, am înțeles că femeile de serviciu nu aveau să mai vină. Cu problema curățeniei fiind responsabili noi, proaspeții înregimentați, pifanii, răcanii, pufanii și aveam să ne scăpăm de corvoada asta doar peste opt luni când, un nou ciclu de instrucție avea să vină. Hai Libi! A.M.R. Sectoarele au fost împărțite frățește, după cutumă: Plutonul I (adică pifani), aveau Dormitorul. Aici, foarte des Sergentul de serviciu (S.S.C.-ul) constata că „Arde dormitorul”, la a cărei comandă toți pifanii

săreau, la orice oră din zi sau noapte, cu găleți și veșnicele și uzualele zincuri”, cutii în care au fost cartușe, iar acum era un vas foarte potrivit, pentru cărat apă, legat de recrut mai ceva ca și calul de căruță! După câteva zeci de găleți, incendiul fiind stins, se trecea la scoaterea apei cu ajutorul cârpelor stoarse în vasele goale. Uneori, pe motiv de igienă, se aruncau și fulgi de săpun, pregătiți din vreme de pifani, frecat, până clăbucul ajunge undeva aproape de gleznă. După lustrul dat cu mantaua, sau cu pătura pe care se punea o valiză, pentru o corectă normare a lucrării, se măsura perimetrul dormitorului cu bățul de chibrit. Era ceva de măsurat, dar colegul cu liceul la bază făcea toate socotelile. Unitatea de măsură era lungimea unui băț de chibrit, așa cum unitate de măsură a timpului era bățul de chibrit la Echipări și dezechipări (timpul în care arde un băț de chibrit!). Plutonul doi, din care cu onoare făceam parte și eu, avea în pază și apărare...și bineînțeles curățenie de întreținere W.C.-ul, alcătuit din Vase de toaletă turcești. La curățenia generală, care era de câteva ori pe săptămână, trebuia curățat cu lama de ras vasul W.C. care mirosea groaznic. Dar, obișnuința e a doua natură. Așa că, ne-am obișnuit. Și în sfârșit, Plutonul III, avea Spălătorul și Casa scării aferent etajului II. La Spălător era mai bine, dar la spălat și șters treptele de pe casa scării, nu scăpai fără să te calce pe degete, Ciclul II de la alte Companii, care urcau sau coborau scările!

În timpul mesei de Prânz (lunch-ul) Furierul aducea și împărțea corespondenta pe Companii. S.S.C.-ul le prelua și le distribuia destinatarilor. Dar, și aici, dacă la expeditor era un nume altul decât al părinților și mai era și de față.musai trebuia să execuți fără dor și poate o serie -două de flotări.

Așa au trecut primele luni, perioada celor 45 de zile înainte de depunerea Jurământului Militar „Jur....”

La programul de după-amiază, pe care îl executam direct sub comanda „căprarilor”, am încercat să protestez și să caut metode de a riposta legal, față de „căprăreli”, sau măcar de a limita bătaia de joc la care eram supuși cei de Ciclul I. Dar , inteligent, au reușit

să mă izoleze de majoritate, dându-mi pedepse personale moderate, la veselă sau sector exterior. Și apoi, am sesizat un aspect care m-a determinat să mă gândesc doar la situația mea, și să las de o parte situația celor mulți și neajutorați. De câte ori mi se întâmpla să greșesc și S.S.C.-ul nu mă ierta niciodată, „prostimea”, râdeau și se bucurau de necazul meu! Așa că m-am delimitat de problemele de grup și mi-am văzut de problemele personale.

Pe timpul liceului, fiind de specialitate „de cultură generală”, clasele au fost mixte, fiind amestecați cu fete. Limbajul, comportamentul, erau de așa natură, mai ales pentru cei din internat, care am primit o educație care ne-a determinat să avem un comportament elegant și super civilizat între noi și mai ales cu fetele.

Pe parcursul lunilor petrecute în unitate, am avut ocazia să văd că există și condiții vitrege, de limbaj sau de comportament. Și în final, am avut de învățat, de a mă alinia și eu atunci când situația o , mai fi multe de povestit din timpul acestor zile și nopți, în care „serveam patria”. La instrucție participau și cadrele militare, (Sergeți majori, Plutonieri, etc.) și în urma unei altercații verbale cu un Subofițer, Sergentul major Pașca, a rămas cu impresia că soldații ar fi afirmat că „e prost”. Lucru pe care l-a pus pe tapet la adunarea de zi a Companiei. Ieșind la raport și expunând incidentul:

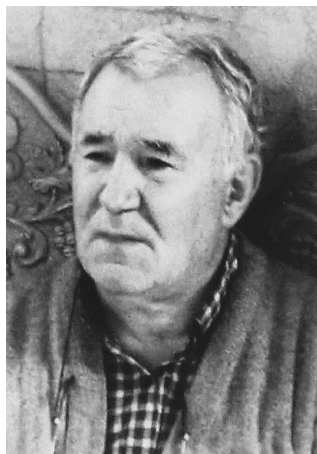
–„Tovarășe Comandant, soldații m-au făcut **prost!**”La un moment dat câțiva din Front au chicotit...replca Sg. Maj. Pașca fiind: „Nu râde-ti, că-așa-i”!...Cu asta au izbucnit toți în râs, comandantul fiind nevoit să de-a comanda „Liber, Rupeți rândurile”! pentru a nu degenera situația!

Ana peste alta, eram instruiți și antrenați să ne batem cu rușii! Dar, la matineu și programul de seară, erau faze dintr-un film care pe bune se putea numi, „Noaptea minții”!

Memento bio-bibliografic

M-am născut într-o zi de 27 noiembrie, a anului 1955, când începea să fulguiască mărunț dinspre Pădurea Căpușului, într-un sat din mijlocul Câmpiei transilvane, Oroiu, sat uitat de lume, unde nici măcar diligenta nu a ajuns vreodată. Dar, Oroiu era înconjurat de sate unde s-au născut mari cărturari ai Ardealului: Petru Maior, Alexandru Papiu Ilarian, Iosif Hodoș, Gheorghe Șincai, Nicolae Vlăduțiu, ș. a. Acolo unde în clopotnitele vechilor Biserici de lemn, mustește istoria! Ajuns la Gimnaziu, Mama mea a insistat să mă dea la școală la oraș, deși în sat erau opt clase. Dar, cu profesori suplinitori și condiții precare de învățământ, nu puteai spera la mai mult decât o școală profesională. Și-apoi, îmi dorea să aibă și ei pe cineva de sprijin, un functionar, un ștab pe la Sediul CAP-ului. Să ajung Inginer agronom, inginer la zootehnie, medic veterinar, sau în învățământ. În liceu am avut înclinații spre literatură, cochetând cu poezia și frecventând Cenaclul literar al școlii. Dar m-am gândit că ajuns professor, cel puțin în primii ani, voi fi dascăl la țară. A fost motivul pentru care am fugit ca Dracu de tămâie de noroaiele de pe ulitele satului și cizmele de gumă, așa că am ales Politehnica! Fabrică la oraș, inginer, asfalt, halat curat și sticla cu lapte dimineata la ușa apartamentului la bloc!

*Foto Nr. 37 Eu, bursier
la stat pentru a doua
oară... De vorbă cu
pârdalnica asta de viață!*

Nimic nu poate fi mai frumos decât să te întâlnești după o grămadă de ani cu iubirea din tinerețe, pasiunea din anii de liceu: scrisul! Se spune că dacă găsești meseria care îți place nu o să muncești niciodată! Pensionar fiind, sau bursier la stat pentru a doua oară, cum îmi place să mă autodefinesc, m-am întors la prima iubire: Ședintele de Cenaclu literar și scrisul, alintând plăcut valentele sufletești ale unui absolvent de Institut Politehnic!

Am început să scriu din anul 2019, în primăvara lui 2020, văzând lumina tiparului prima carte. Din respect și recunoștință pentru satul în care m-am născut, și în care m-am bucurat de anii copilăriei alături de copiii și bătrânii satului, am hotărât să adaug numelui de autor și numele satului. Așa că, pentru toti prietenii voi fi Iovu Roiban Oroianu!

În răstimp de doar trei ani, au apărut la diferite Edituri din Cluj-Napoca și Târgu Mureș nouă cărți, după cum urmează:

1. Povestiri din cufărul cu amintiri, roman autobiografic, Editura Ecou Transilvan, Cluj Napoca, 15.06.2020, prefată Prof. Dr. Doina Rad. Initial am scris câteva fragmente pe rețelele de socializare, după care, la încurajările și insistentele prietenilor și foștilor colegi de școală, m-am apucat de scris!

Au urmat **2. Peregrin pe Insula La Gomera- Tenerife**, Jurnal de călătorie, Editura Ecou Transilvan, Cluj-Napoca, 10.08.2020, Prefată, Prof. Dr. Nicolae Teșculă.

3. Fostele iubiri-nouăzeci și nouă de poezii, Editura Vatra veche, Târgu- Mureș, 27.11.2020, prefată Prof. Dr. Doina Rad, postfată Rodica Mureșan. Fostele iubiri sunt de fapt fete drăgute cu care împreună, licean sau student fiind, am învățat alfabetul iubirii! Câteva poezii au apărut în paginile Revistei de cultură „Cervantes” numerele 48 și 49/2023, Revistei e-Creator și Anuarul pe anul 2023, a Cenaclului International „Stele Căzătoare”, volumul 3.

4. *Peregrin pe Insula La Gomera- Tenerife*, Jurnal de călătorie, Editia a II-a, revăzută și adăugită, Editura Tipomur, 3.12.2021, Prefată, Prof. Dr. Nicolae Teșculă. După o a doua iarnă în Canare!

5. *Oroi, în documente și consemnări- contributii monografice*, Editura Ecou Transilvan, Cluj-Napoca, august 2021, prefată Prof. Dimitrie Poptâmaș. O istorie a satului în care m-am născut...

6. *Radiografia unei vieti, roman autobiografic*, Editura Tipomur, Târgu- Mureș, decembrie 2021, prefată Prof. Dr. Doina Rad. Povestiri despre o pârđalnică viață de om, așa cum a fost! Când la capăt de drum, descoperi că la fiecare răscruce de drum, sunt prea multe dezamăgiri printre sperante! Cu acest volum am obținut „Premiul pentru romanul autobiografic” la concursul „Armonii literare” Editia 2022.

7. *Nicovala, dragostea mea*, roman documentar, Editura Tipomur, Târgu- Mureș, martie 2022, prefată Prof. Vasile Nichifor. Povești și povestiri despre fabrica de unde eram convins că voi ieși la pensie! O fabrică ce punea pe masă pâinea la aproape 10.000 de suflete.

8. *Limbajul și tiponimia Câmpiei Transilvane în poezia lui Ion Horea*, Antologie, Editura Ardealul Târgu- Mureș, 12 august 2022, prefată Prof. Univ. Dr. Eugeniu Nistor. Am cochetat și cu analiza literară. Din prea multă afecțiune pentru colegul de clasă al mamei mele, poetul Ion Horea. Acolo în cimitirul din sat, de sărbătoarea mortilor, Floriile, ne opream pret de câteva minute să schimbăm câteva vorbe: Ce mai faci tu Genică?! Da tu, mă Uănule?! Și, de acolo a pornit totul: dorinta de a fi om cu carte și crezul că pot călca pe urmele lui Ion Horea, om învățat și domn la oraș! Vezi tu dragu mami, îmi spunea mama, să înveți bine la școală, să ajungi om învățat, domn așa ca Uănu! Munca mi-a fost răsplătită pe măsură cu Premiul pentru „Cartea de critică, eseu și istorie literară” pe anul 2022, acordat de Liga Scriitorilor din România.

9. De vorbă cu iubirea secretă, corespondență, colaborare cu Gina Moldovan, Editura Tipomur, Târgu Mureș, 10 august 2022, Prefata: Mircea Istrate, postfată. Liliana Moldovan. Amintiri din vremea când totul era tentant și nimic interzis! Universul mirific al vietii de elev și viața la internat!

10. Povestiri, o Editie îngrijită a tăranului- scriitor Dumitru Iclănzan, Editura Tipomur Târgu Mureș, 2023, Postfată, Dimitrie Poptămaș. Viata unui tăran cu patru clase primare, absolvite la Școala Călugărilor Franciscani din Târgu Mureș. Ales primar în satul Iclănzul și deputat în primul Parlament al României reîntregite în anul 1922! În urmă cu mai bine de un an, într-una din vizite, vărul mamei, Traian Chirileanu, de loc din satul Petea, județul Mureș, mi-a prezentat o povestire autobiografică, un manuscris, a tăranului Dumitru Iclănzan, unchiul unchiului, după mamă, din satul Iclănzul (n.1880, d. 1971).

A urmat o surpriză de proporții, viața mea, urmând să ia o turnură neașteptată! Am lecturat materialul, mi-a plăcut, era ceva deosebit, creiona mersul vremii pe la anul 1900 și ceva. Pe alocuri, presărat cu povestiri despre satul meu natal, Oroiu.

M-am apucat de pregătirea acestei lucrări pentru a vedea cât mai repede lumina tiparului și să ajungă în mâinile tinerilor cititori și familiei. După ce am parcurs aceste consemnări autobiografice, consider că această lucrare va fi de folos cititorilor din zilele noastre, printre rânduri, descoperind un veritabil tablou al începutului de secol XX, din Câmpia Transilvană!

Volume în pregătire:

- 11. *Parohia din satele Oroiu și Petea - trecut și prezent*,
- 12. *Sighișoara post-decembristă. Administrația Publică Locală*
- 13. *Scoala din satele Oroiu și Petea- învățământul confesional și de stat.*
- 14. *Pe urmele lui Vasile Pop, profesor din Band, patriarhul toponimiei și folclorului din Câmpia transilvană.....,*

*15. Oameni și fapte dintr-un sat
din Câmpia transilvană-
povestiri ale unchiului Traian
Chirilean*

Sunt căsătorit cu o colegă de clasă din liceu, care mi-a dăruit doi copii frumoși și sănătoși! Împreună ne-am construit o casă în Sighișoara, cu grădină și fântână cu roată în ogradă, cu câtel și pisică, casă mare în care să putem locui împreună cu copiii. Numai că, planul de acasă nu se potrivește cu cel din târg. Copiii au plecat fiecare cu rostul său, iar noi am rămas la Sighișoara singuri ca doi cucu în casa mare!

În cele din urmă ne-am vândut casa din Sighișoara (cu retineri și durere în suflet, cu gândul că am muncit aproape 20 de ani, și a fost o casă pe gustul nostru!) și am cumpărat o casă în Sântana de Mureș, lângă Târgu- Mureș, în care locuim împreună cu familia fetei. Împreună cu ei și nepoteii Eduard și Patric ne simțim ca în Rai. Nu cred că în Grădina Domnului, în Rai poate fi mai bine. Ne rugăm lui Dumnezeu să ne dea zile și sănătate să ne putem bucura de tot ce avem. Am început o viață nouă, cu speranța că zilele din anii ce or să vină vor fi cele mai frumoase! Conștienți că în acest răstimp, anii s-or tot înșușina.

De fapt, așa cum vă spuneam, am început să scriu pentru nepotii mei, pentru atunci când vor fi băieți mari...și Moșu Iovu

*Foto Nr. 38 Cu „tărăncuța
mea”, la sărbătoarea
„Lăsatul secului pe Târnave”
la Sighișoara*

Am fost tanchist pe T-55

n-o mai fi. Să știe, că se trag din Oroiu, satul dintre dealuri de lut, acolo, unde nici diligenta nu a trecut vreodată! Da pită cu slănină, jinars de prune și apă bună de beut așa ca la Ciurgău la „Buna” nicăierea pe lumea asta, nu-s!

Iovu ROIBAN OROIANU

Referinte bibliografice

1. Petru Istrate, În slujba patriei, Editura PIM, Iași, 2022
2. File de jurnal, memorii Baia Mare
3. Iovu Roiban Oroianu, Povestiri din cufărul cu amintiri, Editura Ecou Transilvan, Cluj Napoca, 2021
4. Iovu Roiban Oroianu, Fostele iubiri- nouăzeci și nouă de poezii, Editura Vatra Veche, Târgu Mureș, 2021
5. Legea Nr. 14/28.12.1972, privind organizarea apărării nationale a Republicii Socialiste România
6. Legea Nr. 55/ 6.02.1990, publicată în Monitorul Oficial Nr. 21/8.02.1990, privind depunerea jurământului militar.

Am fost tanchist pe T-55